

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАРІОН
ІРИНА ДМИТРІВНА

Доктор філологічних наук, професор

Біобібліографічний показник

Упорядники:
Оксана Микитюк, Лілія Харчук,
Ірина Ментинська

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2019

УДК 01.929

Ф 24

Автори вступних статей:

Микола Тимошик, д-р філол. наук, професор, журналіст;
Михайло Слабошпицький, письменник, літературознавець,
лауреат премії ім. Т. Шевченка;
Оксана Микитюк, канд. філол. наук, доцент

Упорядники:

Микитюк Оксана, канд. філол. наук, доцент,
Харчук Лілія, канд. філол. наук,
Ментинська Ірина, ст. викл.

*Затвердила до друку Вчена рада Інституту гуманітарних
і соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка»
(протокол № 7 від 8 лютого 2019 року)*

У виданні висвітлено життєвий, науковий та громадсько-політичний шлях відомого мовознавця та політика, доктора філологічних наук, професора Ірини Фаріон. У вступних статтях М. Тимошика, М. Слабошпицького та О. Микитюк розкрито вагомі здобутки автора в науковій і політичній царині та роль Ірини Фаріон в суспільно-політичних процесах країни і науково-педагогічній діяльності. Біобібліографія містить повний перелік наукових та основних публіцистичних праць авторки, її культурологічних і просвітницьких проектів, блогів та інтерв'ю.

Для мовознавців, істориків, культурологів та широкого кола читачів.

ISBN 978-966-941-319-2

© Національний університет
«Львівська політехніка», 2019

ЗМІСТ

§ 1. Про Ірину Фаріон.....	5
<i>Микола Тимошик. Харизматична постать новочасної української історії: нотатки на полях «Біобібліографічного показника Ірини Фаріон»</i>	5
<i>Михайло Слабошпицький. І Все це – Ірина Фаріон.....</i>	12
<i>Оксана Микитюк. «Огонь в одежі слова».....</i>	16
§ 2 Автобіографічний нарис: « <i>Іду життям, неначе мінним полем...</i> ».....	25
§ 3. Ірина Фаріон. Основні дати життя та діяльності	66
§ 4. Хронологічний показник друкованих праць	69
4.1. Монографії	69
4.2. Наукові статті, тези.....	70
4.3. Рецензії Ірини Фаріон	84
4.4. Рецензії на праці Ірини Фаріон	86
4.5. Навчально-методичні праці	88
4.6. Газетні та публіцистичні журнальні публікації.....	90
§ 5. Літературне редакторство, укладання, редагування.....	100
§ 6. Хронологічний показник блогів	101
§ 7. Культурологічні проекти	112
7.1. Мовно-політичні плакати.....	112
7.2. Академічний майстер-клас «Від книги до мети».....	117
7.3. Телепроект на парламентському каналі «Рада» «Велич особистости»	119
§ 8. Основні інтерв'ю з Іриною Фаріон	129
8.1. Інтерв'ю в друкованих виданнях	129
8.2. Інтерв'ю в електронних виданнях	133
8.3. Відеоінтерв'ю Ірини Фаріон.....	136
§ 9. Дописи в друкованій пресі про Ірину Фаріон	140
§ 10. <i>Дмитро Пилипчук. Ірина Фаріон очима словника.....</i>	143
§ 11. Алфавітний показник друкованих та електронних праць.....	145
11.1. Алфавітний показник друкованих праць.....	145
11.2. Алфавітний показник блогів.....	155
§ 12. Іменний показник.....	161

Презентація монографії «Мовна норма: знищення, пошук, віднова», Кременчук, 2013 р.

Зустріч зі студентами Інституту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. О. Пономарів, В. Різун, Київ, 2015 р.

Зустріч зі студентами ХНУ ім. В. Каразіна та побратимами. І. Швайка, М. Зубков, М. Мисла, Харків, 2014 р.

Презентація монографії «Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII ст. ...», Львів, 2015 р.

Рідні студенти-прикладні лінгвісти Національного університету «Львівська політехніка» Львів, 2016 р.

§ 1. Про Ірину Фаріон

*Микола Тимошик,
доктор філологічних наук, професор, журналіст*

Харизматична постать новочасної української історії: нотатки на полях «Біобібліографічного показника Ірини Фаріон»

Зазвичай біобібліографічні показники як вид інформаційних видань – читиво дещо скучнувате й сірувате. Адже основним у їхній змістовій частині є набір коротких і безсторонніх загальних відомостей про низку текстів різних видів і жанрів, які створив та оприлюднив той чи той призвідець. Зазвичай видаються до певних дат життя й діяльності особистости.

Показник, який маю честь представляти небайдужому до українознавчої проблематики читацькому загалові, цілковито ламає усталені стереотипи щодо цього хрестоматійно сухого й однотипно структурованого за певним набором тематичних чи хронологічних ознак виду видань.

Поясню чому.

У цьому випадку маємо справу не з тривіальним переліком назв різноманітних у часі й тематиці публікацій. Якщо мовити образно, тут зримо, вже від перших сторінок, постає розкладена на привабливих і загадкових полицках багатодифрова низка граней таланту непересічної Особистости. І на кожну з цих граней нанизані чистими й світлими намистинами заголовки численних текстів. Незвичних за формою, але об'єднаних одним змістом. Головна смислова домінанта їх визначає стрижень, серцевину, душу українства – Українську Мову. А за цієї серцевиною – такі глибоко змістові концепти як нація, народ, держава.

Ти ще не знайомий з такими текстами. Але вже виникає бажання віднайти, зануритися в їхній зміст, побачити між рядками образ творця. Осібність їх відчувається вже із заголовків: виболені, вистраждані, переосмислені, одягнені в шати правди, наповнені свіжістю, незвичністю, посилені несподіваними одкровеннями і збагачені відкриттями.

Особистість, якій присвячено Показник, представляти не треба. З-поміж численної когорти української інтелігенції новітньої доби, якій волею долі випало працювати на донедавна всуціль замінованому супроти цілої нації українознавчому полі, чи й віднайти таку, яка упродовж багатьох років так наступально й послідовно, з такою рішучістю й безкомпромісністю боронила б один із останніх бастионів українства – його мову. І це – Ірина Фаріон.

Можна перелічити десятки резонансних виступів недавньої народної депутатки, а нині докторки наук, професорки з найголовнішої державної трибуни сесійної зали парламенту, сотні статей та інтерв'ю у пресі, на радіо й телебаченні, кілька просвітніх авторських проєктів, низку одноосібно написаних книг, де зримо, відчутно виявляється її житейське кредо, принципова житейська позиція, вірність обраному ремеслу. Це, власне, головне з того, що вигідно вирізняє харизматичну Особистість у будь-якому суспільному середовищі, надто в такому, яке має стосунок до наукового, українознавчого, просвітницького цеху.

Незвичайна авторка. Незвичайний і Показник її праць.

Передусім звертаю увагу на тематичне й жанрове розмаїття текстів. Умовно я б розділив їх за такими блоками:

перший – монографії, науково-популярні видання, наукові статті, тези таких статей;

другий – навчальні посібники та методичні праці;

третій – журналістські, публіцистичні та науково-популярні статті в газетах та журналах;

четвертий – інтерв'ю в друкованих та електронних виданнях;

п'ятий – культурологічні проєкти, з яких архіважливо виділити два найрезонансніші: академічний майстер-клас «Від книги – до мети», що в електронній версії на мережевій платформі «Ютубу» щоразу побиває рекорди за переглядами, та телепроєкт «Велич Особистости» на парламентському каналі «Рада».

А ще ж зовсім незвична грань для науковця-філолога – мовнополітичні плакати, змістова сила яких «сподвигла» численних неприхованих ворогів українського в Україні до бездарної й безславної за результатами судової колотнечі.

Цікаво: чи багато із сучасних наших кандидатів і докторів, доцентів і професорів може похвалитися такою багатогранністю науково-просвітницьких інтересів? Перекоаний, що відповідь не буде ствердною.

Адже зазвичай учені-академісти і вчені-викладачі (маю на увазі не лише природничо-технічного, а й гуманітарного напрямку досліджень) десятиліттями працюють над однією вузькопрофільною темою. Кількісно в більшості такий «ужинок» складає якихось пару десятків публікацій. У Ірини Фаріон ця кількість просто «зашкалює»: лише в кожному розділі показника – десятки, а то й сотні позицій.

Із кількісними показниками просто: їх можна порахувати за окремими розділами цього Показника. І вчергове приємно подивуватися працьовитості, наполегливості, ретельності авторки як дослідниці й популяризатора.

Складніше з якісними параметрами.

Як визначити дієвість текстів із теми, яка упродовж десятиліть на всіх можливих офіційних рівнях упосліджувалася, заборонялася, фальшувалася, замовчувалася?

Як оцінити міру потреби в таких текстах, до творення яких з огляду на так звану неprestижність, недисертабельність, неперспективність долучається не так багато добровольців-одержимців?

Як збagnути силу волі авторки, яка цілком усвідомлено, добровільно взяла на себе ношу, яку покликана нести (але ж не несе) низка окремих інституцій, організацій, установ?

У неосязній проблемі захисту і ствердження української мови як державної, що стала основою цього Показника, можна виокремити кілька знакових напрямків наукових і просвітницьких інтересів авторки:

– сучасний стан «душі нації», як образно висловився про нашу мову великий українець Іван Огієнко;

– історичний контекст феномену неповторності й тому незнищенності української мови, її космічної нездатності бути забороненою, упослідженою, маргіальною, перейменованою;

– видатні постаті української історії – обереги мови, творці нації.

Коротко спробую охарактеризувати ці напрямки.

Сучасний стан мови

Про статус і стан державної мови в поки що неукраїнській Україні; про убогість думки, обмеженість інтелекту, засміченість чужими мовними покручами лексики, низьку внутрішню культуру обтяженого владними посадами мовця; загрозливу суржикізацію суспільства в цілому; явний і прихований спротив високопосадових чиновників у центрі й на місцях ствердженню української мови як державної в усіх сферах суспільного буття нації.

Про це в мовознавця Ірини Фаріон – сотні статей. Назву лишень найбільш знакову друковану лектуру в цьому контексті – «Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей)». Ця книга вже витримала третє, і, переконаний, ще не останнє, видання.

Уважно, неупереджено прочитати ці тексти рекомендував би найперше численним політичним опонентам і самої Ірини Дмитрівни, і всього українського в Україні, які нагадують хрестоматійних начальників-невігласів радянської епохи з їх некультурними фразами на кшталт «я це не читав, але категорично засуджую».

Власне, більшість прикладів зі згаданої вище книги авторка просто «списала з натури», слухаючи оте жажливо убоге мовлення українських високопосадовців. Їй це боліло і вона не втомлювалася, та й ніколи не боялася, нагадувати про це. З особливою наступальністю вона це робила, перебуваючи упродовж останніх років у розбурханому пристрастями вулику вищого українського політикуму, який, як з'ясувалося, у значній своїй частині був, та й тепер залишається, духовно обмеженим і національно zdegradованим.

Історичний контекст мови

Серцевиною своїх сучасних досліджень авторка взяла тему, яка упродовж тривалих у часі підросійського, підрадянського і пострадянського періодів існування України була не актуальною, не дисертальною, не витребуваною ні владою, ні керманічами від науки, більше того, – не науковою. Йдеться про витоки нашої мови. Йдеться також і про феномен існування державної мови в бездержавних умовах, про мовну свідомість провідних урядових та духовно-освітніх середовищ як чинник розквіту чи загасання мови народу, іменем якого названа держава.

За тоталітарного режиму в українській науці домінувала затверджена в Москві ідеологічна схема, за якою українська освіта, наука, культура нібито завжди розвивалися лише в тісному взаємозв'язку з російською, то того ж, постійно вважалися другорядними, принагідними, позбавленими самостійних ознак. Ця схема у 30-х роках минулого століття набула образної метафори у вигляді стовбура-дерева з трьома його відгалуженнями, що символізували єдність і взаємозалежність трьох слов'янських народів – російського, українського, білоруського. За такою образною теорією, серцевиною цього дерева – його стовбур, коріння якого сягало часів Київської Русі, беззаперечно присвоювала Росія. А два його відгалуження, що проросли за цієї схемою, лише

після XIV століття, віддавалися Україні й Білорусі. Все, що не «вписувалося» в таку ідеологічну схему, ще донедавна вважалося антинауковим, а отже, шкідливим.

Авторка уперто торувала ніким досі не прокладений шлях і змогла поламати стару російсько-радянську концепцію вивчення мови як абстрактне дослідження букв, префіксів, закінчень. Її спроба вивчити феномен мови крізь призму духовного буття народу «у контексті формування нової українськомовно-етнічної єдності» виявилася успішною. Так з'явилася в світ майже 700-сторінкова монографія «Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII ст.: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива».

Успішною виявилася і спроба реабілітувати та ствердити арештований тоталітарним режимом і відправлений на багато десятиліть у концентраційні спецфондівські запасники термін «староукраїнська мова». Він у цій праці вживається не лише як синонім, а скорше як запізніла, але справедлива заміна нав'язана прихильниками «спільної коліски» терміна «руська мова».

Стрижневою в дослідженні є обґрунтування тези про силу й місію мови творити націю і державу. У загальних рисах цю тезу окреслив Іван Огієнко: «І поки живе мова – житиме й народ, як національність. Не стане мови – не стане й національності: вона геть розпорозиться поміж дужчим народом...».

Коротко про *оберегів нашої мови*. Їм авторка присвячує і розлогі монографії, і майстерно написані есеї. З монографій варто виділити: «Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець» (2007) та «Мовний портрет Івана Пулюя (за листами мислителя)» (2017).

Найзриміше, найвідчутніше виявляється житейське кредо, принципова житейська позиція, вірність обраному ремеслу Ірини Фаріон у її резонансних *просвітніх авторських проектах*.

Найшляхетніший, який оживлює тисячолітню традицію українського книготворення, підіграєв знекровлений, не без участі влади, інтерес до читання, – «Від книги – до мети»), де Ірина Фаріон виступає як автор ідеї, організатор та ведуча проекту. У цьому проекті було представлено близько шести десятків знакових постатей сучасного інформаційного простору України з їхніми найкращими книжковими набутками.

Йдеться не просто про системні презентації книг, знаних в Україні та поза її межами авторів у переповнених львівських залах. Це спеціально підготовлені в той же день радіо- та телепередачі. Це повні запи-

си з таких презентацій, що стало витребувані в мережі. Це щорічні книжкові альбоми про проєкт у дії. Змістову домінанту їх складають ось такі промовисті заголовки: «Про рух національної свідомости по вертикалі, або Про завершення першого сезону проєкту «Від книги до мети (2012); «Хто читає, той понад часом» (2013); «Закони вмирають – книги ніколи» (2014); «Книга – розмова крізь віки: діалог з досвідом, монолог з собою» (2016); «Ми є тим, що читаємо» (2018).

Телепроєкт «Велич особистости» на парламентському каналі «Рада» заслуговує окремої розмови. Тут лиш коротко. Це популярна авторська передача Ірини Фаріон на парламентському каналі «Рада». Від 2013 року й по сьогодні авторка підготувала і провела понад півтори сотні програм.

Фактично це нове прочитання багатьох відомих, маловідомих, а то й зовсім забутих постатей нашої національної історії. Письменники, учені, просвітники, громадські, політичні діячі, державники. Позбавлені накладеного попередніми режимами ідеологічного глянцу, олюднені й ошляхетнені, з новими яскравими й незваними досі фактами біографій. Їхні величні й трагічні долі перепущені через небайдуже серце ведучої й подані нам для осмислення в конкретиці давно жаданої україноцентричності. Такі передачі стали свіжим подихом на фоні всуціль зросійщеного й національно кастрованого контенту пресового, радійного й телевізійного простору новочасної України.

Чи не в кожній розповіді про величну постать – низка сюрпризів і несподіванок для телеглядачів. Як, наприклад, у передачі про Миколу Гоголя, яку авторка вважає однією з найкращих. А про цю постать сказано так: *«Віддавна органічно не сприймала Гоголя через його москвомовність. Вважала це просто дикунством! Чому українець пише по-чужому? Він хворий чи перевертень? Як з'ясувалося, і перше, і друге. Він став для мене основним мотивом відштовхування від угодовства».*

І насамкінець ще про одну незвичність цього Показника.

Зазвичай такий вид літератури передбачає наявність автобіографії чи хронології основних дат життя особистости. Є й тут цей елемент. Але який?

Автобіографічний нарис Ірини Фаріон називається «Іду життям, неначе мінним полем...». І то, без перебільшення, сила бомби.

Направду, давно не читав в оприлюднених автобіографіях такої оголеної правди про себе і про час. Хіба що в Івана Франка з його

незвичними оцінками тогочасного українства та задавнених духовних хвороб так званої еліти народу. Ірина Фаріон чесно і прямо пише про тих, кого зі сльозами на очах і туго зв'язаними снопами теплих споминів згадує із вдячністю усе життя. Також і про тих, хто метеором позначився на якомусь відрізку життєвого шляху, і щось залишив. Про чесних і підлих, зрадників і пристосуванців. Про всіх, вчинки і дії яких формували, випробовували, загартовували, викристалізовували характер, впливали на долю.

Це теж гарна й повчальна лектура, яка дає змогу сповна пізнати й достойно поцінувати поданий доробок.

Переконаний, що високий громадянський, професіональний, патріотичний чин Ірини Фаріон, який проглядається буквально з кожного рядка цього рясного на позиції Показника, мимоволі стверджуватиме в читача не чуття хохла з вихолощеною національною свідомістю, не малороса з принизливим комплексом меншовартости, а Українця. Того українця, хто не лише ніде й ніколи не соромиться і не приховує свого походження, свого коріння, не нехтує рідною мовою, а й стверджує себе, піднімається з колін, щоб випростатися, вийти, нарешті, на давно омріяну дорогу свого достойного розвитку.

Показник з'явився у світ із нагоди не зовсім «круглої» і далеко не поважної дати народження Ірини Дмитрівни Фаріон. Для багатьох читачів це видання стане несподіваним відкриттям багатьох граней таланту цієї істинної подвижниці на вкрай занедбаному українознавчому полі. Як також і орієнтиром, спонукою, аби й самому вийти на це поле. В надійні помічники й однодумці помічних Богом справжніх його Ратаїв.

*Михайло Слабошпицький, письменник,
літературознавець, лауреат премії ім. Тараса Шевченка*

І Все це – Ірина Фаріон!

Вона належить до рідкісного типу людей.

Як правило, до них ставляться або з великим захопленням, глибокою симпатією, або з категоричним неприйняттям, зловорожою антипатією. Така доля чи не кожної людини високої ідеї, служіння якій диктує максималістський і ригористичний погляд на все оточення.

Така людина змушена до мінімуму звести своє приватне життя, відмовитися від тих розваг та дрібних пристрастей, якими заповнено щодення пересічності, в чиему існуванні панує цілковита вегетативність.

Для мене Ірина Фаріон відкрилася як особистість тоді, коли її афоризми й максими ще не ввійшли в патріотичний «цитатофонд» і ще не стали крилатими. Мені побачилася вона, сказати б, у той передстартовий момент, коли ім'я Ірини Фаріон ще не стало широко відомим в Україні.

Мій добрий приятель – ще генеральний директор популярного тоді львівського солодкого «Світоча» Андрій Тавпаш – подивовано вигукував: «Як – ви не знаєте пані Фаріон?!» І це ім'я визирнуло з пам'яті та швидко конкретизувалося: «Мовознавець...» Читав щось і її, і про неї. А оскільки з файлів пам'яті не засвітився її візуальний образ, то я і не зреагував миттєво на ім'я.

Тавпаш був одним із ініціаторів тієї прекрасної поїздки, котра подарувала мені знайомство з пані Іриною і початок приязні, що має важливе значення і в моєму житті, і в моїй справі з найменням «Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика», де Ірина Дмитрівна – голова наглядової ради й один із його меценатів (вона встановила і фінансує премію імені Олени Пчілки).

Того лагідного літнього дня ми зустрілися в селі з назвою *Горячівка*, що стоїть на кордоні України й Молдови, з якою сусидить Вінниччина. Там відкривали пам'ятний знак роду Лимичів. Це була винятково врочиста подія. І кожен із мовців не шкодував слів, коментуючи її. А коли біля мікрофона опинилася поставна й тендітна Ірина Фаріон, то над усім нашим велелюддям мовби вихор пролетів. З жагучою пристрастю говорила вона про долю й недолю українців, про те, як долати постколоніальні травми й обстоювати своє політичне, історичне й моральне

право бути державно під сонцем у цьому не вельми досконалому світі, де владарює не сила права, а право сили.

Слухаючи те, що Фаріон мовила і як вона мовила, подумав: оцей ораторський талант – та на найвищій трибуни держави! Хіба міг я сподіватися, що в особі мовознавця раптом відчую отакого неординарного політика справді державницького мислення. Не запитав тоді в Ірини Дмитрівни, чи вона вже безпосередньо причетна до партійного середовища, але вже невдовзі побачив її під прапорами Всеукраїнського об'єднання «Свобода». І вже від першої там її яви було враження: саме для цього, для політики, вона народжена. В ній – справді потужний політичний нерв. Згодом у тому допевнилися всі, хто чув депутата Львівської облради чи Верховної Ради України. Такі харизматичні особистості зі сміливим інтелектом і ясною візією – це скорше винятки поміж депутатського стада, де до сприкрення багато темних, ніяких чи відверто мародерних індивідів. Фаріон – яскравий еталон національно свідомого й морального політика. Політика, що не відступається від своїх високих імперативів.

Говорячи про Фаріон-політика, відчув певне збентеження: при цій нагоді належить бодай побіжно окреслити наукові обрії доктора філології і педагога, видатного мовознавця Ірини Фаріон. А мене знесло на політику. Бо ж без цієї грані Фаріон просто не існує. Властиво, для багатьох далеких од культурних інтересів людей Фаріон – передовсім тільки політик.

Власне, подеколи важко розокремити в «кентаврі» на ім'я Ірина Фаріон: ось досі вона – мовознавець, а звідси (й до нескінченности!) – політик. Мовознавець Фаріон не замикається тільки в теоретичних питаннях фаху – її мовознавство переростає в найширші масштаби культурології; мовне питання в її сприйнятті й потрактуванні – один із найважливіших моментів усієї української гуманітаристики. І спробуйно на цьому зупинитися та обійтись без політики. Це – саме та сфера, де вони зустрічаються і стають продовженням та поясненням одна одної.

Якби я і не читав книжок Ірини Фаріон, а знав її лише в усному жанрі, то загалом міг би уявити не тільки їх концептуальні особливості чи емпіричне багатство, а й переконливість наукової аргументації. Але я читав і «Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір», і «Мова – краса і сила: суспільно-креативна роль мови в XI – середині XIX ст.», й «Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець» і «Мовна норма: знищення, пошук, віднова».

Й ось нині дочитую абсолютно унікальне дослідження Ірини Фаріон. Вона реставрувала й дослідила мовний портрет Івана Пулюя. Ризикнула поглянути на вченого під таким кутом зору й відкрила в ньому так багато того, що залишалось в тіні. Бо ж, мовляв, він передовсім фізик, а тому заверш цим нам і цікавий.

На згадку мені не спадає жоден аналог такої праці. З'ясування мовно-політичного світогляду видатного вченого. Передісторія та історія перекладу Молитовника і Біблії. Дослідження мовної практики мислителя. Націєтворча функція мови в рецепції Івана Франка й Івана Пулюя. Задуманий мовний портрет великого вченого став і його інтелектуально-духовним портретом на тлі доби й у контексті української історії. *«Дивовижною є ірраціональна здатність Пулюя міряти життя своєї нації поза власним життям»*, – пише Ірина Фаріон. – *Він не ремствував, що нема ще плодів його праці, а впевнено заявляє: «... як ми збирати мусимо те, що посіяли предки наші, так колись збиратимуть наші потомки те, що ми посіємо»*. І дослідниця наводить це як ще один дорогоцінний нам приклад «непропащої сили» українства, й живлючої енергії, що допомогло йому пройти через усі неласкаві до нього періоди історії.

Це, здається, щось справді безпрецедентне в новочасному мовознавстві. Тут дивовижно широкі засяги дослідниці. Вона мусить виходити і на поле точних наук, і тримати в полі зору мовно-культурну й політичну ситуацію тогочасної України, і, звичайно ж, звіряти себе біографічним контекстом Івана Пулюя та його сподвижників.

Ця праця показує, що Ірині Фаріон тісно в рамках академічного мовознавства. Її однаково цікавлять і питання лінгвонаціології, соціолінгвістики, гуманітаристики загалом та національної ідентичности, і мова як фактор політики, і конкретні проблеми увиразнення національного змісту нашої держави. Як легко зрозуміти, все це – і не тільки це, бо Фаріон надзвичайно багатогранна в своїх зацікавленнях – уміщається між двома полюсами: мова і політика. І все те й зумовило, висловлюючись цитатою з поета, цей потужний двокрилий політ.

Як на одну яскраву біографію, всього того – задосить. А ще ж Фаріон могла б навіть поділитися багато чим із колегами, які до такого формату недотягують. Але ж є ще одна пасіонарна Ірина Фаріон, яка приходить до нас із екранів телебачення (ціни немає її своєрідному лекторієві на каналі «Рада!»). Вона – з її подиву гідною ерудицією – веде слухача через століття, вияскравлюючи в них важливі для нації події

і постаті видатних українських людей. Вона вже назвала і схарактеризувала «з погляду вічності» всіх тих, хто має бути в нашому пантеоні, чий імена записано на скрижалях національної історії.

Є ще Фаріон-публіцист, яка щедро надарована літературним хистом. Вона автор багатьох пристрасних виступів в обороні всіх національних цінностей українців. Саме принципова непоступливість у обстоюванні українських пріоритетів та патріотична пристрасть Ірини Фаріон доводять до істерики українофобів. Вони з усіх сил намагаються демонізувати її, вдаються до інсинуацій та брудних наклепів. Але пані Ірина має не тільки тверді переконання, потужний інтелект, а й ту силу, яка дозволяє їй міцно стояти на чатах усіх наших рубежів. До всіх своїх талантів вона має ще один важливий для громадянина України талант. Талант прямостояння і протистояння. І це також принципово важливо. Це також творить феномен Ірини Фаріон.

*Оксана Микитюк, доцент катедри української мови
Національного університету
«Львівська політехніка»*

«Огонь в одежі слова» (про мою неймовірну подругу та її життєву дорогу)

Перша зустріч

Уже тепер далекого 1 вересня 1991-го року я побачила, як Ірина Фаріон зайшла на катедру. Що впадає у вічі, коли бачиш незнайому людину?... Звісно, одяг! Одяг був вогнянисто-червоний (бордово-червона вузька спідниця та яскраво-червоний светр)... Швидкість, упевненість, рішучість – так, це був «огонь в одежі слова»... Цей вогонь я бачу до сьогодні: він то спалахує швидкозаймистою лавиною (у боротьбі з політичною тупістю та непросвітнім угодовством), то гріє, даючи тепло і затишок.

Про вогонь Ірини знали всі. Пам'ятаю, як в університеті на філологічному факультеті казали, що стінгазету про В. Стуса робить Фаріон, вона горить цією справою, до неї тягнуться всі небайдужі... Це був 1988 рік – час повернення низки репресованих імен, час запалювання свічки пам'яті перед нашими національними світочами.

Хто вона? Якого роду?

Пам'ятаю її тата – кременезного чоловіка, для якого надважливим було чесно, сумлінно та добре виконувати свою роботу (був працівником заводу Газової апаратури). Цей маломовний чоловік знав Божі закони і вмів пояснити, що «ЦЕ не вільно робити»...

Мама Іринки (саме таку форму імени я завжди чую) прищепила доньці неймовірну любов до книжки (була бібліотекарем за фахом). Не можу забути, як теплого літнього дня пані Славця принесла нам свій щоденник, у якому записувала назви всіх недавно прочитаних творів. Перелік приголомшував своєю кількістю та національною спрямованістю, а мамі Ірини тоді було приблизно 85! Недаремно у вірші до 90-літнього ювілею доня написала: «Спасибі, за книжку мудру у руках».

Дитина Ірини – Софійка (Софіярочка, Софка, Софія). Українське прислів'я каже: «Яка пряля, таке й полотно». Отож, яке це полотно?... Завжди захоплююся Софійкою, та й Ірина каже, що це її «найбільше

щастя». Отож, Софійка, певно, ще з молодшої школи платила за газ, світло, телефон, вона знала, що мамі треба допомогти в усьому. І звісно, згадую, як взимку я зустріла на нашій вулиці крихітну Софійку з велетенським пакетом, у якому вона чемно несла з взуттєвої майстерні поремонтовані мамині чоботи... Мене це вразило... І зараз вражає...

Прив'язаність до дому, до родини

«Будущина корінням своїм завсігди стоїть у минувшині» – цю аксіому І. Франка Ірина опанувала ще в ранньому дитинстві. У хаті, де донині мешкає мама та донечка Софійка зі сім'єю, упродовж 60–80 років минулого століття правили Службу Божу греко-католицькі священники. Про це І. Фаріон напише: «Християнство ніколи не було ритуалом, а совістю і чином». Напевне, глибоке духовно-духове начало дозволяє відчувати нечувану силу на власній землі та живить любов'ю до всього рідного...

Ірина завжди каже: «Я дерево, тому пересаджувати мене не можна, в мене глибоке коріння». Це переконання було в Ірини завжди. Знову ж таки, пам'ятаю, коли всі радо їхали до Києва як депутати Верховної Ради VII скликання, вона до останнього не перевозила свої речі, ніби ще більше хотіла ввібрати в себе свій Львів, ще довше побути вдома.

Робота зі студентами

Ірина вперше вирішила відтворити її величність Мову крізь призму малюнка та плаката. Аби студенти Інституту архітектури могли це зробити, моя колега по мачинці визбирала найцікавіші вислови про мову, відповідно до яких політехніки почали роботу. У підсумку Мову було намальовано в трьох площинах: як явище духове (має божественну природу); як політичний феномен (обстоювання права на державність мови – це «свідчення нашої національної самоповаги та сили») та як очевидна потреба українства. Ці плакати вийшли чотирма альбомами: «*Мова – того життя основа*» (2001), «*Я на сторожі коло їх поставлю слово*» (2002), «*Мова – краса і сила*» (2007), «*Слово – меч духовний*» (2012).

Ірина Фаріон завжди вміла і вміє працювати зі студентами. Пари, які вона проводить, – це дійство, під час якого засвічується лакмусовий папірець, тому кожен або назавжди полюбить українську мову, або (теж назавжди) зрозуміє, що він на цій землі чужинець або окупант.

Монографії: які?, про що? і для чого?

Перша книжка І. Фаріон – «*Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – початку XIX століття (з етимологічним словником)*» – вийшла 2001 р. Ця монографія – це занурення у світ прізвища, його етимон, тобто пошук правди. Для наших студентів (і не тільки студентів) – це скарб, бо зазвичай мало людей знає, що означає такий ідентифікатор батькового родоvodu як прізвище... Тому в темі «Лексикографія» кожен за цією розвідкою з'ясовує своє коріння. Пам'ятаю, як хлопець на прізвище *Бек* був ошасливлений, бо *бек* – це *Бенедикт*, вражений, що це ще й «бека» – гидота, та здивований від можливого значення «титул людей знатного походження». Принагідно хочу зазначити, що моя червоно-вогняна версія про суть Ірини теж має право на існування, бо за словником «*Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини...*» прізвище Фаріон (як один із варіантів) означає «червовий король», отже, знову «вогонь»...

Монографія «*Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір*» (2004 р.) та знакова стаття «*Історико-психологічний аспект нашого правопису (у брошурі «Скільки чужі правописні кайдани*)» (2001 р.) – це вимога часу, позаяк у рік виходу Проекту правопису 1999-го року потрібно було загострити увагу на постатях, що творили національну правописну систему та проаналізувати норми, які закріплював соборний Правопис 1928 року та продовжував Правопис 1999-го року.

«*Мова – краса і сила. Суспільно-креативна роль української мови в XI – середині XIX ст.*» (2007 р.) – напевне, у Львівській політехніці ця монографія має найбільшу кількість перевидань. Крім того, студенти спеціальності «Прикладна лінгвістика» завжди вивчають цю засадничу працю, яка актуалізує самобутні риси української мови – її неперевершену красу та незбориму силу.

«*Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець*» (2007 р.). З трепетною любов'ю витворено образ цього велета українського культурно-просвітницького простору, що не відступився (попри всі обставини) від рідного коріння.

«*Мовна норма: знищення, пошук, віднова*» (2009 р.) та «*Мовна норма: пошук істини*» (2017 р.) – це вічна боротьба за свої питомі українські форми слів, що понівечені суржилом, замінені чужомовними кальками та живуть як покручі на нашій споконвічній землі. Оскільки

ки боротьба зі суржи́ком неминуча, то І. Фаріон переконає, що саме ця «форма диверсії» (І. Дзюба) плямує світлу основу нашого життя.

«Степан Бандера – практик, теоретик, містик націоналістичного руху» (2009 р.) – це не лише лекція з нагоди столітнього ювілею Провідника, це прочитання робіт С. Бандери і про нього «за визначальними концептами сприйняття світу: Бог, Душа, Духовність, Ідея». Саме ця феноменальна постать українського народу дає нам змогу зрозуміти, що *«ідейно-духовий зв'язок поколінь міцніший за кам'яні фортеці»* (І. Фаріон).

«Суспільний статус староукраїнської мови в XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива» (2015 р.) – це та книжка, що утверджує державотвірне мислення, налаштовує оптику на націєцентричний світогляд, засвідчує, що ми господарі на своїй землі, знищити нас неможливо, бо з найменшої української іскри спалахне вогонь.

«Мовний портрет Івана Пулюя (за листами мислителя)» (2017 р.) – монографія про світогляд та Мову видатного перекладача Біблії, знаного фізика та електротехніка, людини, що засвітила Європу в прямому й переносному значенні слова. До століття від дня відходу Івана Пулюя у вічність І. Фаріон показала його життя як постійну боротьбу за Правду.

Ірина Фаріон – автор ідеї, співукладач та літературний редактор неймовірно потрібної книжки **«Афоризми та сентенції Юрія Іллєнка. Криниця для спраглих»** (2010 р.). З усіх можливих джерел свого ідейного Побратима та Вчителя зібрано матеріал, що стосується життя і смерті, творчості, мови, історії, культури, кіна, інформаційного простору, політики, націоналізму... Ці сентенції – це криниця, з якої насититися, а збірка «не тільки пробудить приспаний ген свободи українців, а й підніме його на боротьбу з духовним рабством» (Людмила Єфименко).

Науковий підхід до найрізноманітніших справ

Крім численних монографій, ґрунтовних статей з ономастики, історії мови, культури мовлення, лінгвоперсонології, постійної й виснажливої політичної діяльності, варто зазначити, що одруження донечки Софійки Ірина поставила на наукові шпальти. Відомо, що «всі все знають» про численні обряди, які передають з покоління в покоління. Проте науковець Фаріон вирішила опанувати джерела, серед яких книжка Олекси Воропая «Звичаї нашого народу», яку вона ретельно прочитала і вивчила. У підсумку все відбувалося за вивіреними пункта-

ми, наприклад, молодий мав облизувати ніж, змашений медом, обплетений барвінком, бо, це має глибокий духовий і символічний зміст... Знову – «до джерел»...

Обличчя міста крізь призму оптики Фаріон

Завдяки ідеям Ірини Львів було перетворено з прагматично-споживачького на духово-культурний центр. Як депутат Львівської обласної ради І. Фаріон організувала на рекламних носіях акцію «*Скарб нації*» (2006–2012), де портрети українських культурно-політичних діячів було подано з актуальною цитатою та відповідно до дати народження чи певної події. Такі реклами творили обличчя українського Львова та дозволяли налаштувати україноцентричну оптику.

У маршрутках мовна акція (2007–2012), яка творила красиве місто та впливала на культуру мовлення, називалася «*Мова на колесах*». У підсумку в львівському транспорті замайоріли листівки «*Шановні пасажери! Говорімо правильно і красиво*». У садочках діточки та вихователі отримали надважливу наліпку – «*Любі хлопчики й дівчатка! Називаймося правильно і красиво*», що актуалізувала ненормативність поширюваних форм *Маша, Саша, Даша, Паша*, які руйнують наш національний простір.

Велич особистости. Велич книги

Ці два проекти І. Фаріон роблять унікальну річ: вони змінюють світогляд людей!

Як погрупувати 156 програми (до січня 2019 року) телевізійного проекту «*Велич особистости*» на парламентському каналі «Рада» за темами – невідомо, бо, здається, Ірина Фаріон понад усе вважає за необхідне сповнити обов'язок перед усіма національно свідомими українцями. Що знаємо ми про Кенгірське повстання (16.05–26.06.1954), про Батуринську трагедію (1708), про «Дивізію Галичина» – мізерну дещицю... А перелік постатей, про які зроблено передачі, вражає всеохопністю: Тарас Шевченко, Олена Пчілка, Леся Українка, Іван Франко, Олександр Потебня, Іван Мазепа, Іван Виговський, Пилип Орлик, Павло Чубинський, Августин Волошин, Микола Міхновський, Дмитро Донцов, Степан Бандера, Євген Коновалець, Олег Ольжич, Агатангел Кримський, Андрей Шептицький, Василь Стус, Ярослав Стецько, Іван Миколайчук та сотні інших... Це не лише перелік знакових особистостей, це занурення в Ідею, це

входження в життя цієї людини, це віддзеркалення її світогляду, це відтворення історичного періоду...

Я знаю, що кожна з цих студій побудована на велетенській джерельній базі, на власні очі бачу, як Ірина йде в бібліотеку, читає листи, спогади, нагромаджує масу матеріалів, аналізує сотні і тисячі сторінок різних книжок, працює над собою вдень і вночі, щоб потім красиво, виважено, спокійно говорити правду, деколи непросто, але таку потрібну для українців...

Львівська політехніка – наш рідний навчальний заклад – став домом для проекту Ірини Фаріон *«Від книги до мети»*, що пропагує українську книжку та дозволяє поспілкуватися з непересічними діячами нашого часу. Впродовж 2011–2019 рр. студенти, викладачі та всі охочі можуть черпати силу з пропонованих національних джерел.

Уміння працювати не завдяки чомусь, а всупереч

Йшла до парламенту, щоб скасувати закон Ківалова-Колесніченка (К.-К) – і скасувала! У пекельний час Революції Гідності та період найстрашніших розстрілів завдяки наполегливим зусиллям Ірини Фаріон 232 депутати Верховної Ради VII скликання таки проголосували постанову про неконституційність такого ганебного для України закону. Проте тодішній в.о. Президента О. Турчинов не підписав цього доленосного депутатського рішення до виконання. Згодом Ірина про це напише: *«Влада, що не здатна захистити державної мови, – ніколи не захистить державної території»*. Відтак І. Фаріон виступила суб'єктом розгляду закону С. Ківалова та В. Колесніченка «Про засади державної мовної політики» в Конституційному Суді. Як підсумок закон К.-К. було скасовано 28 лютого 2018 року.

Виступ Ірини Фаріон на захист мови гідний щонайвищої пошани та є базою ораторської майстерності (направду, щасливі ті, що захищають те, що люблять!). Тому всі мої студенти, які вчать риторику, слухають і до найменших скрупульозних деталей аналізують промову на захист української мови, виголошену в Конституційному Суді. Це до дрібниць продуманий текст, який прорубриковано за філологічним, історичним та власне політичним аспектом. У промові доведено значення та вмотивовано за правовим полем можливість (і неможливість) існування кожного терміна; усі тези аргументовано та науково узагальнено. Для наших майбутніх риторів – це взірць аналізу поняттєво-термінологічного апарату, уміння обстоювати позицію та утверджувати націєцентричний світогляд.

Боротьба за правду

Ірина Фаріон реагує на все: треба захищати правопис – захищає, треба боротися проти злиття «с рускім міром», який впроваджують через нищення національної літератури, історії, культури – бореться, треба вимагати звільнення з посади Міністра освіти Лілії Гриневич через її антиукраїнську політику в системі освіти і науки – вимагає, треба їхати на віче, коли сніг, холод, дощ (мій тато казав, що добрий господар навіть пса в таку погоду на двір не пускає) – їде! Їде без жодних нарікань, бо цього ніхто інший не зробить. Це про неї неперевершено написав Д. Павличко: *«Сама ніжна, як молитва, а слово гостре, як бритва»*.

Ірина Фаріон може вирішити, здавалось би, невирішені проблеми, якщо це стосується існування мови та життя держави. Наприклад, коли голосували за Закон про освіту, де передбачалося, що мова викладання у вишах може бути мовами національних меншин, саме вона зорієнтувалася, як це виправити – і виправила.

І. Фаріон завжди в епіцентрі подій, вона «огень», що будить «розвидняючийся день». Приміром, ще в лютому 2010 року вона вимагала від тодішнього президента В. Януковича (відкритий лист) припинити московщення України. У її зверненні маємо державотвірний афоризм: *«Ваше гасло «дві мови – одна країна» таке ж безглузде, як одна дитина – дві матері»*. Це борець Фаріон на знак протесту проти ухвалення «основних засад мовної політики» від Ківалова-Колесніченка запропонувала виготовити стрічку в національних барвах з гаслом *«Моя мова – моя свобода»*, яку закликала носити як наше право на єдину державну мову титульної нації.

Як депутат обласної ради І. Фаріон ще 2010 року писала відозву до освітян, студентів та їхніх батьків щодо знищення духовних основ держави – мови та історії, Того ж року зверталася до Прокуратури з вимогою притягнути до кримінальної відповідальності В. Солдатенка, який заперечив голодомор в Україні, вимагала від тодішнього президента В. Януковича припинити системні порушення конституційного статусу української мови, ініціювала курси для вивчення української мови для держслужбовців, вносила низку пропозицій до «Програми розвитку української мови». Цей перелік неповний, але однозначно переконує, що боротьба науковця та політика Фаріон з псевдоукраїнством постійна....

Всеукраїнська діяльність

Як депутат Верховної Ради Ірина Фаріон напрацювала доленосні законопроекти, кожен з яких захищає українську державу: про запровадження мита на російськомовну книжку, про кримінальні покарання за дії, спрямовані проти державної мови, про викладання винятково державною мовою у вишах, про утвердження державної мови, про посмертне надання Героям Небесної Сотні звання «Герой України» та численні ухвалені й неухвалені інші. Принагідно маю за честь написати слова з листівки, яка була випущена 2012 року на знак подяки (тоді «Свобода» здобула перемогу у виборах до парламенту): *«Ми не зійдемо зі свого шляху, бо це шлях власного і всеукраїнського зростання».*

І. Фаріон вміє оцінити кожного, чия праця сприяє творенню сильної держави. Наприклад, саме вона напрацювала Положення премії ім. Степана Бандери, заснувала премію ім. Олени Пчілки у межах Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика. Цей перелік потверджує, що духовна сутність – це наша основа, бо *«бути Людиною – це дертися по вертикальній стіні»* (В. Стус).

Нагороди Ірини Фаріон – це данини її подвижницькій просвітнянській праці. Наша професор кафедри української мови є лавреатом премії ім. Олекси Гірника (2004 р.), премії ім. Бориса Грінченка (2008 р.), премії ім. Дмитра Нитченка (2013 р.) та премії ім. Івана Огієнка (2016 р.).

Аксіоматична та незборима віра в свою правду має такий результат: 2010 року Українська Православна церква Київського патріархату нагородила Ірину Фаріон грамотою за наукову діяльність. Також нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України за вагомий внесок у розвиток вітчизняної освіти (2014 р.).

Потреба змінювати світ довкола себе

Є люди, що є локомотивом у житті, а Ірина до таких і належить. Вона не просто очолює численні речі, вона змінює світ. Наприклад, за чотири місяці (вересень – грудень 2018 року) Ірина Фаріон заїхала в 12 міст України, це: Переяслав (22.09), Бориспіль (29.09), Бровари (30.09), Харків (1.10), Біла Церква (6.10), Чернівці (20.10), Шепетівка (23.10), Кам'янець-Подільський (24.10), Львів (9.11), Черкаси (12.11), Старокостянтинів (27.11), Полтава (11.12) (раніше був Київ (9 травня 2018) та Хмельницький (27.06.)). Це все для того, щоб провести Громадський форум «За українську мову» з метою не допустити до ухвалення мовного законопроекту 5670-д (який депутати Верховної Ради Украй-

ни проголосували в першому читанні 4 жовтня 2018 року). Тут Ірина Фаріон – це вже вогняний вихор, який спалює неправду і волає «схаменіться», бо запроваджуваний термін «мова, прийнятна для сторін» – це нищення україноцентричного вектора розвитку нашої держави (бо на Закарпатті це буде угорська, на Буковині – румунська, на Сході – російська). Недаремно давні римляни казали «*Чия мова – того й влада*».

Наша дружба

Коли я не телефоную до Ірини, телефонує вона з нашим спільним діалектним запитанням «Де ти ся знаходиш?...» (так каже її мама) – далі наші найпотаємніші розмисли...

Неймовірна налаштованість моєї подруги, порадниці, натхненниці на духове начало дає якесь особливо глибоке розуміння подій... Наприклад, коли ми з донечкою приїхали до Києва, то Ірина показала нам кожен сантиметр тих місць, де вбивали людей під час Революції Гідності, вона зініціювала їхати в Биківню, щоб поклонитися духові убитих українців... Відомо ж бо: що минуле визначає майбутнє.

Наша дружба, довжина якої (поки що) 28 років, мала різні життєві дороги: спільні поїздки на конференції до Києва, Івано-Франківська, Луцька, Дніпра, Одеси, Познаня, Оломоуця..., катедральне життя, позакатедральне кавування... І я дуже тішуся, що на одній з книжок Ірина написала для мене таке: «*Моїй рідній подрузі Оксані з подякою за спільну дорогу життя*». Усе це дає позитив, і я завжди знаю, що це той «огонь», що дає тепло, світло та іскри, що запалюють зміни...

§ 2. Автобіографічний нарис: «Іду життям, неначе мінним полем...»

Батьки, з Божої ласки, привели мене в цей світ у Львові в час оргії весни 29 квітня. Тішуся, що Українка і потребую цієї відзнаки у всіх документах цивільного стану. Бо це моя самобутність і тільки моє, українське, місце під сонцем. Я – націоналістка.

Батько, **Дмитро Іванович Фаріон** (4.11.1922–15.04.2004), родом із села Соколі Мостиського району Львівської області. Працював сантехником на Львівському заводі газової апаратури і був незамінним майстром своєї справи. Дуже сильна, самодостатня і шляхетна особистість. Його родину розкуркулили, забравши все майно. Бабуся Марія пережила стрес, але витримала, вистояла і виховала не одного внука і внучку, серед яких і я. Це була дуже побожна і красива жінка з глибокими, повними тайни й печалі очима... Померла на 92 році життя 1989 року, коли я вже носила свою Софієньку під серцем...

Батько Дмитро Фаріон

Мій батько під час війни після примусової праці остарбайтером у Німеччині повернувся в Україну. Цей факт біографії закрив для нього здобування подальшої освіти, проте інтелігентнішої людини, як мій тато, не знаю і досі. Маломовний, стрижневий, зі своїм непохитним і непробивним світом. Упертий в істині. Не любив пустих розмов і пустих людей. Цілком почуттєвий ставав хіба в пісні. Дуже любив «За Україну, за її волю...» Миколи Вороного. Колядував – ніби говорив з Богом. Не любив жодних подарунків, проте нам, дітям, попри звичну на ті часи ощадливість, віддавав потрібне й розумне. Понад усе цінував і культивував працю, обов'язок, відданість, відповідальність. Мріяв про освіту для своїх дітей, зокрема про мій науковий зріст, до чого я завжди прагнула понад усе. Мої наукові здобутки сьогодні – це найперше дар моему татові. На жаль, мій старший брат, Ігор Фаріон (1954–2008), закінчивши електротехнічний факультет

тет Львівського політехнічного інституту, не зміг через тяжку хворобу зреалізувати себе. Це було великим горем для нашої родини. Але батьки стоїчно витримали. Я ж отримала урок війни за життя.

Мама, **Ярослава Степанівна Фаріон (Сліпець)**, народилася 1927 року в селі Бусовиську Старосамбірського району Львівської області. Її батько і мій дідусь Степан дякував у церкві, а бабуся Параскевія очолювала Маріїнську дружину. Їхня хата в селі була фактичним народним домом, де збиралися задля культурно-просвітницького спілкування та роботи. З приходом після війни московської орди дідо опинився в спискові на виселення до Сибіру, про що його завчасно попередив староста села. Вночі з родиною дідо втік до Львова і тривалий час переховувався в майбутньої дружини свого сина Михайла. Потім столярував. У 50-ті роки побудувався у Львові, де зараз мешкає моя мама і донечка зі своєю родиною.

Мама навчалася в Самбірському педагогічному училищі, а потім у Львівському культосвітньому технікумі. Спершу вчителювала в селі Лінині на Старосамбірщині, відтак понад 40 років пропрацювала як завідувач читального залу і відділу комплектування у Львівській обласній юнацькій бібліотеці, з якої я, до речі, починала свій самостійний життєвий шлях 1981 року, коли перший рік не вступила на філологічний факультет Львівського університету.

Мамин світ – це світ книжки і кіна. Поза національним пріоритетом для неї нема людини. Її основні вимоги до людей: чи національно свідомий і релігійний? Решта – пусте. Самодостатня у спілкуванні, з непохитним національним і релігійним світоглядом, унікальною бойківською впертістю. Московит і поляк для неї завжди були однакові вороги. Категорично не сприймає тих, хто принизив її світ: мову, культуру, церкву. Каже, що своє треба любити і шанувати. Чуже – не моє, вторинне, хай собі буде. Ніколи принципово не говорила їхніми мовами, не довіряла їм і відкидала. Згадує часто, як поляки принижували її в школі, вимагаючи не називати себе українкою, а русінкою! Весь час конфліктувала з московязичною директоркою бібліотеки (потім і я до цього доєдналася...). Неможлива до зміни переконань в основному й абсолютно згідлива в другорядному: побуті, відпочинку та ін. Колоніальні режими – польський і московсько-совецький – зробили з неї непробивну ідеологічну сталь. Її улюблений герой – Степан Бандера. І досі в шоці від безглузлого вибору українців якихось неадекватів на президентів чи мерів Львова... Називає їх «несвідомими». Її незалеж-

ницька і свавільна природа не може досягнути цього широмасштабного рабства і холоуїства. Зараз уся в молитві. Навіть у ній дуже системна, відповідальна, обов'язкова. Затята греко-католичка. Православ'є для неї – то московський вітер. Воно й не дивно: впродовж 20-х років у нас в хаті підпільно правилася Служба Божа. Наш дїм у 60–70-ті роки був прихистком для переслідуваних греко-католицьких священників. Там же їх і висвячували. Це найщупкіші спогади з мого дитинства. Згодом зрозумїла, що боротьба за свою Церкву – це боротьба за свою державу. Тепер знаю, що найглибша й найприхованїша полїтика – церковна. Критичнїсть до цієї царини життя в менї зростає...

Вдячна своїм батькам, що не віддали мене до совєцького дитячого садочка. Колективїзм завжди був для мене внутрїшнїми тортурами: не люблю масових заходів, показових вечїрок і гучного застїлля. Це щастя – вузьке і притомне коло спїлкування, де віддаєш і зростаєш. Що бїльше років, то менше цїкавості до зовнїшнього свїту і натомїсть майже панїка, що не встигнеш зробити того, що винятково сама для себе визначила. Про це розкїшно висловився великий В. Вернадський: *«Я дїйшов висновку, що опору в життї я вбачаю лише в самому собі; і тїльки в глибинї власної особистості я звїтую з приводу власних моральних рїшень»*.

Фїлологїя була пїдсвідомим вибором. Мабуть, це вирросло з читання книжок, якї мама торбами носила менї з бїбліотеки, а я переповїдала їх дїтям з нашої округи, постїйно бавлячись у школу в дїдовїй шопї. Багато читала європейської класики, проте манив передусїм український свїт, лїтература історична, бїографїчна, театр корифеїв. Романтизувала час Руси і козаччини. Навіть щось уперше в 5-му класї по-єпїгонському навїршувала на теми «гомонїла Україна...». І тепер часом римую. Органїчно не сприймала Гоголя через його москвомовнїсть. Вважала це просто дикунством! Чому українець пише по-чужому? Він хворий чи перевертень? Як з'ясувалося, і перше, і друге. Він став для мене основним мотивом відштовхування від угодовства. Тепер зробила про нього одну з найцїкавіших передач із телепрограм «Величї особистості» на парламентському каналї «Радї».

Пощастило з учителями української мови і лїтератури у львівській СШ № 75 ім. Лесї Українки. Це Надїя Миколаївна Іваночко (здається, 4–5 клас) та Анастасїя Йосипївна Гумницька. А ще був дуже колоритний фїзик Зеновїй Миколайович Фїляк. Це ОСОБИСТОСТІ на совєцькому полі освїтньої брехнї. Сила їхнїх знань, непоборна вїра в своє

З мамою Ярославою Фаріон та хрещеною мамою Марією Сліпець.
І голуб із нами...

Мої батьки і донечка Софійка

і просто служіння Українській Ідеї як праця в школі залишили в мені глибокий слід. Уроки української мови і літератури стали моєю дорогою життя, попри скепсис у такому виборі мого брата (на його думку, через ідеологічну приреченість) і цілковиту підтримку батьків. Крім того, мене НЕМОЖЛИВО переконати, якщо я сама не переконаюсь.

Отже, 1982 року, вступивши до Львівського університету ім. І. Франка на українську філологію (1981 року не добрала 0,5 бала), попри чергову хвилю змосковлення України саме через вищу школу, я стала несеяжно щаслива. Навіть совецький контекст проблематики та ідей викладів в університеті не здатний був заглушити НАЦІСТВІРНОГО НАЧАЛА української філології. Вона завжди була і буде компасом нації. Звісно, для видющих. Методика викладання в університеті навчила системного опанування знань і дала в руки компас. Усе решта виявилось вторинним. Там були викладачі, які надихали і скеровували: Таміла Панько, Зеновій Терлак, Ніна Захлюпана, Марія Білоус, Іван Остапик, Теодозій Возний, Андрій Скоць, Софія Дідик, Теофіль Комаринець, Володимир Ільїн та ін. Михайло Гнатюк, тодішній декан факультету, взагалі врятував від заслання викладати українську мову до Донецька, куди я б мала їхати за совецьким розподілом. З якої то рації я, корінна львів'янка, маю стати знаряддям реалізації дурнуватої совецької політики вимішування «населення» і перетворення його в кочовиків?! Це був мій перший бунт. Ні. Не поїду. Я маю тут усе: рідних, дім і наукові плани. Тому, почувши на 4-му курсі про такий «щасливий» розподіл, написала заяву з проханням відрахувати мене з числа студентів, оскільки категорично відмовлялася їхати працювати бодай кудись зі Львова... Натомість несподівано отримала пропозицію від Михайла Івановича Гнатюка, за що йому глибоко вдячна, залишитися на кафедрі загального мовознавства на пів ставки лаборантом для подальшої наукової роботи (01.11.1986–26.08.1991). Українську філологію закінчила з відзнакою 1987 року (Диплом ЗВ № 813346).

Як з'ясувалося, на ту пору вступити до аспірантури за моїм науковим інтересом – історія мови – було неможливо. Це надто небезпечна тема для студій у контексті відновлення української історичної національної пам'яті та мовної свідомості...

У серпні 1988 року вийшла заміж за Остапа Семчишина, студента історичного факультету, проте через абсолютно несумісні життєві цінності та цілі наш шлюб швидко розпався. Зостався його найосновніший цвіт – неперевершена, сильна, ніжна, мудра і тепла донечка

Софійка. Звісно, завмер і чар наших почуттів, розгублених у тому часо-ві. А Софійка наповнила життя глибиною: вона відкрила надпотужну любов – материнську. 2017 року Софійка разом зі своїм чоловіком Васи-лем Особою подарували Диво з Див – онученьку Еву.

Михайло Худаш

Найосновнішим після закінчення філфа-ку стало питання наукової праці. В універси-теті, зі зрозумілих політичних причин, ніхто не ризикував досліджувати мовно-історич-ну проблематику, тому, знову ж таки, завдя-ки Михайлові Гнатюку, я познайомилася з унікальним науковцем-ономастом профе-сором Михайлом Худашем, що працював провідним науковим співробітником в Інсти-туті народознавства НАН України. Михай-ло Лукич визначив тему моєї дисертаційної роботи *«Антропонімійна система Верхньої Наддністрянщини кінця XVIII – поч. XIX ст. (прізвищеві назви)»*, яку я успішно захистила

1996 року (КН № 010981) і на основі неї видала одну з перших в Укра-їні монографій з етимологізування українських прізвищ *«Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини кін. XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником)»*, 2001 р. Вчене звання доцента отримала у червні 2001 року (ДЦ № 002 181).

А тепер окремо про епізод, яким так злорадствують «гієни» від продажного і примітивного інформпростору та всякі інші, бо вони, бачте, знайшли компромат на націоналістку Ірину Фаріон, що була колись членом КПРС у 1989 році. Задля цього так званій «правдо-шукач» Ю. Шеляженко (а йому далі пособили московські посіпаки Шарій та Чаленко, останній із яких зараз служить Путіну в Москві, а Шарій і далі гадить в Україні яко путінський агент) навіть звернув-ся до суду, аби побачити документи з Держархіву, чи вступала Ірина Фаріон до КПРС. Видно, хлоп таки не мав спокою і врешті щасливо отримав через рішення суду доступ до його мрії... Отож відповідаю і Шеляженкові, і всім спраглим на ту тему так, як відповіла на партій-ному сайті ВО «Свобода» 15 листопада 2013 року: *«Мають роботу свободоненависники з медведчуківсько-промосковських та антинаці-оналістичних сайтів знайти скалку в оці Ірини Фаріон. Колоди ж бо під своїми ногами не бачать. Начебто була я членом КПРС. Кажу*

вам, плебеї і лакеї, московські прихвостні, регіональні найманці, від кіп'яньських до монтянсько-шельмо-мокрицьких – **НІ. Тим, за кого ви мене намагаєтесь видавати, ніколи не була.** Вільні і світлі люди розуміють, що це лиш ще одна безсила, тому така нікчемна боротьба з націоналістичною «Свободою», що є єдиною загрозою в сучасному політикумі на шляху знищення україноцентричних цінностей та убивчої світової глобалізації.

Щиро вдячна вам, плебеї, що навіть таким способом надихаєте на боротьбу і водночас викриваєте свою вихолощену і зігниту сутність. **Не перед вами мені звітувати, а активно своїми ділами вас знищувати.** Саме це і спонукає вас до мусування цієї комічної теми. «Свобода» ж наотмість тріюмфально крокуватиме країною разом із мільйонами наших однодухів. Власне, переповнені, пасіонарні зали на зустрічах зі мною по всій Україні, безпрецедентні способи їх зірвати і повна поразка влади в цьому викликають породження цієї політиканської метушини з дуже промовистою автурою та інтернет-виданнями, що на ні що інші не здатні.

Поза тим, щиро дякую пані Оксані Забужко, яка своєю блискучою відповіддю щодо цього одним словесним ударом збила «скрежет зубовний» щодо мене в інтернет-виданні «УП», яке неодноразово спотворює та маніпулює інформацією щодо мене особисто, і ВО «Свободи» зокрема.

Писаки, ваші пера стають отруйними стрілами винятково проти вас самих. Дякую за натхнення» (див. <http://firtka.if.ua/blog/view/irina-farion-vidpovila-koracat-ii-minulogo-i-vlasnim-grobokoracat43299>).

Звісно, для тих, що так мріяли знайти скалку в оці в націоналістички зі «Свободи» Ірини Фаріон, це стало майже оргазмом на тлі повної посухи їхніх почуттів... Ото й добре, що таке збудження ці «правдошукачі» отримали. А про свою мотивацію так званого зумисного «вступу» я розповіла на сторінках книжки «*Теофіль Комаринець: людина, вчений, політик. Спогади*» (Львів, 1999, 167 с.) про свого Учителя (стаття «Мій будівничий», с. 128–129) з університету професора Теофіля Комаринця ще далекого 1999 року, коли мені і не снилося, що колись стану політиком, який так збуджуватиме певну категорію населення.

Щодо поширюваних у неті документів про начебто мої заклики вивчати російську мову, то це зі сфери повної маячні. Якщо такі характеристики в цей час комуністичні зверхники на когось і писали, то під копірку і без жодного відома адресатів.

Пропоную також уривок зі свого інтерв'ю інтернет-сайту «Вголос» на цю тему:

– Є книга, видана 1999 року, де я описую епізод спілкування зі своїм учителем, тодішнім секретарем партійної організації Теофілем Комаринцем. Він пропонував мені вступити до КПРС, а я реготала і запитувала, для чого мені це потрібно. Професор пояснював: щоб знищувати їх із середини. Я таки вступила. А знаєте, що ми зробили? Випустили газету, присвячену Василеві Стусу! Далі засідала партійна група, мене звинуватили в націоналізмі, в тому, що «знайшла якогось концтабірника і присвятила йому цілу газету». Це був 1988 рік. Наступного року моя історія з КПРС закінчилась. Теофіль Іванович був першим секретарем, який українізував філологічний факультет. Він відродив катедру фольклористики на місці кабінету наукового комунізму. Він у прямому значенні з допомогою священників, які прийшли до університету Франка із кадилами, викурив комуністів із того кабінету. Тому, якщо членство у КПРС – найбільший мій політичний гріх, то ці люди публічно визнали мене святою» (див. http://vgolos.com.ua/news/farion_rozpovila_yak_koly_i_chomu_vstupyla_do_kprs_292169.html), а також ширше інтерв'ю «*Агентка Фаріон*» *відповіла Гордону: результати детектора брехні*» (див. http://vgolos.com.ua/news/agentka_farion_vidpovila_gordonu_rezultaty_detektora_brehni_292124.html, 27 листопада 2017 року).

У вересні 1991 року мене зараховано на посаду викладача катедри української мови, літератури та культури університету «Львівська політехніка», де досі працюю вже як доктор філологічних наук і професор катедри української мови. Упродовж 1991–1995 років поодинокі працювала у Львівській академії мистецтв, де читала курси української мови як іноземної, культури української мови та української літератури. Педагогічна діяльність була перервана лише на час депутатства у Верховній Раді України від 20.11.2012 до 1.12.2014 року, коли працювала головою підкомітету з питань вищої освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки (розпорядження № 510 від 24.01.2013) і заступником голови цього комітету (розпорядження № 467 16.07.2014).

15 вересня 2015 року в Інституті української мови НАН України за консультування член-кор. НАН України, доктора філологічних наук, професора В. В. Німчука захистила докторську дисертацію на тему «*Суспільний статус староукраїнської мови в XIV–XVII століттях*» (диплом доктора наук ДД № 004702). Себто я зреалізувала свою ще студентську мрію досліджувати історію мови.

Активну громадську роботу розпочала в «Просвіті» Національного університету «Львівська політехніка» як голова мовної комісії, основне

завдання якої полягало в демосковізації цього вишу на рівні внутрішнього документування та навчально-наукового процесу. Тоді годі було припустити, що **саме дуже поступові, подекуди кволі українізаторські процеси, в центрі яких МОВА, стануть лакмусом на зрілість українців як самостійної нації, і врешті 2014 року московсько-українська війна стане виявом засадничого протистояння між ідеєю вільної національної України та її подальшим статусом московської колонії. Саме МОВА виводить нас у координати або-або, бо російська мова в Україні – це насправді Росія в Україні: дві антагоністичні держави на одній території – держава корінної титульної нації і держава-агресор, окупант.**

Отож у листопаді 1998 року спільно зі студентами-архітекторами та дизайнерами Національного університету «Львівська політехніка» я зініціювала та організувала унікальну виставку плаката на мовну тему **«Передаймо нащадкам наш скарб – рідну мову»**. Це було несподіване відродження мовного політичного плаката в студентському середовищі, що призвело до неочікуваних і дуже важливих політичних наслідків. Виставка швидко вийшла за межі Політехніки й набула системного щорічного характеру: тривала в листопаді від 1998 до 2008 року із залученням сотень студентів різних вишів Львова, зокрема Державного коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім. І. Труша та Львівського інституту банківської справи. Основне завдання виставки: максимально спопуляризувати націєтвірне та державотвірне значення мови, довести, що мова – це не засіб спілкування, а визначальна ознака нації. Студенти знайшли блискучі форми розкриття цієї проблеми через синтез зображення і гасла.

У грудні 2003 року сталася безпрецедентна подія: голова ради російського молодіжного братства у Львові К. Арбатов звернувся до Галицького райвідділу міліції Львова з вимогою притягнути мене до кримінальної відповідальності начебто за розпалювання міжнаціональної ворожнечі, порушення Конституції України та низки статей Кримінального кодексу. Бурю викликав особливо промовистий плакат студентки Інституту архітектури Юлі Пецух *«Не знаєш? Не розумієш? Не шануєш?»* (зображено поїзд і стрілка руху в бік Московії), який студенти з нагоди Дня української писемности розклеїли по Львову.

Голова російського товариства ім. Пушкіна у Львові О. Свістунів щодо цього заявив: *«Я не можу викладача звинувачувати в чистому вигляді ворожнечі, але в провокуванні – так. З нашого боку такого провокування не має. Ви не почувєте, щоб від російськомовного населення були*

гасла чи заклики до міжнаціональної ворожнечі. Ми намагаємося запобігти широкому конфлікту, аби не наступити на ті ж самі граблі й аби знову не спалахнув націоналізм, як це було на початку 90-х» («Аргумент-газета», 11.02.2004). Натомість виконувач обов'язків начальника міліції м. Львова М. Курочка відхилив вимогу порушити кримінальну справу: «Кримінальну справу щодо розпалювання міжнаціональної ворожнечі ми не порушували. Ще в грудні працівники міліції дали відмову, однак Російське молодіжне братство з цим не погодилося і 20 січня подало повторну скаргу. Ми знову відмовили у порушенні кримінальної справи, і матеріали скеровуємо в прокуратуру» («Аргумент-газета», 11.02.2004).

Після цих безглузвих звинувачень ми видали зазначений плакат багатотисячним накладом і максимально поширили його по Львову через більшість навчальних закладів, а також зібрали сотні підписів від львів'ян на підтримку поширення саме цього плаката і виставки загалом. Зрозуміло, що «молодьожное руское общество» існувати перестало...

Упродовж наступних років працювали ще натхненніше і видали чотири добірки мовних плакатів (три з них у видавництві Львівської політехніки) «**Мова – твого життя основа**» (2001), «**Я на сторожі коло їх поставлю слово**» (2002), «**Мова – краса і сила**» (2007), «**Слово – меч духовний**» (2012), які поширили по всій країні та за кордоном і провели десятки виставок у таких містах: Ніжині, Києві, Острозі, Житомирі, Прилуках, Харкові, Сумах, Чернівцях, Ужгороді, Хусті, Одесі, Донецьку, Херсоні, Трускавці, Коломиї, Івано-Франківську, Кам'янець-Подільському, Луцьку, Тернополі, Кременці, Чернігові, Фастові, Черкасах, Кременчуці, Полтаві, Нетішині, Борисполі, Надвірній, Косові, Мені, Коропі... Єдиний виш, що відмовився розмістити цю виставку 2013 (!) року, – Києво-Могилянська академія.

За патріотичне виховання молоді Ліга українських меценатів відзначила премію ім. Олекси Гірника (2004). Саме з цих виставок і почалося моє входження до великої політики. Олег Тягнибок, тоді як депутат Верховної Ради України, виступив із публічною підтримкою мене на вічі у Львові 8 лютого 2004 року. Так я познайомилася з націоналістичною партією СНПУ (перейменована у ВО «Свобода» у березні 2004 року), політична позиція якої була моїм природним світоглядом. Стимулом вступу до ВО «Свобода» 2005 року були не лише мої націоналістичні переконання, але й цькування Олега Тягнибока за його виступ на горі Яворина на Франківщині в липні 2004 року та звинувачення в антисемітизмі. Саме я була автором лінгвістичної експертизи

його промови (див. «*Лінгвістична експертиза слів «жид» і «москаль» у контексті мітингової промови*»: <http://universum.lviv.ua/magazines/universum/2004/3/svid.html>), з якою Олег виграв усі суди. З цього епізоду розпочалася моя системна праця зі «Свободою».

У 2006–2012 роках як депутат Львівської обласної ради від ВО «Свобода» і заступник голови комісії з питань освіти та науки у Львівській обласній раді зніціювала низку резонансних мовно-політичних акцій та рішень:

а) започаткувала рекламний проєкт «**Скарб нації**» з популяризації на світловій рекламі визначних постатей нашої культури та політики у формі поєднання портрета та словесного гасла (створено понад 100 рекламозображень).

б) створила рекламний проєкт з культури мовлення в транспорті «**Мова на колесах**» з метою популяризації культури спілкування у публічних місцях.

в) поширила у дитячих садочках плакати на мовну тематику і провела низку заходів у дитсадках із культури використання питомих форм власних назв (антропонімів).

г) напрацювала рішення Львівської обласної ради про заборону музичного супроводу в транспорті (рішення № 325, п. 3.6.5 від 20.12.2011 р.);

г) як депутат ініціювала створення постійних курсів вивчення української мови (рішення № 818 від 23.01.2009 р.).

д) вперше в українській історії депутатства започаткувала десятихвилинки з культури мовлення на сесіях Львівської облради, на основі яких написано монографію «**Мовна норма: знищення, пошук, відновля**» (2009, 2010, 2013, 2014 рр.), що вийшла багаторазовими виданнями і тисячними накладками.

е) зніціювала посаду радника-редактора в облраді, що досі працює.

є) напрацювала Положення до заснованої Львівською обласною радою премії ім. Степана Бандери (ініціатор тодішній голова ЛОР О. Панькевич).

ж) у лютому 2010 року звернулася з резонансним **Відкритим листом до президента В. Януковича** з вимогою припинити московізацію України: «*Ваше покликання – служити московському хазяїну і вести Україну двомовним шляхом – природне і незмінне. Ваше гасло «дві мови – одна країна» таке ж безглузде, як одна дитина – дві матері. Ви – минуці. Ми, українці всієї України, а не регіональної – вічні*». Організувала численні підписи під цим листом.

Дитинство з тигреням і на грядці

З майбутнім чоловіком Остапом Семчишином та подругою дитинства Оксаною Герус

Сім'я

Мама. Донечка. Внуча

Внуча Евонька читає монографію
«Мовний портрет Івана Пулюя»

З донькою Софійкою, зятем Василем, внучею Евонькою. Презентація монографії «Мовний портрет Івана Пулюя» Львів, Форум видавців, 2017 р.

І саме у цей час, після прес-конференції з оприлюднення цього листа, деякі львівські ЗМІ (станом на 2018 рік – це передусім інтернет-сайт «Варіанти») спільно з представниками партії регіонів, зокрема Писарчуком та Колесніченком, роздувають начебто скандал про мій невимушений майстер-клас у львівському дитячому садочку (див. <https://www.youtube.com/watch?v=fGsMVti9ueE>) щодо брутального порушення лексичної норми з використання антропонімів у невластивих для них формах на зразок Маша, Міша, Петя (див. вище наліпку).

з) з метою популяризації та промоції української книжки заснувала унікальний в Україні проект «Від книги до мети» (2011–2019 рр.) зі щомісячного запрошення до Львівської політехніки знакових особистостей націоналістичного світогляду з презентацією їхніх праць. За сім років системної роботи у проекті побувало 92 автори і відбулося 58 презентацій. Видано шість підсумкових *альбомів* «Від книги до мети» (див. сайт проекту <http://www.vid-knyhy-do-mety.info/>).

За просвітницьку діяльність стала лавреатом премії ім. Б. Грінченка (2008 р.), за пропаганду і популяризацію української книжки – лавреатом премії ім. Д. Нитченка (2013 р.).

2012 року після обрання депутатом Верховної Ради України від ВО «Свобода» по мажоритарному округу м. Львова № 116 призначено заступником голови комітету з питань освіти і науки ВР (2012–2014 рр.):

а) ініціювала публічне закрикування в парламенті депутатів, що виступають недержавною мовою, у результаті чого кількість годин звучання російської мови зменшилося **в 3,1 раз**: якщо протягом другої сесії VI скликання мова окупанта лунала 560 хв. (263 виступи), то протягом другої сесії VII скликання – лише 180 хвилин (144 виступи).

У Верховній Раді України. Фракція ВО «Свобода», 2012–2014 рр.

Не дочекаєтесь державного статусу для мови окупанта

б) уперше на комітеті з питань освіти і науки ВР України 6 березня 2013 року публічно змусила депутата від компартії О. Зубчевського спілкуватися державною мовою, назвавши його «виродком» через відмову говорити українською. Це той депутат, що серед 148 інших депутатів-комуністів та регіоналів підписав звернення до Польського сейму з пропозицією визнати геноцидом поляків національно-визвольну війну українців в період 1942–1947 рр.! За образу його «чести» 18 березня 2013 року він подав до суду. 24 вересня 2013 року Шевченківський суд м. Львова визнав, що я принизила честь, гідність та ділову репутацію цього «таваріща» і постановив сплатити йому за моральні збитки 20 тисяч гривень та 2 тисячі гривень судових витрат, які «постраждалий» пообіцяв передати на підтримку шкіл із російською мовою навчання. Апеляційний суд підтримав рішення першої інстанції. Натомість Касаційний суд (Вищий спеціалізований суд) задовольнив частково нашу касаційну скаргу (оскільки суди попередніх інстанцій допустилися помилок при розгляді), скасував рішення попередніх двох інстанцій і скерував справу на новий розгляд. У суді першої інстанції під час повторного розгляду позивач двічі не прийшов на судове засідання, через що суд залишив позов без розгляду.

в) ініціювала Подання до Конституційного Суду України про неконституційність ухвалення 3 липня 2012 року у Верховній Раді закону «Про засади державної мовної політики» В. Колесніченка та С. Ківалова і виступила з доповіддю в КС 13 грудня 2016 року як суб'єкт цього подання. Врешті 28 лютого 2018 року КС України проголосував за скасування путінського мовного закону (див. <https://www.youtube.com/watch?v=8fB2YslJa4&list=PLSnlkbZxSf-sCanTqc56o6TFuQiOwtX-v>).

г) напрацювала знакові законопроекти: про запровадження мита на російськомовну книжку (№ 2978, 2979, 2980), про кримінальні покарання за дії, спрямовані проти державної мови (№ 2601), про викладання винятково державною мовою у вишах (№ 1187–1), про утвердження державної мови (№ 1233), про внесення змін до закону про нацменши-

У Верховній Раді України вимагаю від депутата-регіонала С. Матвієнкова доповідати державною мовою

ни з метою їхнього облікування та інтегрування в український простір (№ 2127а), про вилучення з науково-правового простору терміна «велика вітчизняна війна» (№ 2231а), про звільнення Д. Табачника з посади міністра освіти і науки (№ 4175), про посмертне присвоєння Героям Небесної Сотні звання «Герой України» (№ 4213 від **23.02.2014!**) та ін.

г) звернулася до Уряду на чолі з прем'єр-міністром А. Яценюком, зокрема міністра юстиції П. Петренка, з вимогою повернути графу «національність» до актів цивільного стану й отримала відмову (див. <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53ec980d4f0c0/> від 14 серпня 2014 р.).

д) як голова Наглядової ради Міжнародного конкурсу з української мови заснувала премію ім. Олени Пчілки (200 у.о.).

е) стала ініціатором та автором телевізійного проекту «**Велич особистости**» на парламентському каналі «Рада» з метою популяризації знань про знакові постаті української історії, культури, політики (станом на лютий 2019 року створено **156 програм**. Див. <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4I-CMZOQIZmDubN47F6I34ZdNxSApl->).

Нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України за вагомий внесок у розвиток вітчизняної освіти, удосконалення сучасної нормативно-правової бази освіти і науки (розпорядження № 362 від 19.06.2014 р.).

Представлення у Верховній Раді України законопроекту про запровадження мита на російську книжку

Разом зі своїми побратимами-свободівцями та однодумцями була в центрі протиборчих Майданів Києва та Львова. Певна, що, за висловом Юрія Сиротюка, так звана Революція Гідності почалася 2012 року з входження до парламенту першої в нашій історії націоналістичної фракції ВО «Свобода» (37 осіб). Саме ми своєю цілком іншою, самостійницькою і націоналістичною парадигмою мислення каталізували протиборчі процеси, що вилилися в Майдан, а відтак, аби їх зупинити, – Москва розпочала московсько-українську війну та руками антинаціональних сил повну контрреволюцію в середині країни після президентських та парламентських виборів у травні та жовтні 2014 року.

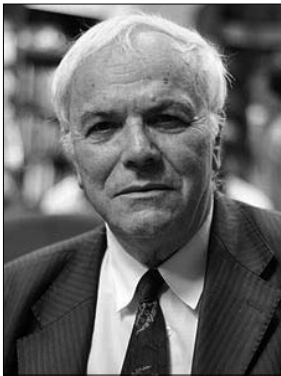
Вручення премії ім. Олени Пчілки переможниці Міжнародного конкурсу української мови ім. П. Яцика, 2016 р.

Із телеведучою проєкту «Велич особистості» Наталею Андрощук

Попри поразку українців на цих виборах (це не поразка ВО «Свободи» і не моя особиста), стверджую, що з усіх політичних партій на ту пору серед Героїв Небесної Сотні 19 загиблих свободівців та 123 поранених. Тільки свободівці відразу з початку війни організували батальйон «Січ», що за час війни на чолі з командиром «Карпатської Січі» О. Куциним розрісся в Легіон Свободи – комбатантське об'єднання усіх свободівців (833 воїни), що в складі Збройних Сил України, Національної гвардії (зокрема полк «Азов»), спецпідрозділів МВС та добровольчих батальйонів (ДУК ПС та ОУН), в прикордонних військах беруть участь у московсько-українській війні. Серед тисяч убитих на війні 46 свободівців та 103 поранених!

Після поразки українців у парламентських виборах 2014 року з омріяною пристрасстю повернулася до науково-педагогічної діяльності і, як вже згадувала, 2015 року захистила докторську дисертацію і стала професором катедри української мови Національного університету «Львівська політехніка».

Василь Німчук

За наукові досягнення, зокрема монографію *«Суспільний статус руської (української) мови у XIV–XVII ст.: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива»*, стала лавреатом премії ім. Івана Огієнка (2016 р.). У цьому також виняткова заслуга мого великого Учителя Василя Васильовича Німчука. Він настановляв, провадив, надихав і правив. Вічна Йому шана і пам'ять.

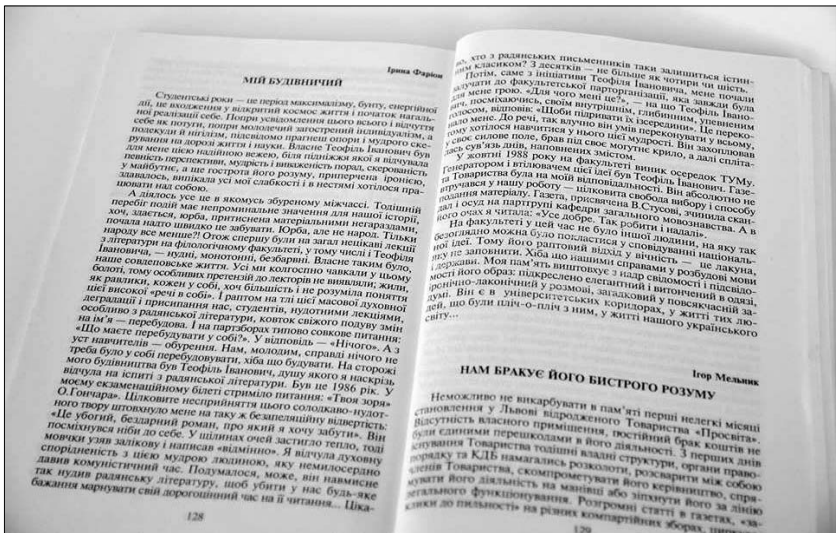
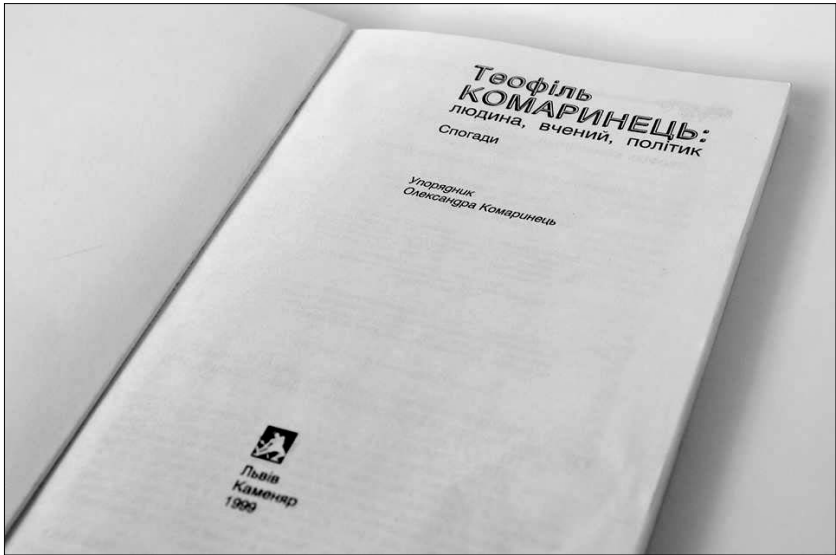
Цьогоріч життя поставить дві п'ятірки. То, сподіваюся, не підсумок, а хіба аванс, бо попереду, як після зеніту сонця, життя має інший підсвіт: настояний на глибині часу, на певності мети й завдань, на самопізнанні й самовикритті, на дорозі, що обов'язково закінчиться омріяним слідом у душах рідних по духові людей. Дякую, Господи, за цю дорогу до наших українських вершин і низин.

Теофіль КОМАРИНЕЦЬ: ЛЮДИНА, ВЧЕНИЙ, ПОЛІТИК

*Як хочеться дочекатися
щасливого життя
в Україні!..*

Книга спогадів про професора Теофіля Комаринця

Світлина з книжки «Теофіл Комаринець: людина, вчений, політик. Спогади» (Львів, 1999, 167 с.)

Катедра української мови на чолі із засновником та багатолітнім завідувачем катедри Геннадієм Вознюком, 1997 р.

У Львівській політехніці з просвітянами на чолі з головою «Просвіти» Христиною Бурштинською, Львів, 2012 р.

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Микола Явний

ВІДЧУЙ СИЛУ ДУХУ

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Андрій Віхастий

**НЕ
ЗАБРУДНІЙ**

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Марія Голик

КУРСИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ТИХ «УКРАЇНЦІВ», ЯКІ ЇЇ
НЕ РОЗУМІЮТЬ

ІНСТРУКЦІЯ:

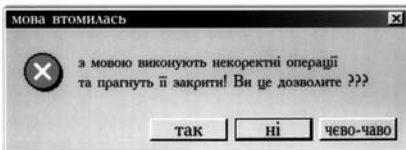
1. Плакат причіпайте ретельно на стіну.
2. Товкти суцільно головою у зазначене місце, доки не зрозуміти, що живеш в Україні і ти її громадянин.
3. Язюк одразу не допоможе, спробувати ще.

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Володимир Герус

МОВИ

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Костянтин Лукін

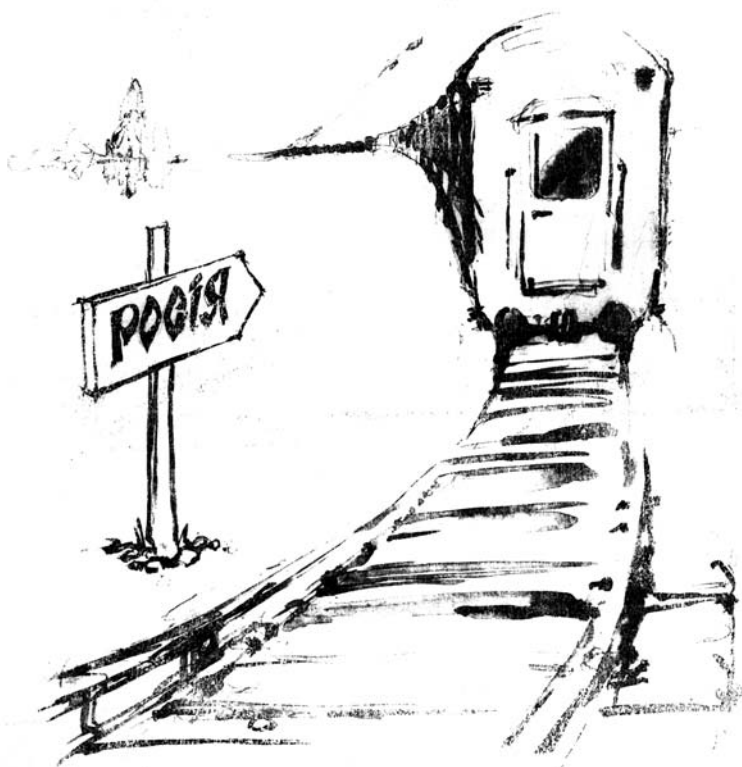
Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Роман Черіба

**МОВА НАША-
СЕРЦЕ НАШЕ**

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Лідія Пінківська

Плакати з мовно-мистецького проекту «Мова твоє – життя основа»

**Не знаєш?
Не розумієш?
Не поважаєш?...**

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Юлія Пецух

Плакат з мовно-мистецького проєкту «Мова твого – життя основа»,
що спричинив намагання відкрити кримінальну справу «за розпалювання
міжнаціональної ворожнечі»

Увага! Шановні пасажирі!

Говорімо правильно і красиво!

Правильно	Неправильно
Зупиніться, будь ласка, за кільцем	Остановіть за кільцом
Передайте за двох	Передайте за двоїх
Зупиніться, будь ласка, тут	Станьте тут
Будь ласка, передайте решту	Дайте здачу
Біля Вас вільно?	Біля Вас зайнято?
Дозвольте (прошу) пройти	Дайте пройти
Наступна зупинка	Слідуюча зупинка

ВО "СВОБОДА" - Управління транспорту ЛМР

УВАГА! Шановні пасажирі!

Говорімо правильно і красиво

ПРАВИЛЬНО	НЕПРАВИЛЬНО
Не грюкайте (не гримайте) дверима	Не хлопайте дверима
Відчиніть вікно (двері)	Відкрийте вікно (двері)
Пане водію (шофере), зупиніться, будь ласка, тут	Шофер, станьте тут
Ви виходите?	Ви сходите?
Наступна зупинка	Слідуюча остановка
Решта з двох гривень	Здача з двох гривнів
Візьміть, будь ласка, за двох	Візьміть за двоїх

ВО "Свобода" Управління транспорту ЛМР

Наліпки з культури мовлення в транспорті

*Любі малятка! Хлопчики й дівчатка!
Мова – рідний дім, чисто й затишно у нім.*

Говорімо правильно і красиво!

 Неправильно	Правильно
шкафчик	шафка
шарфік	шалик
качеля	гойдалка
кружка, чашка	горнятко
коврик	килимок

© ДД «Львівська міська рада», № 50/1 Навч.-метод. розробка, 100 стр. Львівський Координаційний Р

СВОБОДА

**Любі хлопчики й дівчатка!
Називаймося правильно і красиво!**

НЕПРАВИЛЬНО 	ПРАВИЛЬНО
Маша	Марічка
Петя	Петрик
Міша	Михайлик
Альона	Оленка
Серьожа	Сергійко

Наліпки з культури мовлення в дитячих садочках Львова

БАБИЩЕ – СУРЖИЩЕ ВКРАЛА СЛОВО РІДНЕНЬКЕ

А ВИ, ЛЮДИ ДОБРІІ,
ВІЗЬМІТЬ ЙОГО НА УСТОНЬКА
І ПОВЕРНІТЬ МОВІ – МАТЕРІ

Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Ольга Крохмальна

Плакат для дітей з мовно-мистецького проєкту «Мова – твого життя основа».
Автор ідеї Ірина Фаріон. Автор роботи Ольга Крохмальна

Рекламний проєкт «Скарб нації», 2006–2012 рр.
Поряд зі світловою рекламою Марта Микитюк, Львів, 2007 р.

ПОЗИЦІЯ

Звернення

Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства „Просвіта” ім. Тараса Шевченка до керівництва МВС України у Львівській області та Прокуратури у Львівській області

Громадськість області обурена активізацією та наступом антидержавних сил на демократію, свободу слова та діяльність українських громадських організацій. Зважаючи на мовну ситуацію в Україні і у Львівській області зокрема, на порушення законодавства „Про мови” в частині забезпечення статусу української мови як державної, тотального зрощення інформаційного простору, вигітання української кинки, періодичних видань, товариство „Просвіта” проводить акції на захист рідної мови.

Однією з таких акцій є щорічний конкурс плакатів „Мова — твоє життя основа”. У роботах, представлених на конкурс, молодь художнім засобом висловлює ставлення до мови, стурбованість про її долю.

На спроби захисту української мови неадекватно відреагувало російське молодіжне братство в місті Львові, звинувативши керівника проекту доцента Національного університету „Львівська політехніка”, члена ради ЛОО ВУТ „Просвіта” ім. Тараса Шевченка пані Ірину Фаріон у розпалюванні міжетнічної ворожнечі, порушенні ряду статей Конституції та заданні особистої образи.

Нас обурює така агресивно-шовіністична позиція цього товариства в місті Львові, яка об’єктивно веде до штучного загострення міжнаціональних стосунків і вже викликала хвилю справедливого осуду широких кіл громадськості.

Така позиція асоціюється з brutальними діями тих, хто плондріє пам’ятні знаки жертв сталінізму, дітків української куль-

тури та визвольного руху, погрозами фізичної розправи на адресу українських громадських активістів, які поки-що не знайшли відповідного реагування з боку правоохоронних органів.

Звертаємося до органів Міністерства внутрішніх справ, Прокуратури у Львівській області з вимогою:

- припинити ганебне цькування Ірини Фаріон;
- звернути свою увагу на справжніх розпалювачів міжнаціональної ворожнечі;
- притягнути до відповідальності винних у нищенні святинь української культури.

За дорученням Ради ЛОО ВУТ „Просвіта” ім. Тараса Шевченка
Ярослав ПІТКО

Заява-протест

представників української інтелігенції та громадських організацій Львівщини

З ініціативи доцента кафедри української мови Національного університету „Львівська політехніка” Ірини Фаріон, за провідної участі студентів Інституту архітектури упродовж останніх п’яти років (1998 — 2003 рр.) відбувалося широкомасштабна акція — вистава мовнимистецьких робіт „Мова — твоє життя основа”.

Набувши високого ідейного і мистецького рівня, вистава неодноразово вийшла за межі Політехніки і стала стимулом для проведення подібних акцій у багатьох львівських школах та навчальних закладах вищої освіти, зокрема в Банківському інституті, у Львівському аграрному університеті, у Коледжі декоративно-ужиткового мистецтва ім. І. Труша. Крайці роботи були виставлені у Львівському палаці мистецтва та Київському національному торговельно-економічному університеті. Про виставку знята низка телепередач, опубліковано численні матеріали у пресі, зокрема в журналах ПІК (21 — 27.01.2000 р.), „Урок української” (№ 5 — 6, 2003 р.), „Дивослово” (№ 5, 2003 р.), у Вісник Наукового товариства ім. Шевченка (ч. 25, 2002 р.); у газетах „Поступ”, „Просвіта”, „Аудиторія”, „Вірю”, „Високий Замок”, „Ратуша” тощо. Зустрілями Національного університету „Львівська політехніка” і ЛОО „Просвіта” видано два набори листівок-плакатів: „Мова — твоє життя основа”, „Я на сторожі коло них поставлю Слово”.

Авторські роботи високо оцінили львівське та київське журі, а всі учасники виставки 2000 року нагороджені грамотами від Міністерства освіти України. Авторка ідеї Ірина Фаріон отримала подяку від Народного Руху України „За залучення студентів до активного пропагування державної української мови мистецькими засобами”.

На цьому тлі активної державотворчої роботи викладача та молоді, спрямованої на захист і розвиток національної гідності, забезпечення функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя, виконання поваги у представників усіх

Вимагаємо від органів державної влади України вжити реальних дій для виконання покладених на них Конституцією і законами України обов’язків на захист національних інтересів, створення належних умов для розвитку і функціонування української мови й культури, виявити політичну мудрість і покласти край будь-якому посяганню на подальшу діяльність українських патріотів, сприяти боротьбі з успішними українофобськими та шовіністичними настроями.

Ярослав Пітко, голова Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства „Просвіта” ім. Тараса Шевченка; Христина Бурштінська, голова Товариства „Просвіта” Львівської політехніки, д.т.н., професор; Степан Павлюк, голова Конгресу

національних меншин до мови й культури народу, який є державотворчим в Україні, дивною, незрозумілою є заява від російського молодіжного братства до львівського Галицького райвідділу міліції. У заяві організаторам і авторці одного з плакатів „Не знаєш? Не розумієш? Не шануєш?..” Юлія Петух приписано „розпалювання міжніціональної ворожнечі”, завдання особистої образи, порушення низки статей Конституції та Кримінального кодексу України...

У чому ж конкретно побачили автори заяви „розпалювання міжнаціональної ворожнечі”, завдання особистої образи, порушення законів?

За таких обставин, в умовах тотального зрощення усіх сфер життя української нації, ми твердо заявляємо, що рішуче і безкомпромісно стоїмо і будемо стояти на позиції:

- дотримання вимог міжнародних договорів, декларацій, конвенцій, законодавства України щодо захисту і розвитку української мови й культури та поваги до них усіх, хто проживає або перебуває на території України;
- поваги як до власної культури і мови, так і до культури і мов національних меншин України;
- будемо всіма законними методами і засобами протистояти будь-яким шовіністичним проявам і діям на території нашої держави;
- якнайширше висвітлюватимемо і доводитимемо до відома громадськості будь-які наклепницькі випадки з боку антиукраїнських сил на українських патріотів і активних учасників розбудови нашої держави.

Закликаємо громадськість у своїй діяльності керуватися національними пріоритетами й усвідомлювати, що мова є основним об’єднавчим чинником нації, духовним виявом її неповторного мислення і світогляду — першим і останнім bastionом захисту держави.

української інтелігенції у Львівській області, професор, член-кореспондент НАНУ, директор Інституту народознавства НАНУ; М. Вовк, голова ЛОО Конгресу українських націоналістів, депутат Львівської обласної ради; Микола Бевз, віце-президент

Текст Звернення і Заяви інтелігенції Львова та громадських організацій на підтримку Ірини Фаріон у зв’язку зі звинуваченням її «у розпалюванні міжнаціональної ворожнечі» (2004 р.)

Українського комітету Міжнародної ради з питань пам'яток та визначних місць ІКОМОС, кандидат архітектури, доцент Львівської політехніки; Мар'яна Долгінська, президент Товариства шанувальників Львова, к.і.н.; Андрій Салюк, президент благодійного фонду „Збереження історико-архитектурної спадщини Львова”; О. Пастушенко, голова Львівського відділу Союзу українців від фонду „Молода Україна” — Ю. Кривошук, Львівської крайової організації Молодого Народного руху України — А. Корнат, Львівської молодіжної асоціації кібоксинг — Ю. Кардашевський, Молодого парламенту Львівщини — Т. Кривошук, Молоджного об'єднання „Брама” — С. Васечко, Львівського регіонального фонду „Східний Шлях” — А. Біскуп, Західно-Українського центру політичних досліджень — С. Шеремета, громадської організації „Молодіжний Фонд” — Ю. Василюк, Центру соціологічних досліджень — В. Марцишин, Студентського братства Львівської політехніки — Р. Покладок, Юрій Ключовський, народний депутат України; Ігор Стажок, член-кореспондент НАНУ, д.ф.-м.н., заступник директора Інституту фізики конденсованих систем; Лариса Крушельницька, професор ЛНУ ім. І. Франка, д.і.н., почесний директор Львівської наукової бібліотеки НАНУ; Степан Вовчанак, д.е.н., професор, дійсний член Польської академії соціальних наук; письменники Ігор Калинець, Ірина Калинець, Роман Іванчук, Роман Лубийський, Андрій Солодморо, Ніна Бичук, Надія Мориквас, Віктор Неборак, Богдан Чернуго, Ігор Павлюк, Рута Вітер, Марія Людевчас; Лариса Федорів, депутат Львівської обласної ради, член Національної Спілки письменників України; Євген Федорів, директор видавництва „Червона Калина”; Л. Фінкельштейн, видавець; Д. Саліга, видавець; О. Огризло, книговидавець; М. Комарницький, видавець; І. Самотос, професор, скульптор, народний художник України; Т. Самотос, доцент кафедри рисунок ПЛМ; В. Фонецький, заслужений діяч мистецтва України, скульптор; Є. Манишин, художник; Б. Козак, професор, народний артист України; Г. Шумейко, артист, рижирежор; Ярослава Величюк, головний редактор студентського тижневика „Аудиторія”, член Національної Спілки журналістів України, журналіст, і працівник редакції „Аудиторія” — Катерина Гречин, член Національної Спілки журналістів України; Ярослав Тучальський, Наталія Яценко, Володимир Кондик, Тетяна Ковальчук, Оксана Халущка, Галина Мочкач, Христина Весела, Павло Процив, Назар Тимошок; Юрій Зілюк, Олег Огородник („Львівська Газета”); Ігор Мельник („Поступ”); Богдан Черкес, директор Інституту архітектури Львівської політехніки, професор, дійсний член Української академії архітектури, професор Віденського і Дармштадтського технічних університетів, академік Саксонської академії мистецтва; Роман Рудик, заступник директора Інституту архітектури; працівники Інституту архітектури: Ю. Кривошук, завідувач кафедри містобудування, Г. Петришин, професор кафедри ДОА, С. Баран, старший викладач, В. Думальський, старший викладач, І. Данчак, старший викладач, Л. Лучко, старший викладач, Т. Засідкович, лаборант, Х. Ковальчук, асистент, В. Петрик, с.и.с., В. Дідик, старший викладач, Ф. Василенко, доцент, Ю. Діба, доцент, Б. Михайлюк, зав. лабораторії, С. Топило, асистент, Р. Галищук, старший викладач, Я. Рачоний, старший викладач, Ч. Львівський, зав. лабораторії, З. Рутковський, доцент, О. Лясовський, старший викладач, Я. Швець, член-кореспондент Академії будівництва, доцент; студенти групи МО — 11: О. Сидор, П. Гвоздецький, Я. Фояк, С. Тарнопільська, Г. Бояницька, Г. Пура, М. Киселенко; студенти групи МО — 12: А. Ленчук, І. Кухар, М. Рубель, М. Нізда, Н. Кумоноский, К. Цюра, Х. Котес, О. Олійник, О. Волошинка, А. Венжин, Г. Саган, А. Туріщева, І. Белек, Ю. Волощак; Тетяна Крушельницька, доцент кафедри фізики Львівської політехніки, к.ф.-м.н., депутат Львівської міської ради; Любов Закалик, доцент кафедри ЕЗІКТ, лауреат Державної премії з науки і техніки; Геннадій Вознок, завідувач кафедри української мови; Ірина Ключовська, старший викладач кафедри іноземних мов; Корнелія Товстюк, доцент кафедри напілпровідникової електроніки; Галина Захарчин, доцент кафедри менеджменту організації; Надія Любомирова, старший викладач кафедри менеджменту організації; Олена Курялик, інженер кафедри ТОП; Христина Соболь, доцент кафедри ХТС; Марія Петрук, доцент кафедри техногенно-екологічного безпеки, Андрій Кузик, асистент кафедри радіоелектронних пристроїв та систем; Михайло Томецький, старший викладач кафедри ПМ; Богдан Моряклин, голова Колегії та профкому студентів Львівської політехніки; Володимир Гайдук, голова профкому співробітників Львівської політехніки, Василь Шевчук, заступник голови профкому, Ана Лисковець, головний бухгалтер профкому, Зоряна Солонуб, технічний секретар; О. Помірко, начальник студентського відділу,

Я. Янович, інспектор студентського відділу, Т. Гусак, інспектор деканату ІМТ; Г. Тибель, економіст; з кафедри ТОП — доценти Н. Березовська, Л. Паліянич, Б. Дзіняк, А. Лидин, асистенти Р. Субельний, Ю. Хлибиняк, Л. Саїдова, старший лаборант кафедри ЕОНС; Н. Мокра, заступник завідувача ВОДБ ГДР; О. Гречин, доцент кафедри ЕМА; Л. Сидячук, доцент кафедри РЕПС ГПРЕ; з Інституту економіки і менеджменту — О. Кузьмін, директор Інституту, завідувач кафедри менеджменту та міжнародного підприємництва, д.е.н., професор, М. Климківський, заступник директора, доцент, Р. Фешур, декан Базової вищої освіти, професор, Й. Петрович, завідувач, д.е.н., професор, заслужений діяч наук і техніки України, С. Криківський, завідувач, д.е.н., професор, Н. Чухрай, професор, д.е.н., О. Михи, доцент, к.е.н., Г. Кіндрачка, доцент, к.е.н., П. Чорнописка, старший викладач, к.е.н., А. Терещук, доцент, к.е.н., Л. Струтинська, доцент, к.е.н., Й. Ситник, старший викладач, к.е.н., С. Буняк, асистент, О. Просович, асистент, С. Андрусів, інженер, С. Ониськів, завідувач лабораторії, Ю. Малиновський, аспірант, М. Білік, голова профбюро НЕМ, Ю. Дробенко, аспірант, Л. Гарасим, інженер, І. Грйбик, асистент, Л. Іваншин, асистент, П. Нічипорук, інженер; з Інституту геодезії — М. Процик, заступник директора Інституту, О. Дорожинський, професор, д.т.н., П. Друшт, професор, д.т.н., Л. Перович, професор, д.т.н., Ф. Заблоницький, завідувач кафедри, д.т.н., Б. Болосорський, доцент, Н. Москаль, старший викладач, О. Баланда, завідувач лабораторії, М. Задерецька, інженер, М. Кушта, інженер; З. Стоцько, директор Інституту інженерної механіки і транспорту, д.т.н., професор; О. Гаврильченко, завідувач кафедри АКМ; М. Шпак, ст. викладач Інституту будівництва та інженерії довілля; І. Курялик, доцент кафедри вищої математики; Н. Леций, доцент кафедри гідроплівки і сантехніки; М. Шелюк, доцент кафедри АТХП; І. Никулишин, доцент кафедри ТОП; І. Мельник, завідувач лабораторії кафедри ТОП; М. Скульський, заступник директора Інституту прикладної математики та фундаментальних наук, професор, д.ф.-м.н.; Б. Демчина, завідувач кафедри БКМ ІБД, д.т.н.; О. Бонковська, концертмейстер хорової капели „Орфей”; М. Олійник, доцент кафедри ЕПМС ІЕСК; В. Семеток, доцент кафедри ПЗ ІННТ; Б. Бойчук, старший викладач кафедри електроприводу ІЕСК, к.т.н.; В. Топільницький, ст. викладач кафедри електронного машинобудування ІМТ; Є. Федюк, доцент; Б. Василюк, доцент кафедри фізики; С. Дубецький, доцент кафедри вищої математики; І. Паров'як, директор видавництва Львівської політехніки; від Львівського національного університету ім. І. Франка — Марія Збурницька, проректор, М. Присяжний, декан факультету журналістики, д.с.-е.н., професор Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина); М. Ільницький, літературознавець, д.ф.-м., О. Сербенська, професор; Р. Зорієнчак, професор, д.ф.-м., академік АН ВШУ; З. Терпак, завідувач кафедри української мови; Б. Сохін, завідувач кафедри українського прикладного мовознавства; В. Івашків, завідувач кафедри фольклористики; Н. Лобур, завідувач кафедри слов'янської філології; М. Гнатюк, професор кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства; І. Сременко, в.о. завідувача кафедри російської філології; А. Скоць, доцент кафедри української літератури; Л. Бондар, доцент кафедри української літератури, директор Інституту франкознавства; Н. Захлюпака, доцент кафедри української мови, заступник декана філологічного факультету; Б. Залізняк, доцент кафедри зарубіжної преси; Р. Дутка, проректор Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, завідувач кафедри, професор; Б. Білинський, професор, З. Білинська, А. Огрозчак, С. Ольшеванська, Г. Огрозчак, М. Хамар, І. Кітан, В. Лизан, Ю. Островська, Н. Збожна, О. Положок, Г. Андрусів, О.Гладун, В. Гладун, Р. Загайська, академік, М. Олійник, В. Мартинюк, Р. Товарицька, Х. Бучма, Н. Мурда, Д. Гусак, В. Васеган, В. Крокос, О. Королівська, З. Карп'як, А. Сех, М. Сех, І. Корнєцька, Л. Крип'якевич, Б. Крип'якевич, О. Руденко, Б. Калинин, М. Матушевський, Ірина Матушевська, Ігор Матушевський, Оксана Голубюк, Орест Голубюк, Н. Давчок, О. Давчок, Т. Кучник, Р. Кучник, Д. Дрюченко, В. Дрюченко, О. Басиліза, Г. Давц, старш науков співробітник Інституту українознавства НАНУ, к.ф.н., Н. Хобзей, Г. Войтке, Н. Чикало, Р. Мацюк, старший науков співробітник ІПІМ; М. Величюк, пенсіонерка; М. Лаврівська, провізор-фармацевт; Х. Гарматій, головний бухгалтер релігійної громади УГКЦ Св. Духа; В. Опешко-Гук, студент ЛНУ; О. Блажківський, студент ЛДІФК; Ю. Волкогон, студент філософського факультету ЛНУ; Я. Непик, студент Львівської політехніки; Євген Іванов, доцент ЛНУ; Ірина Іванова, психолог Львівської ЦШ № 80; Надія Саліга, вчителька української мови і літератури Львівської ЦШ № 4.

З різних причин не дійшли вчасно до нашої редакції списки з підписами тих, хто найпершим засвідчив свою неперимирену позицію у т.зв. „справі плакатів“. Тому публікуємо їх сьогодні. Щодня, попридому до них приєднуються нові голоси. Підпишіть і ти, не мовчи!

Мова — нашого життя основа

Вимагасмо від органів державної влади України вжити реальних дій для виконання покладених на них Конституцією і законами України обов'язків на захист національних інтересів, створення належних умов для розвитку і функціонування української мови й культури, виявляти політичну мудрість і покласти край будь-якому посяганню на подальшу діяльність українських патріотів, сприяти боротьбі з усілякими українофобськими та шовіністичними настроями (із Заяви-протесту представників української інтелігенції та громадських організацій Львівщини).

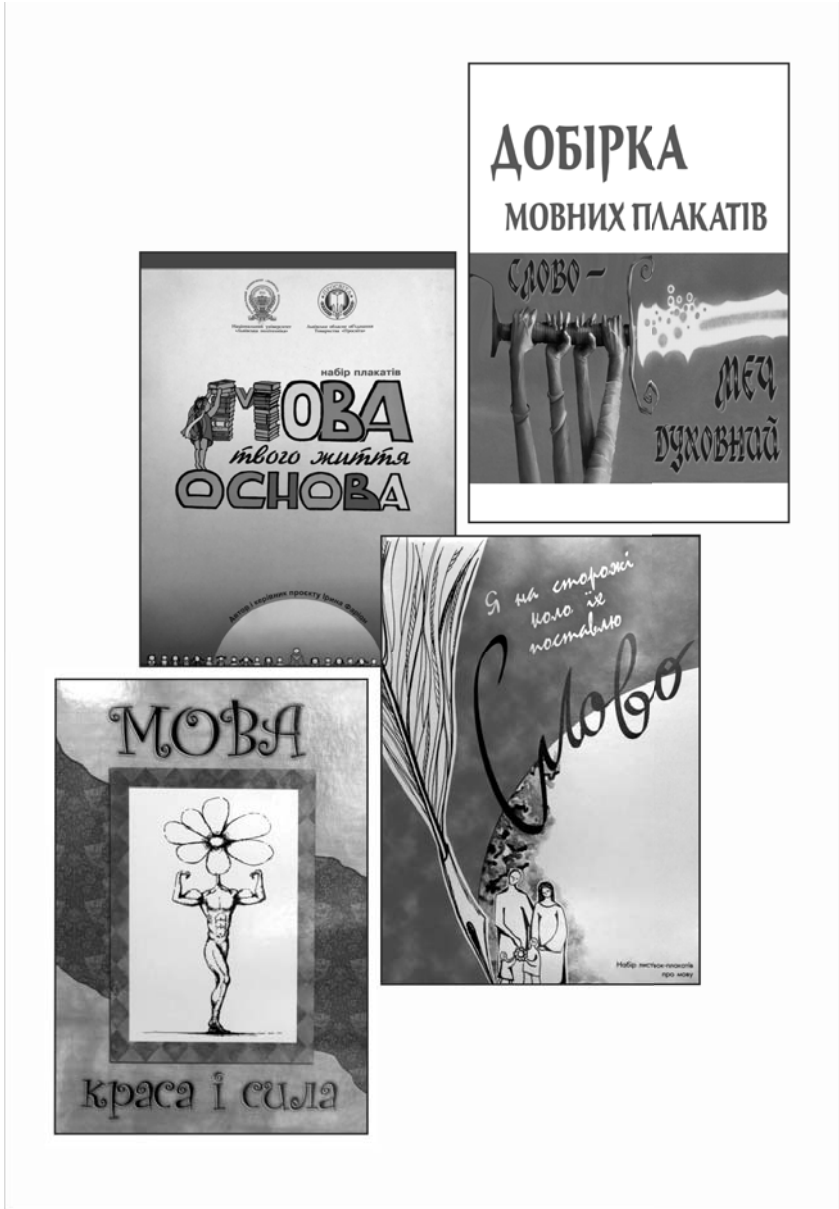
Олег Тягнибок, народний депутат України, Олег Романів, генеральний секретар Саїткової Ради Наукових товариств ім. Шевченка, член-кореспондент НАНУ, професор; Н.Гумницька, секретар НТШ; Б.Романів, науковий працівник НТШ; І.Головацький, заступник голови НТШ; Л.Полога, професор, д.ф.н., лауреат Всеукраїнської премії ім. І.Огієнка; Б.Трояновський, директор видавництва „Свічадо“; Р.Мисько, голова ОУМ „Спадщина“; О.Малерик, артистка хору Львівської опери; Л.Лемик, редактор журналу „Світ дитини“; О.Черешнюк, музикант, Б.Бойко, поет; із Львівської політехніки: Н.Андрейчук, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики, к.ф.н.; З.Тименюк, доцент кафедри філології, к.ф.н., лауреат Всеукраїнської премії ім. І.Огієнка; Г.Лисак, завідувач кафедри ЕСМ; О.Гришук, завідувач лабораторії ЕМА; доценти кафедри української мови О.Микитюк, О.Литвин, З.Куньч, О.Захарків, Г.Наконечна; ст. викладачі І.Василішин, Н.Голубинка, В.Кизима; викладачі І.Нецінська, Н.Дрівко, Ю.Тяглівець, А.Середницька, І.Ментинська, М.Гнатюк, Я.Пюра; лаборанти І.Тишук, Т.Карпенко; Р.Ординець, голова „Молодот Провісвіт“, студент ІІМТ; Л.Кіндратович, журналістка тижневика „Аудиторія“; О.Кулявцев, спеціаліст „Аудиторії“; з Інституту економіки і менеджменту: Ж.Полпавська, завідувачка кафедри, професор, д.е.н., Ю.Стадницький, професор, д.е.н.; доценти к.е.н. Г.Копець, О.Рудницька, І.Хома, О.Семенов, Р.Хом'як, С.Сажинець, Є.Барвинська, Л.Чорнобай, Я.Підгородський, В.Довбенко, М.Мамчин, О.Сорочак, старші викладачі І.Новаківський, А.Висоцький, В.Гавран, В.Засанська, асистенти В.Дубовська, Р.Батючок, О.Курпіль, О.Стернюк, Я.Панас, Л.Вівчар, Н.Ніронович, інженери С.Малуху, І.Олеськівич, завідувач лабораторії В.Яремко; аспірант К.Прощак; студенти ІІМТ: А.Шаран, І.Ковас; студенти ІІЕМ: Н.Федішин, Л.Возня; студенти ІПК: Н.Шубан, І.Духович; студенти ІКАТМ: М.Сорокевич, Ю.Павлох, О.Кавчик, М.Кулрій, Ю.Стрихарчук, Н.Гиз, М.Саралин, Пауш; студенти ІКНТ: Ю.Костенко, Ю.Кацюба, К.Бандерський, Полук, Т.Федорова, О.Стахур, Н.Лукашук, О.Залушка, Х.Бондар, І.Маршевська, І.Віктор, Р.Магас, Н.Влах, М.Шулпренок, Н.Кожан, І.Хома, І.Нагірна, М.Стасів, Ю.Федорова, І.Павленець, Т.Моратова, В.Кайдер, С.Чорноморцев, І.Хомяк, Коцюбак, О.Мошняга, О.Волошин, О.Маркевич, О.Сарабахя, О.Асафатова, М.Сабатович, М.Кузько; студенти: Ю.Бар, Н.Сквирин, О.Кадай, О.Ліпшій, У.Роїк, О.Шевчук, Ю.Хомик, Р.Янів, Я.Савасилюк, І.Горфиняк, І.Капустинська, Б.Казів, О.Шаробура, Т.Фринт, К.Піддубчиншин, О.Лукашевич, В.Лук'янецький, І.Мамажанова, Т.Кінаш, О.Нахалелюх, Н.Стек, Н.Данилюк, С.Хемик; із Львівського національного університету ім. І.Франка: В.Кирилчак, проректор, доцент; С.Гордій, голова профкому викладачів і співробітників, доцент; В.Лизанчук, завідувач кафедри радіомовлення і телебачення, професор; Я.Припула, декан механіко-математичного факультету, доцент; З.Тарасюк, голова профбюро ММФ, доцент; Г.Сулим, завідувач кафедри механіки, професор; Я.Савула, декан факультету прикладної математики та інформатики, професор; П.Рижиків, директор ІОЦ; О.Скавік, професор; М.Комарницький, завідувач кафедри алгебри і логіки, професор; Т.Банях, професор ММФ; Б.Копитко, завідувач кафедри; Г.Цегелик, завідувач кафедри математичного моделювання соціально-економічних процесів; М.Заболонський, завідувач кафедри математичного моделювання;

Бартич, завідувач кафедри теорії оптимальних процесів; Б.Гудь, директор Інституту європейської інтеграції, доцент; М.Білоус, доцент кафедри української мови; О.Тимчишин, асистент кафедри мови ЗМІ; студенти ФЛУ-11: І.Гринів, Ю.Бурка, О.Бучко, І.Бондар, О.Заяць, О.Зайло, В.Дума, О.Думко, А.Бурепас, Ю.Дембовська, Л.Басараб, Л.Белова, О.Дмитрів, М.Баран, Х.Гусаківська, М.Волошин, Н.Дмитрук, О.Войтів; ФЛУ-12: Н.Ліпніська, О.Леськів, М.Калиняк, Д.Кульницька, О.Кушак, С.Ковальчук, І.Луцян, О.Кузьма, Л.Краснюк, О.Козак, І.Кришчишин, М.Карашевич, А.Куляковський, Н.Костецький, М.Клеп, О.Катюха, М.Костюк, М.Левантович, О.Кушнір, М.Кандяк; ФЛУ-13: Н.Пура, І.Пенца, І.Сохань, О.Магир, Н.Палажій, М.Степняк, Ю.Римашевський, О.Сафроньова, Панчишин, Н.Сопіл, Х.Рибак, М.Панчак, М.Новак, О.Мартин; ФЛУ-14: О.Туркович, Б.Шуко, М.Федик, О.Цюпка, Г.Харачук, Б.Ханас, О.Хандій, Н.Ядловська, О.Шандар, Н.Федук, Г.Фенчик, М.Яцова, І.Червеняк, Н.Яніцька, Н.Яворська; ФЛУ-23: М.Прокопович, М.Порохивець, О.Прашко, У.Поцілуйко, З.Сегін, О.Селенко, М.Погорілець; ФЛУ-24: В.Сердук, ФЛУ-31: М.Гурин, О.Дайнак, О.Богун, Х.Гуцало, О.Данченко, У.Ждан, З.Борсук, А.Боднарчук, С.Бойчук, Г.Гой; ФЛУ-32: М.Качуровська, О.Кремса, О.Мартинук, І.Костів; ФЛУ-33: Л.Мізюк, Т.Новик; ФЛБ-21: О.Садига, Н.Кілаш, О.Городиська, І.Карпін, В.Іванчик, В.Мисак; ФЛП-12: В.Вовкун, Ю.Юріє, О.Кулеша, І.Костів, М.Надюк, Ю.Бурлаченко, О.Борисюк, Т.Чубок, Х.Войтович, О.Савчук, М.Бабурка, В.Данія; ФЛП-21: О.Кіліян, В.Мандюк, О.Малець, М.Бешлей, Л.Соловій, Н.Федьків, М.Демедюк, О.Водько, Н.Гільга, Ю.Баран, Г.Мельник, Н.Сташко, О.Софіян, Ю.Ружило, М.Ліоп'як; із Львівського державного інституту фізичної культури: М.Герчук, ректор; Ф.Музика, Ю.Петришин, О.Ващеба, проректори; О.Бубело, декан; Р.Петрина, заступник декана; В.Ковчин, декан факультету заочного навчання і післядипломної освіти; А.Вовчанчик, завідувач кафедри фізичної реабілітації; Борщак, завідувач кафедри українознавства, доцент; І.Гузенко, ст. викладач кафедри українознавства; М.Світль, доцент кафедри біологічних основ фізкультури; з інших ВНБ: О.Кіщера, професор Національного медичного університету ім. Данила Галицького, д.м.н., професор; Є.Лянок, професор Державної музичної академії ім. М.Лисенка, лауреат Державних премій ім. Л.Ревуцького, Б.Лятовича; О.Тушинський, проректор Українського державного лісотехнічного університету; Р.Тушинська, викладач техніко-економічного коледжу; Є.Желяшко, ст. викладач Української академії друкарства; З.Семчишин, викладач Державного Дрогобицького педагогічного інституту; З.Скринник, завідувач кафедри суспільних наук Львівського банківського інституту НБУ; М.Скринник, доцент кафедри філософії Українського державного лісотехнічного університету; Д.Скринник, студентка ЛАМ; Б.Гегай, доцент кафедри суспільних наук ЛБІ НБУ; інші громадяни: Т.Желяшко, С.Якубович, лікарі І-ї стаціонарної поліклініки м.Львова; О.Петрина, заступник директора з МТЗ ЗОСШ № 4, м.Стрий; Б.Петрина, вчителька Ш № 3, м.Стрий; О.Світлан, психолог СШ № 27; Л.Семчишин, пенсіонерка; О.Семчишин, пенсіонерка; працівники АТ „Галичфарм“: Л.Процик, Л.Бурмак, С.Пасхур, І.Буланя, Л.Парадзька, І.Мохицька, Т.Кošиль, Г.Заблицька, М.Норик, Н.Жаркова, С.Медведчук, Н.Стецюк, І.Нестор, Р.Волоніська, Л.Гоба, А.Литвин, В.Кислиця, Р.Семчишин, Л.Рудницька, К.Позняк, А.Волінець, О.Сторонська, Р.Пасичник, О.Залецька.

З окремими заявами протесту виступили Б.Якимович, голова Львівського обласного відділення Товариства зв'язків з українцями за межами України („Україна — Світ“); Львівська обласна організація Всеукраїнської ліги українських жінок за підписом голови Л.Купчин.

Підписи протесту можна надіслати на адресу редакції „Аудиторії“:
78013, Львів, вул. С.Бандери, 12, кім. 229, тел./факс (0322) 72-55-39.
E-mail: info@polynet.lviv.ua, http://www.audytoria.lviv.ua

Повний текст Заяви та початок підписує у ч.6

Добірки мовних плакатів

Зображення на рекламних носіях у Львові проекту «Скарб нації» (2006–2012 рр.)

11. Заходів С

15 *справу*
Друж

Увага!

Вельмишановні депутати!

Порадник з культури мовлення!

Граматичі підкоряються навіть імператори!!!

Норми	Неправильно	Правильно
Фонетичні (вимова звуків та наголошення слів)	Проведемо С <u>є</u> вродонецьк Ці <u>л</u> ком Люди <u>н</u> онена <u>в</u> исницький З <u>б</u> ірної команди К <u>р</u> ісла В електромере <u>ж</u> і В <u>и</u> падок К <u>о</u> валь О <u>л</u> еськ <u>о</u>	Проведемо С <u>і</u> верськ <u>о</u> донецьк ці <u>л</u> ком люди <u>н</u> онена <u>в</u> исницький З <u>б</u> ірної команди К <u>р</u> ісла В електромере <u>ж</u> і В <u>и</u> падок К <u>о</u> валь О <u>л</u> еськ <u>о</u>
Лексико-семантичні (вживання слів у властивому значенні, відсутність тавтології та плеоназму; вмотивованість запозичень)	а) неправильність значення: <i>не яв</i> иться, поки не <i>застав</i> имо його; <i>посту</i> пила пропозиція; <i>щоб ми в дійсності</i> це робили; <i>обережно віднос</i> итися; <i>байдуже відно</i> шення; <i>я рахую</i> , що; <i>акцентуємо увагу не-вірно</i> ; <i>знаход</i> итися на колегії; <i>прийня</i> ти за основу; <i>прийня</i> ти участь; <i>п'яти чоло</i> вік; <i>для покращ</i> ання умов; <i>дане</i> питання	не з'я виться, поки не змус имо його; надій шла пропозиція; щоб ми насправді це робили; обережно став итися; байдуже став лення; вваж аю, що наголошуємо неправильно ; перебу вати на колегії; взя ти за основу; взя ти участь; п'яти ос іб; для поліп шення умов; це питання
	б) невмотивовані запозичення (кальки): <i>не хв</i> тає нам грошей; <i>знаход</i> ження у водному середовищі; <i>бувш</i> ого простору; <i>заклю</i> чити угоду; <i>не по</i> пав на засідання;	не в истачає нам грошей; перебу вання у водному середовищі; колиш нього простору; укла сти угоду; не потра пив на

	<p><i>виключно за кошти; люба зміна; кусками витягували інформацію; роздор; девелопер; затори</i></p> <p>в) тавтологія і плеоназм <i>в грудні місяці</i></p>	<p>засідання; тільки (лише) за кошти будь-яка зміна; шматками витягували інформацію; розбрат, чвари, незгода; забудовник, розробник; корки</p> <p>у грудні</p>
Словотвірні (побудова слова за правильними словотворчими моделями)	<p>виконуючий обов'язки; поступаючі; діючі стадіони; відповідаючий на запитання; оточуюче середовище;</p> <p>середньоазіатські країни; <i>вищестоячі</i></p>	<p>виконавець обов'язків; вступники; чинні стадіони; відповідач на запитання</p> <p>навколишнє середовище; середньоазійські країни</p> <p>вищі, найвищі</p>
Морфологічні (словозміна частин мови)	<p>а) прикметник: <i>жорстчі</i> вимоги; <i>саме</i> головне</p> <p>б) числівник: <i>обі</i> групи; <i>семидесятиріччя;</i> <i>більш двох</i> з половиною тисячі людей;</p> <p>в) іменник: сто тисяч гривен</p>	<p>жорсткіші вимоги; найголовніше</p> <p>обидві групи; сімдесятиріччя; понад дві з половиною тисячі людей</p> <p>сто тисяч гривень</p>
Синтаксичні (побудова словосполук та речень)	<p>вживання дієслів з часткою -ся у пасивному значенні:</p> <p>коли приймався бюджет; про це неодноразово говорилось на фракції</p>	<p>коли ухвалювали бюджет</p> <p>про це неодноразово говорили на фракції</p>

	<p>використання прийменника <i>по</i>: більше <i>по</i> часу в Києві; <i>по</i> проведенню; ситуація <i>по</i> Дрогобичу</p> <p><i>по</i> трудовим резервам</p> <p>інші прийменники: <i>згідно домовленостей</i></p> <p>використання сполучників та часток: <i>так як</i> пан розказав про; <i>хотя</i> би; <i>най</i> ті гроші шукають</p>	<p>більше часу в Києві; після проведення; ситуація про (щодо) Дрогобич; щодо (про) трудових резервів;</p> <p>згідно 3 домовленостями, відповідно до домовленостей</p> <p>оскільки (позаяк) пан розповів; хоч би; нехай ті гроші шукають <i>Уклала Ірина Фаріон</i></p>
--	---	--

Захисти! Українську мову!

Відкритий лист Ірини Фаріон
Вікторові Януковичу

Товаришу Янукович!

Ці значною мірою сфальсифіковані президентські вибори підтвердили Ваш статус регіонального лідера найбільш зросійщеної частини України. Вона стала такою унаслідок страшних катаклізмів, які пережила наша нація за Московського панування через винищення етнічних українців голодом, репресіями і завезення натомість представників соціального дна з Росії. Такі патологічні обставини на цих теренах можуть продукувати лише окупанти, заганяючи свідомих і вільних українців у гето. Бо саме окупанти агресивно не приймають мови, культури та релігії автохтонної титульної нації, напихаючись благами нашої рахманної землі, де вона зберігає і збереже назавжди своє неповторне мовне і духово-культурне обличчя. Чи не здасться вам, що українська земля безмовно, але страшно протестує проти такого виродження на її розлогих степах, поглинаючи щороку відчужених від неї шахтарів у копальнях... І так буде далі.

Постійне ваше і вашого охвістя зазіхання на визначальну ознаку нації – українську мову – свідчить лише про одне: ви агресивні, аморальні чужинці, помножені на засмілованих хохлів-плебей, – ніколи не здолаєте незалежної Української держави – бо вона вічна, ви ж – тимчасові, як ваша сумнівна перемога у депресивному регіоні; тимчасові, як ваші брудні статки, з якими навіть у пекло не входять; тимчасові, як безвольність і роздвоєність ющенків та популізм і брехня тимошенків.

Натомість вічними та аксіоматичними є такі основні засади творення України з єдиною державною українською мовою:

1. Двомовність України не є природним етнічно-суспільним явищем. Це наслідок понад трьохсотлітнього імперсько-російського терору щодо самої мови (близько 200 указів про її всезагальну і часткову заборони) – себто лінгвоцид, і винищення носіїв цієї мови – українського селянства голодом та інтелігенції – репресіями – себто геноцид. Цю історично кричущу несправедливість треба негайно змінювати через всеохопні заходи протекціоністської політики держави щодо української мови.
2. Відповідно до світових стандартів Україна є моноетнічною державою, позаяк українці становлять 77,8%, хоч для цього досить і 70%. Із цього випливає не лише їхнє абсолютне право на державність лише однієї мови – української, але й аксіоматичність цього факту.
3. Російськомовні українці – це здебільшого мимовільні жертви окупаційного московсько-радянського режиму, навернення яких можливе тільки у лоні питомої мови і культури. Натомість феномен національного самозаперечення породжує злих і нещасних політичних геростратів.
4. Вагомим чинником української мовної політики є найбільша етнічна меншина України – росіяни (17,3%), із чого випливає два основні напрями державної діяльності: а) етнічні росіяни, як і представники всіх інших меншин, зобов'язані володіти державною українською мовою, як володіють державною російською башкири, татари, чуваші, мордва тощо у Росії. Їхній спротив слід трактувати як загрозу українським інтересам; б) усі меншини, серед яких і російська, мають бути забезпечені правом реалізації своїх національних потреб, що не суперечать потребам титульної української нації і не загрожують цілісності та єдності держави.

Усвідомлюю, що ваш рівень інтелекту та морально-духовної деградації, як і всіх ваших подножків, не здатен збагнути сили цих аргументів, тому відсумую простіше.

Ваше поклонання – служити московському хазяїну і вестити Україну двомовним шляхом – природне і незмінне.

Ваше гасло – дві мови – одна країна таке ж безглузде, як одна дитина – дві матері.

Однак зовсім інше поклонання в Україні, омітої кров'ю петлюрівських змагань і бандерівсько-упівських звитяг. Ви своєю плебейською психологією, моральним виродженням та агресивним чужинством мобілізуєте мільйони українців на повстання проти неоколоніалізму.

Дякуємо вам за цю страшну суспільно-політичну темін перед немінучим світанком україноцентричної України. **Ви – минуці. Ми, українці всієї України, а не регіональної – вічні.**

Ірина Фаріон

Депутат Львівської обласної ради від ВО "Свобода"

Лауреат премій ім. О. Грника та Б. Грінченка

Доцент кафедри української мови

Національного університету "Львівська політехніка"

Захисти українську мову!

№п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Рід занять	Контакти (телефон, адреса, e-mail)	Підпис
1	Досиона Тетяна Василівна	журналіст	050 9451913	
2	Аліна Небельмес	журналіст	066433 9819	
3	Олександра Стасюшин	журналіст	087805 0563	
4	Марія Гелішович	відеорежисер TOP	097661 4050	
5	Тарас Чорна Чорна	журналіст	097125 9472	
6	Мельник Ольга Валентинівна	журналіст	0942643989	

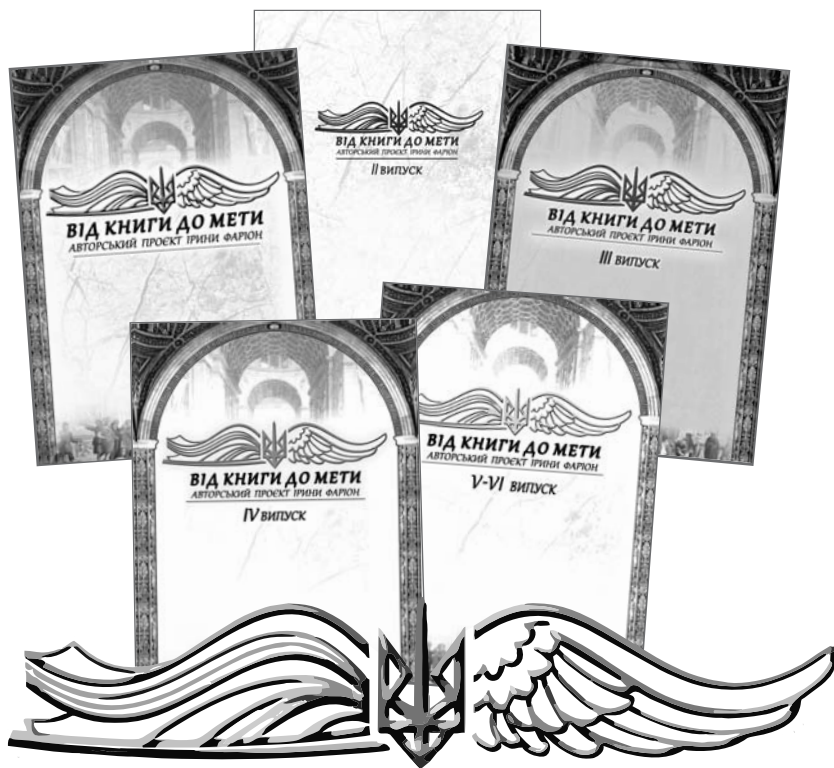

Тел.: 067 340 88 70

www.svoboda.org.ua
e-mail: vo@svoboda.org.ua

СВОБОДА

Звернення до Президента України В. Януковича з вимогою забезпечити українській мові державний статус, Львів, 21 лютого 2010 р.

Проект «Від книги до мети», 2011–2019 рр.

Учасники проекту «Від книги до мети».
Презентація від Павла Гриценка «Пересопницького Євангелія», Київ, 2013 р.

Вручення премії ім. Д. Нитченка за пропаганду української книжки, Київ, 2013 р.

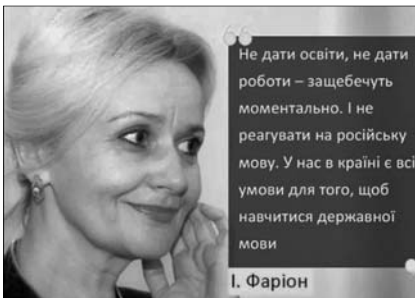
У Конституційному Суді України разом із юристом О. Бондарчуком як суб'єкти подання позову з вимогою скасувати Закон України «Про засади державної мовної політики»

У Конституційному Суді України зі студентами-правниками 16 грудня 2016 року під час процедури слухання питання про невідповідність мовного закону Конституції України

У Конституційному Суді України з колегами. В. Шишкін, П. Стецюк, О. Бондарчук, Р. Кошулинський, П. Гриценко, І. Сабій, І. Янків, О. Тягнибок

Студенти Львівської політехніки – переможці Міжнародного конкурсу української мови ім. П. Яцика. Завідувач кафедри української мови Геннадій Вознюк, Львів, 2016 р.

Один із виступів на Майдані (2013 р.)

§ 3. Ірина Фаріон. Основні дати життя та діяльності

29 квітня 1964 р. – народилася в місті Львові

1971–1981 рр. – навчалася у Львівській СШ № 75 ім. Лесі Українки

17 серпня 1981 р.– 1 вересня 1982 р. – бібліотекар Обласної бібліотеки для юнацтва ім. 40-річчя ВЛКСМ

1982–1987 рр. – навчання на філологічному факультеті (українська філологія) Львівського державного університету ім. І. Франка, який закінчила з відзнакою

1986–1991 р. – лаборант кафедри загального мовознавства Львівського державного університету ім. І. Франка і керівник Центру україністики на кафедрі фольклористики

1989 р. – народження донечки Софії Семчишин

1990–1995 рр. – погодинно працювала викладачем на кафедрі мов Львівського державного інституту прикладного мистецтва (тепер Академія мистецтв), де читала курси української мови як іноземної, культури мови, української літератури (від XI до XX ст.)

1996 р. – захист кандидатської дисертації на тему *«Антропонімія на система Верхньої Наддністрянщини кінця XVIII – поч. XIX ст. (прізвищеві назви)»* (науковий керівник професор М. Л. Худаш)

1998 р. – зі студентами Інституту архітектури Нац. ун-ту «Львівська політехніка» започатковано проект політичного плаката і малюнка **«Мова – твого життя основа»**, що тривав упродовж десятих років (1998–2008 рр.), як вислід – видано чотири добірки мовних плакатів: **«Мова – твого життя основа»** (2001), **«Я на сторожі коло їх поставлю Слово»** (2002), **«Мова – краса і сила»** (2007), **«Слово – меч духовний»** (2012)

2001 р. – Почесна грамота ім. президента НТШ Михайла Грушевського від Управи Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці за **«невтомну академічну діяльність у галузі українознавства»**

2003 р. – звинувачення промосковськими силами Львова в розпалюванні міжнаціональної ворожнечі за створення і поширення мовного плаката **«Не знаєш! Не розумієш! Не шануєш!»** та намагання відкрити кримінальну справу

2004 р. – лавреат Міжнародної премії Ліги українських меценатів ім. Олекси Гірника за національно-патріотичне виховання молоді

2006 р. – вступ до партії ВО «Свобода»

2006–2012 рр. – депутат Львівської обласної ради від ВО «Свобода», заступник голови комісії з питань освіти та науки у Львівській обласній раді

2008 р. – лавреат Всеукраїнської премії ім. Б. Грінченка за просвітницьку діяльність

2011 р. – з метою популяризації української книжки започатковано проєкт «Від книги до мети» (2011–2019 рр.) (див. <http://www.vid-knyhy-do-mety.info/>)

12 грудня 2012 р.– 27 листопада 2014 – депутат Верховної Ради України від Всеукраїнського об'єднання «Свобода», голова підкомітету з питань вищої освіти комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (від 24.01.2013 р.), перший заступник голови комітету з питань науки і освіти (від 16.07.2014)

2013 р. – лавреат Міжнародної премії Ліги українських меценатів ім. Д. Нитченка за популяризацію української книжки

19 червня 2014 р. – нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України за вагомий внесок у розвиток вітчизняної освіти, удосконалення сучасної нормативно-правової бази освіти і науки (розпорядження № 362)

Грудень 2014 р. – започатковано телевізійний культурологічний проєкт на парламентському каналі «Рада» «Велич особистості» з метою популяризації видатних постатей України в різних царинах життя

15 вересня 2015 р. – захист докторської дисертації на тему «*Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII ст.*» (науковий консультант член-кореспондент НАН України, професор В. В. Німчук)

2016 р. – лавреат премії ім. Івана Огієнка за наукові досягнення (монографія «*Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII ст.: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива*», 2015)

2017 р. – народження онуки Еви

Від 1991 р. і досі – спершу викладач, відтак доцент, доктор філологічних наук, професор катедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Монографії і праці Ірини Фаріон

§ 4. Хронологічний показник друкованих праць

4.1. Монографії

2001

1. *Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини кін. XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником)*. Львів: Літопис, 2001. 371 с.

2004, 2005

2. *Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір*. Львів: Свічадо, 2004. 115 с.; видання 2-ге, виправлене і доповнене 2005. 117 с.; додруки 2006, 2008, 2009, 2010. 117 с.

2007, 2009, 2010, 2011

3. *Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець*. Львів, 2007. 136 с.; 2-е вид. 2011. 133 с.

4. *Мова – краса і сила. Суспільно-креативна роль української мови в XI – середині XIX ст.*, 2007. 167 с.; 2-ге видання, 2009. 211 с.; 3-тє видання, 2010. 211 с.; 4-тє видання, 2011. 211 с.

2009, 2010, 2012, 2013, 2014

5. *Мовна норма: знищення, пошук, віднова*. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. + диск. 328 с.; 2-ге вид. 2010. 328 с. 3-тє вид. 2012. 328 с., 4-тє вид. 2014. 331 с.

6. *Степан Бандера – практик, теоретик, містик націоналістичного руху*. Лекція Ірини Фаріон з нагоди столітнього ювілею Провідника. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. 32 с. + компакт-диск; Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 36 с.

2014

7. *Позамовні чинники і статус руської (української) мови у складі Великого князівства Литовського // Slovo v kultuře a kultura ve slově: Kolektivní monografie / prof. Alla Arkhanhelska, DrSc. Vydala a vytiskla Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. S. 215–229 (колективна монографія)*.

2015, 2018

8. *Суспільний статус староукраїнської мови в XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива*. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 654 с.; 2-ге вид., випр., 2018. 654 с.

2017

9. *Мовний портрет Івана Пулюя (за листами мислителя)*. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 215 с.

2019

10. *Мовосвіт композитора Миколи Лисенка // Українознавство в персоналіях – у системі вищої медичної освіти*. Монографія. Книга третя. Івано-Франківськ, 2019. С. 316–335 (співавторство колективної монографії).

4.2. Наукові статті, тези

1992

11. *Іван Огієнко як дослідник історії писемності та старослов'янської мови // Духовна і науково-педагогічна діяльність І. І. Огієнка в контексті українського національного відродження*. Кам'янець-Подільський, 1992. С. 118–120.

1993

12. *Лексико-семантична інтерференція української та англійської мов (аспект адаптації) // Проблеми контрастивної лінгвістики*. Кіровоград, 1993. С. 269–270.

13. *Джерела та основи творення ономастичної термінології // Проблеми української науково-технічної термінології*. Львів, 1993. С. 164–166.

14. *Семантика основ прізвищевих назв як джерело активізації пасивної лексики // Семантика мови, семантика тексту*. Івано-Франківськ, 1993. Ч. II. С. 182–183.

1994

15. *Мова як засіб національного самоусвідомлення // Національна свідомість за умов державотворення*. Львів, 1994. С. 40.

16. *Структурно-функціональні особливості форманта -он в особових іменах та прізвищевих назвах українців* // Функціональна грамати́ка. Донецьк, 1994. С. 204–205.

17. *Словотвірно-семантична структура прізвищ з формантами -ай, -ей, -ій* // Словотвір як вияв динаміки мови. Львів, 1994. Ч. 2. С. 90–91.

1995

18. *Прізвищеві назви українців кінця XVIII–початку XIX ст., утворені морфологічним способом словотвору* // Вісник українознавства ДУ «Львівська політехніка». Львів, 1995. № 296. С. 109–113.

1996

19. *Способи і засоби ідентифікації особи (за матеріалами Францисканської та Йосифінської метрик терену Наддністрянщини кінця XVIII–початку XIX ст.)* // Матеріали наук. семінару «Ономастика східних слов'ян». Київ, 1996. С. 85–86.

20. *Патронімно-посесивні прізвищеві назви українців кін. XVIII–поч. XIX ст.* // Вісник українознавства Держ. ун-ту «Львівська політехніка». Львів, 1996. № 309. С. 98–105.

21. *Деякі зауваги до словотвору антропонімічних термінів* // Проблеми української науково-технічної термінології. Львів, 1996. С. 21–22.

22. *Структурно-семантичне навантаження антропонімів у фольклорному жанрі казки* // Фольклор і література. Львів, 1996. С. 45–46.

1997

23. *Відображення діалектних явищ у структурі прізвищ* // Мова і соціальні процеси // Вісник Держ. ун-ту ім. І. Франка. Випуск 26. Львів, 1997. С. 85–90.

24. *Як еволюціонували українські прізвища (на матеріалі українського красного письменства XI–XVIII ст.)* // Дзвін. 1997. № 11–12. С. 141–145.

25. *Антропонімія як об'єкт лексикографічних досліджень* // Сб. научн. трудов по лексикографії. Вип. 4. Харьков, 1997. С. 45–46.

26. *Структурно-семантичні типи трансантропонімізованих прізвищевих назв (за Йосифінською та Францисканською метриками кін. XVIII–поч. XIX ст. терену Верхньої Наддністрянщини)* // Питання сучасної ономастики. Дніпропетровськ, 1997. С. 185–186.

27. *Антропонімійна система Підкарпатської Львівщини кін. XVIII–XIX ст.* // Мовознавство. 1997. № 2. С. 35–39.

28. *Структурні типи прізвищевих назв* // Проблеми ономастичного словотвору. Київ, 1997. С. 15–19.

29. *До проблеми функціонально-семантичного статусу фінального форманта -а в апелятивній та антропонімійній лексиці* // Питання мовознавства. Кіровоград, 1997. С. 198–205 (у співавторстві з М. Л. Худашем).

1998

30. *До питання генези українського антропонімного форманта -енк-о (територіальне поширення в діяхронії)* // Слов'янська ономастика. Ужгород, 1998. С. 212–220 (у співавторстві з М. Л. Худашем).

31. *Метафоризація і метонімізація як способи виникнення прізвищ* // Українська ономастика. Збірник на честь І. Цілуйка. К., 1998. С. 157–161.

32. *Науково-методичні засади викладання української мови в технічних закладах* // Педагогіка і психологія професійної освіти. Львів, 1998. № 4. С. 175–178.

1999

33. *Ономастичні дослідження у Львівському університеті* // Українська філологія: школи, постаті, проблеми. Частина перша. Львів: «Світ», 1999. С. 143–148.

34. *Психолінгвістичні засади процесу навчання* // Актуальні проблеми металінгвістики. Київ–Черкаси, 1999. С. 190–193.

35. *Мій будівничий (спогади про Т. І. Комаринця)* // Теофіль Комаринець: людина, вчений, політик. Львів: Каменяр, 1999. С. 128–129.

36. *Основні принципи історичного лексикографування ПН* // Проблеми слов'янської ономастики. Збірник наук.праць. Ужгород, 1999. С. 173–179.

37. *Мотиваційно-номінаційний принцип в антропонімійній лексиці (на матеріалі ПН кін. XVIII – поч. XIX ст.)* // Записки з ономастики. Одеса, 1999. 6 с.

38. *Принципи лексикографування історичного антропонімійного матеріалу* // Проблеми слов'янської ономастики. Ужгород, 1999. С. 173–179.

2000

39. *До джерел імен українців* // Українська пропріальна лексика. К., 2000. С. 163–170.

40. *Англомовний наступ в українській дійсності* // Сучасність. Березень. 2000. С. 150–157 (також: Поступ. № 33 (289). 23 лютого 1999).

2001

41. *Історико-психологічний аспект нашого правопису* // Мова і культура нації. Науковий збірник. Тернопіль, 2001. С. 179–182 (також: Скиньмо чужі правописні кайдани. Львів, 2001. С. 5–10; Поступ. № 33 (691). 27–28 лютого 2001. С. 9).

42. *Креативна функція антропонімійної лексики* // Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство). Випуск 37. Кіровоград, 2001. С. 72–75.

43. *Пошук українського слова в офіційно-діловому тексті* // Науковий вісник. Слов'янська філологія. Випуск 117–118. Чернівці, 2001. С. 253–260.

44. *Національне й універсальне в антропонімії* // Іншомовні елементи в ономастиці України. К., 2001. С. 108–113.

45. *Мова як національно-духовий феномен* // Київська церква. 2001. № 4. С. 111–118 (також: Мовні конфлікти і гармонізація суспільства. К., 2002. С. 36–42; Урок української. 2003. № 5–6. С. 51–53).

2002

46. *Мова рятує нас і державу* // Дивослово. 2002. № 1. С. 249.

47. *Правопис: форма чи сутність мови?* // Українська мова. 2002. № 2. С. 81–91 (також: Просвіта. Число 3 (243). Березень 2002. С. 7).

48. *Саме згодних називатися горициками в піч і ставлять (про національне й універсальне в антропонімії)* // Урок української. 2002. № 7. С. 18–20.

2003

49. *Словотвірні норми в контексті національно-культурних орієнтацій* // Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. Волинь-Житомирщина. Збірник на честь 70-річчя професора В. В. Німчука. Житомир, 2003. С. 250–267.

50. *Интерферентний аспект словотворчих засобів культури мовлення* // Збірник робіт IV міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Людина, культура, техніка в новому тисячолітті». Харків: Видавничий центр ХАІ, 2003. С. 183–185.

51. *Antroponymic Space as the Mirror of the Culture of the Society (Ontological and Identification Aspect)* // Матеріали VII Міжнародної науково-технічної конференції CADSM. Львів: Вид-во Нац. ун-ту Львівської політехніки, 2003. С. 528–529.

52. *Проблеми онтологічної природи антропоніма* // Наукові записки. Серія: Мовознавство. Ономастика. Ч. 1. Тернопіль: ТДПУ, 2003. Вип. 1. С. 52–55.

53. *Мова як дім, де ми – з Шевченком* // Урок української. 2003. № 4. С. 33–36.

54. *Лінгвістичні наслідки Переяславської (з)ради* // Дивослово. 2003. № 4. С. 2–6 (також: Просвіта. Число 6 (246). Червень, 2002. С. 4; *Денаціоналізація породжує деградацію, або Наслідки Переяславської (з)ради 1654 року* // Галичина. № 106 (1589). 16 липня 2002. С. 7).

55. *У пошуках себе* // Дивослово. 2003. № 5. С. 80.

2004

56. *До проблеми мовного престижу (на матеріалі німецької та англійської мов)* // Мова і культура. Випуск 7. Том V. К.: Вид-во Д. Бурого, 2004. С. 233–241.

57. *Слова як свідки правди. Лінгвістична експертиза етнізмів «жид» і «москаль» у контексті мітингової промови* // Персонал. 2004. № 12. С. 66–74; Універсум. 7–9 (130–132). 2004. Режим доступу: <http://universum.lviv.ua/magazines/universum/2004/3/svid.html>.

58. *Чи є мова товаром?* // Мова німої країни. Часопис «Ї». № 35. Львів, 2004. С. 49–57 (також: Аудиторія. Ч. 33. 7–13 листопада. С. 2, 6–7).

59. *Ідентифікаційна функція антропоніма як складник його онтологічної природи* // До джерел. Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя. Київ – Львів, 2004. С. 254–269.

2005

60. *Ну щоб, здавалося, ці букви... (роздуми над Калинцевими звукоцимолами)* // Літературний Львів. 2005. № 2. С. 19–20 (також: *Суб'єктивні роздуми над Калинцевими звукоцимолами* // Урок української. 2006. № 3–4. С. 31–33).

61. *Доля мови-завойовниці (або про мову як про засіб спотворення світу)* // Мова і культура. Випуск 8. Том 1. К., 2005. С. 158–165.

62. *Ювілей як сходження до вершин (з нагоди вісімдесятиліття від дня народження відомого українського мовознавця Михайла Лукича Худаши)* // Народнознавчі зошити. № 5–6. 2005. С. 643–645.

2006

63. *Людину видно по словах, бика по рогах, а депутата... (суржикові нотатки з сесій Львівської обласної ради)* // Урок української. № 8–9. 2006. С. 22–23 (також: Львівська газета. № 106 (913). 16–18 червня 2006. С. 4; *Сесійні зали чи мовні смітницька? (антисуржикові нотатки)* // Слово Просвіти. Ч. 26 (351). 29 червня – 5 липня 2006. С. 7).

64. *Словотвірні норми в контексті національно-культурних орієнтацій* // Педагогічна думка. № 1. 2006. С. 22–35.

65. *Суспільний статус української мови в добу Литовського князівства і Речі Посполитої* // Збірник наукових праць: Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі. К., 2006. С. 98–115.

66. *Франкова візія історії української мови (XI–XVIII ст.)* // Дивослово. № 10. 2006. С. 35–39.

67. *Мова як засіб спотворення світу* // Психологічні перспективи. – Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2006. Випуск 8. С. 9–18 (також скорочено: Медіакритика. № 12. 2006. С. 19–23)

68. *Українська мова як засіб ідентифікації українців у постколоніальній Україні* // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті. Тези доповідей. 8–10 березня 2006 року. Львів, 2006. С. 315–317.

69. *Націоналізм. Поняття анахронічне чи футуристичне?* // Урок української. № 10. 2006. С. 11.

2007

70. *Франкова візія суспільного статусу руської мови в Галичині (кінець XVIII – початок XX століття)* // Дивослово. 2007. № 3. С. 23–28.

71. *Мовна ієрархія в Україні крізь призму освітньої і ділової сфери (друга половина XVI – перша половина XVII століть)* // Мова і культура. Випуск 9. Т. V (93). К., 2007. С. 29–36.

72. *Лінгвістичний феномен Маркіяна Шашкевича* // Дивослово. 2007. № 10. С. 38–44; № 11. С. 35–42.

73. *Літературна мовотворчість отця Маркіяна Шашкевича* // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Науковий збірник. Серія історична та філологічна. Випуск IV. Кам'янець-Подільський, 2007. С. 180–192.

74. *Комунікаційний та ономастичний простір Маркіяна Шашкевича як чинник націєтворення* // Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія. Випуск 356–359. Чернівці, 2007. С. 218–223.

75. *Українська мова як суспільно-креативна сила (XI – середина XIX століття)* // Ціннісно-смісловий вимір буття українського суспільства і перспективи українського націоналізму. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ, 2007. С. 622–638 (також: Українська мова. № 1. 2008. С. 36–49).

76. *Вслухаймось у звуки крізь віки* // Український смисл. 2007. № 4. С. 2–14.

77. *Креативно-суспільна роль української (руської) мови у другій половині XVI – першій половині XVII ст. Державно-адміністративна та освітньо-видавнича сфери* // Українська історична та діалектна лексика. Львів, 2007. С. 331–364.

78. *Проблема україномовного престижу в історичному розрізі* // Матеріали Міжнародного VI конгресу українців. Мовознавство: Збірник наукових статей. К., 2007. Кн. 5. С. 23–32.

79. *Травмовані мовою* // Дивослово. 2007. № 4. С. 51–54 (у співавторстві з Оксаною Микитюк).

2008

80. *Еволюція лінгвонімів «язик – мова»* / Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. № 620. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. С. 79–83.

81. *Дискурсивні слова у зіставному вивченні іноземних мов* // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. Випуск 3. С. 167–172.

82. *Етнічно-національна ідентичність – основний вимір буття (лемки – етнічна група в мозаїці українства)* // Актуальні напрями дослідження Лемківщини: історія, постаті, говір. Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Ужгород, 3–5 травня 2008 року). Львів, 2008. С. 47–51.

83. *Символіка українських звуків* // Український смисл. 2008. № 1–2. С. 2–13.

84. *Словники ХХ століття крізь призму лінгвоциду // Український смисл.* 2008. № 3–4. С. 21–43.

2009

85. *Станіслав Оріховський Роксоланин: мовно-етнічний портрет доби Відродження // Дивослово.* 2009. № 7–8. С. 52–56.

86. *Життя у мові: Миколі Зубкову – 60 // Дивослово.* 2009. № 9. С. 58–59.

87. *Мова – це сила (або суспільно-креативна роль української мови в ХІ–середині ХІХ ст.) // Мандрівець. Всеукраїнський науковий журнал.* 2009. № 3. С. 4–13.

88. *Лінгвонім мова в контексті позамовних чинників // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Збірник наукових праць. Випуск 13 / відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород, 2009. С. 138–140.*

89. *Термін «руська мова» в контексті історії мови // Українська мова серед інших слов'янських мов: етнологічні та граматичні параметри. Збірник наукових праць. Кривий Ріг, 2009. С. 65–72.*

90. *Історія становлення метатермінів мова – мовлення // Слов'янська філологія. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Вип. 475–477 // Наук. ред. Б. І. Бунчук. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. С. 268–279.*

2010

91. *Концепт «письмо» як ключ до мовної свідомості українців у ХІV–ХVІІІ століттях / Мовознавчі студії. Випуск 2: Фразеологізм і слово у тексті і словнику (За матеріалами Всеукраїнської наукової конференції на пошану 75-річчя від дня народження професора Мар'яна Демського) / упор.: К. Іваночко та ін. Дрогобич: Посвіт, 2010. С. 421–430.*

92. *Соціальна зумовленість атрибутів руський (-а), простий (-а) з метатерміном мова (язик): діяхронний аспект // Соціолінгвістичні студії / за заг. ред. Л. О. Ставицької. К.: Видавничий дім Д. Бураго, 2010. С. 234–239.*

93. *Когнітивний аспект метатерміна язык (на діяхронному матеріалі української мови) // Людина. Комп'ютер. Комунікація. Збірник наукових праць / за ред. Ф. С. Бацевича. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. С. 262–265.*

94. *Руська (українська) мова і право у другій половині XVII ст.* // Держава і право: проблеми становлення і стратегія розвитку. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 травня 2010 р.). Суми, 2010. С. 632–635.

95. *Лінгвономен «проста мова» як знак нового часу* // Правдиве українське серце. Олександр Рибалко / упор. І. Гирич та К. Рибалко; заг. ред. К. Рибалко. К.: Видавничий дім «Простір», 2010. С. 510–521.

96. *До історії термінів «роский», «російський» та «словенороский язык» (на матеріалі українських пам'яток XVI–XVII ст.)* // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Проблеми української термінології / відп. ред. Левко Полюга. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. С. 178–182.

97. *Лінгвономени мова – язык у Франковому дискурсі: діяхронний аспект* / Нагуєвицькі читання – 2009: Іван Франко і парадигми соціально-гуманітарних наук початку XXI століття. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції / Ред. кол. П. Іванишин, Я. Радевич-Винницький та ін. Дрогобич: Посвіт, 2010. С. 239–250.

98. *Місце простої руської мови у мовній концепції Івана Вишенського* // Українська мова. 2010. № 4. С. 57–67.

99. *«Хроніка з літописців стародавніх» Феодосія Софоновича як дзеркало мовної свідомості XVII століття* // Мова і суспільство. Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2010. Вип. 1. С. 60–66.

100. *Проект «Закону про мови» – право на деградацію, дегенерацію і яничарство* // Українська мова в національному просторі України: Матеріали науково-практичної конференції. Львів, 2010. С. 11–16 (також: Слово Просвіти). 39 (572). 30 вересня – 6 жовтня 2010. С. 1–2).

2011

101. *Конституція Пилипа Орлика 1710 року крізь призму її базових когнітивних термінів* // Проблеми української термінології. Вісник Національного університету «Львівська політехніка» / відп. ред. Левко Полюга. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. С. 125–131 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 23–29 червня 2011. С. 9; Слово Просвіти. Ч. 43. 25–31 серпня 2011. С. 11).

102. *Термін «слов'янська мова» як вияв мовної свідомості (кінець XVI – перша чверть XVII ст.)* // У силовому полі мови. Інні Петрівні Ченізі / упоряд.: Г. В. Воронич. К.: КММ, 2011. С. 183–188.

103. *Розмисли Юрія Шевельова про історію статусу української мови у давню та середньоукраїнську добу* // Невгасимий СЛОВОСВІТ: збірник наукових праць на пошану професора Володимира Семеновича Калашника / уклад. Микола Філон, Тетяна Ларіна. Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. С. 80–90.

104. *Пам'яті: Михайло Лукич Худаш (20 грудня 1925–11 травня 2011)* // Українська мова. 2011. № 3. С. 148–149.

2012

105. *Духово-моральні максими XVI–XVII століття від Дмитра Донцова* // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Науковий збірник. Вип. 2 / Ред. колегія: О. Баган (голова), П. Іванишин (заст. голови), В. Дончик та ін. Дрогобич: Посвіт, 2012. С. 100–106 (також: Слово Просвіти. Ч. 33 (566), 19–25 серпня 2010. С. 4–5).

106. *Рецепція поняття культури української (руської) мови в діяchronії* // Український смисл: збірник наукових праць за редакцією д-ра філол. наук, проф. А. М. Поповського. Дніпропетровськ, 2012. № 1. С. 101–113.

107. *Руськомовні виміри лінгвофілософії Петра Могили (1596–1647)* // Семантика мови і тексту. Матеріали XI Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ, 26–28 вересня 2012 року. Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаніка, 2012. С. 627–632.

108. *Периферійні субстантивні лінгвономени метатерміна мова: діалект, нариччя, річ, бесіда* // Вісник НУ «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. № 733. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. С. 227–233.

109. *«Синопис» I. Гізеля крізь призму лінгвістичних уявлень українців другої половини XVII століття* // Мова і суспільство. Збірник наукових праць // Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. Випуск 3. С. 86–96.

110. *Освітньо-культурний дискурс руської (української) мови в XIV–XVII ст.* // Мова і культура. К.: Вид. дім Д. Бурого, 2012. Вип. 15. Т. III (157). С. 176–184.

111. *Статус руської (української) мови крізь призму правових документів XIV–XVII ст.* // Універсум. № 11–12 (229–230), листопад–грудень 2012. С. 35–40 (також: Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: зб. наук. праць. Слов'янська

філологія / наук. ред. Б. І. Бунчук. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. Вип. 697–699. С. 180–189).

112. *«Густинський літопис» – джерело мовної свідомості українців першої половини XVII століття* // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львівський національний університет імені Івана Франка, 2012. Вип. 57. С. 242–253.

113. *Лінгвофілософія Іпатія Потія* // Spheres of culture. Volume I. Lublin Maria Curie-Sklodovska University in Lublin, 2012. S. 56–64.

114. *Історико-політичне тло взаємин Православної Церкви і руської (української) мови впродовж XVII ст.* // Spheres of culture. Volume II. Lublin Maria Curie-Sklodovska University in Lublin, 2012. S. 36–49.

2013

115. *Мелетій Смотрицький крізь призму статусу руської та слов'янської мов* // Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія». Вип. 36. 2013. С. 237–242.

116. *Руська (українська) мова у духовному дискурсі XIV–XVII ст.: рецепція та реальність* // Мандрівець. 2013. С. 60–64.

117. *Руська (українська) мова на перехресті двох уній: Люблінської (1569) та Берестейської (1596)* // Народознавчі зошити. № 1(109). 2013. С. 3–11.

118. *Етномовна карта Галичини у складі Польського Королівства: протистояння і утвердження українців* // Етнонаціональна політика в теорії та практиці українського націоналізму: історія і сьогодення. Матеріали V Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (Івано-Франківськ, 14–15 червня 2013 р.). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. С. 447–455.

119. *Місце руської (української) мови у біблійній концепції мовно-комунікаційного простору (X–XVII ст.)* // Лінгвістика. Збірник наукових праць. № 2(29). Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. С. 53–63.

120. *Нові підходи у дослідженні історії статусу української мови (XIV–XVII ст.)* // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. № 1 (250). 2013. С. 126–131.

121. *Про мовний мінус, що породжує плюс* // Український Дім. Річниця протестів проти «мовного закону». Київ: Стилос, 2013. С. 5–7.

2014

122. *Scientific interpretation of rutenian language, simple (rutenian) language (XIV–XVII c.) historical linguonomen* // Journal of language and literature. Vol. 5. No. 1. February. 2014. Baku, Azerbaijan. P. 89–95.

123. *Від руського язика до української мови: до проблеми історії лінгвономена «українська мова»* // Ucrainica VI. Současná ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury / Sborník vědeckých článků z mezinárodní koference VI Olomoucké symposium ukrajinistů střední a východní Evropy. Olomouc 21–23.08. 2014. Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. S. 307–310.

124. *Діяхронна соціолінгвістика: історія терміна та галузі мовознавства* // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології / відп. ред. Ігор Дуцяк. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. № 791. С. 154–162.

125. *Методологія дослідження суспільного статусу руської (української) мови в діяхронії (XIV–XVII ст.)* // Scientific journal ScienceRise. Vol. 5/1 (5). December. 2014. Харків: ПП «Технологічний Центр». С. 79–86.

126. *Я на сторожі коло їх поставлю Слово* // Шевченко Тарас Григорович. Кобзар / упорядкування, коментарі та післяслово Миколи Зубкова. ВД «Школа», 2014. С. 544–549.

127. *Українська історіографія XVII ст.: руськомовна рецепція та мовна компетенція* // Преподобний Нестор Печерський в історії української культури: збірник статей. Харків: Акта, 2014. С. 189–201.

2015

128. *Руська мова в рецепції західноруської духовної еліти останньої чв. XVII ст.* // Studia Ukrainica Poznaniensia. Zeszyt III. 2015 / red. naczelny i nauk. T. Kosmeda. Wydawnictwo naukowe UAM, Poznań. S. 63–70.

129. *Кореляція суспільного статусу староукраїнської мови та мовно-етнічної (національної) свідомості у XIV–XVII ст.* // Лінгвостилістичні студії. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2015. Випуск 2. С. 210–220.

130. *Лінгвономен українська мова як етнонаціональна ідентифікація українців (на матеріалі текстів XIV–XX ст.)* // Український глотогенез: Матеріали Міжнародної наукової конференції / Відп. ред. В. М. Мойсієнко. Житомир: Полісся, 2015. С. 224–237.

131. *Староукраїнська (руська) мова – фокус соціолінгвальних взаємин у XVII ст.* // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. 2015. № 2. С. 288–299.

2016

132. *Олександр Потебня у контексті соціолінгвістики* // Дивослово. 2016. № 4. С. 31–37 (також: Слово Просвіти. Ч. 46 (838), 19–25 листопада 2015. С. 10; 47(839), 26 листопада – 2 грудня 2015. С. 10–11).

133. *Мовосвіт композитора Миколи Лисенка крізь призму його лексики* // Сучасна українська нація: мова, історія, культура. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю 16 березня 2016 року з нагоди 15-річчя кафедри українознавства / наук. редактори: проф. В. В. Чоп'як, проф. А. В. Магльований. Львів: Друкарня ЛНМУ імені Данила Галицького, 2016. С. 60–62.

134. *Мовно-політичний світогляд Івана Пулюя* // Лінгвостилістичні студії. Науковий журнал. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2016. Вип. 4. С. 235–245.

135. *Націєтвірна функція мови в рецепції І. Франка та І. Пулюя* // Іван Франко у творенні української національної ідентичності: зб. наук. праць / голов. ред. О. О. Рафальський, П. М. Чернега. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М.; К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. С. 87–95 (також: Слово Просвіти. Ч. 7. 16–22 лютого 2017. С. 6–7).

136. *До історії наукової мови у роздумах Івана Пулюя* // Проблеми української термінології. Збірник наукових праць. Серія: Проблеми української термінології. Львів, 2016. № 842. С. 102–106.

137. *Листи Івана Пулюя як джерело історії перекладу Біблії* // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 769. Романо-слов'янський дискурс. Чернівці: Вид. дім «Родовід», 2016. С. 56–61.

2017

138. *Пам'яті учителя: Павло Павлович Чучка* // Українська мова. № 1. 2017. С. 147–153.

139. *До джерел діахронної соціолінгвістики: світовий досвід та українська проблематика* // Записки з українського мовознавства: Вип. 24. У 2-х томах. Т. 2: Зб. наук. праць = Opera in linguistica ukrainiana: Fascicillum 24. Vol. 2 / Гол. ред. Т. Ю. Ковалевська. Одеса: «Поли-Принт», 2017. С. 10–19.

140. *Костомаров у битві з Валуєвим: мова чи язик?* // Дивослово. № 9. 2017. С. 42–46.

141. *Історія української мови в діахронному соціолінгвістичному аспекті (на матеріалі наукового дискурсу XIX – першої чверті XX ст.)* // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Випуск 64. Частина II. ЛНУ ім. І. Франка, 2017. С. 348–359.

142. *Епізод вічної внутрішньої війни: як Петлюра вбивав Болбочана* // Четверті Бандерівські читання «Як завершити Українську національну революцію»: збірник матеріалів (2 лютого 2017, м. Київ) / Упор. Т. Бойко, Б. Галайко, Ю. Сиротюк. К.: Вид-во «Промінь», 2017. С. 168–183.

143. *Граматична практика Івана Пулюя: діахронно-синхронний аспект* // Лінгвістичні студії. Міжнародний збірник наукових праць / Linguistic studies: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т ім. Василя Стуса; гол. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса, 2017. Вип. 33. С. 66–73.

144. *Ідіостиль Івана Пулюя крізь призму динаміки мовної норми (за листами мислителя)* // Лінгвостилістичні студії. Луцьк: Східноєвропейський університет ім. Лесі Українки, 2017. Випуск 7. С. 176–183.

145. *Соціолінгвістичний контекст статусу руської (української) мови у правових документах (кінець XVI – перша половина XVII ст.)* // Українська мова на осі часу. Василеві Васильовичу Німчукові / Ін-т укр. Мови НАН України: упоряд.: Г. В. Воронич, Н. В. Пуряєва. К.: КММ, 2017 (Серія «Не все спливає рікою часу...»). С. 507–516

2018

146. *Мовно-освітні пріоритети в діахронії: Львівське братство наприкінці XVI – поч. XVII ст.* // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск 32. Херсон: ХДУ, 2018. С. 49–55 (Index Copernicus International S. A.).

147. *Правописні норми у 20–30-і роки XX ст. крізь призму політичних персон* // Український смисл. Науковий збірник за редакцією доктора філолог. наук, професора І. С. Попової. Дніпро, 2018. С. 58–67. (Index Copernicus International S. A.).

148. *Москвофільство Галичини: до історії проблеми* // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки. 2018. № 896. С. 160–165.

149. *Львівське москвофільство на тлі інформаційного штилю* // Український інформаційний простір. 2018. № 2. С. 97–112. (База даних: BASE, Crossref, Наукова періодика України). Режим доступу: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache: http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/>

150. *Гуманітаристика – простір вирішальної боротьби* // Гуманітарна складова вищої освіти: досвід і проблеми: Матеріали Міжнародної наукової Інтернет-конференції, Київ, 29 травня 2018 р: Тези доповідей. К.: НУХТ, 2018. С. 4–7.

151. *Мовний закон 5670д – маніфест малоросійства* // Соціолінгвістичне знання як засіб формування нової культури безпеки: Україна і світ. II Міжнародна конференція 22–23 листопада 2018 року. Матеріали. Львів, 2018. С. 112–113.

152. *Василь Німчук – людина джерело* // Професор Василь Німчук у спогадах сучасників. Упорядник Василь Шаркань. Ужгород «Карпати», 2018. С. 148–151 (також: Слово Просвіти. Ч. 28. 12–18 липня 2018. С. 11).

4.3. Рецензії Ірини Фаріон

1996

153. *Таїна рідного слова* // Книжковий світ. 1997. № 8. С. 10–11.
– *Рецензія на:* Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. Словник-довідник з культури української мови. Львів, 1996. 368 с.

1998

154. *Поступ у польській антропонімії* // Записки наукового товариства ім. Т. Шевченка. Том ССXXXIX. Праці філол. секції. Львів, 2000. С. 603–606.
– *Рецензія на:* Ewa Wolnicz-Pawlowska, Wanda Szulowska. *Antroponimia polska na kresach poludniowo-wschodnich.*

2004

155. *Мова як творення суспільства* // Українська мова. 2005. № 1. С. 99–101 (також: Українське Слово. Ч. 44. 27 жовтня – 2 листопада 2004. С. 11).
– *Рецензія на:* Лариса Масенко. *Мова і суспільство. Постколоніальний вимір.* К., 2004.

2005

156. *Замах на життя // Урок української. № 1–2. 2006. С. 16–17* (також: Аудиторія. Ч. 27 (2507). 29 вересня – 5 жовтня 2005. С. 8–9).

– *Рецензія на:* Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. Упорядники: Лариса Масенко, Віктор Кубайчук, Оріся Демська–Кульчицька. Київ, 2005. 399 с.

2007

157. *Про мову за професійним спрямуванням // Українська мова. № 2. 2007. С. 122–126.*

– *Рецензія на:* Микола Зубков. Сучасна ділова мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник. Харків: Факт, 2006. 494 с.

2009

158. *Про детермінованість мовно-суспільних взаємин у світовому контексті // Слов'янська філологія. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць // Наук. ред. Б. І. Бунчук. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2009. Вип. 475–477. С. 702–704.*

– *Рецензія на:* Галина Мацюк. До витоків соціолінгвістики: Соціологічний напрям у мовознавстві. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2008. 430 с.

159. *Мова як спосіб життя // Українська мова. 2009. № 1. С. 118–122.*

– *Рецензія на:* Ольга Федик. Мова як духовний адекват світу (дійсності). Львів: Місіонер, 2000. 298 с.

2011

160. *Навчаючи, не лише вчимося, а й зростаємо духом // Дивослово. 2011. № 4. С. 62.*

– *Рецензія на:* Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. Навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. 438 с.

2012

161. *Бароко крізь призму протиреформи // Дивослово. 2012. № 6. С. 54–56.*

– *Рецензія на:* Ігор Ісіченко, Архієпископ. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIII ст.). Навчальний посібник для

студентів вищих навчальних закладів. Львів – Київ – Харків: Святого-рець, 2011. 568 с.

2018

162. *Про математику історії мови: фонетико-морфологічний зріз // Східнослов'янські мови в їх історичному розвитку. Збірник праць, присвячених 70-річчю від дня народження професора Петра Івановича Білоусенка. Запоріжжя, 2018. С. 171–178.*

– *Рецензія на: монографію Інни Богданівни Царалунги «Варіативність у староукраїнській літературно-писемній мові XIV–XVст.». Хмельницький, 2017. 448 с.*

4.4. Рецензії на праці Ірини Фаріон

2003

– *Рецензія на: І. Фаріон. Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником). Львів: Літопис, 2001. 371 с.*

1. **І. В. Єфименко.** *Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником) // Студії з ономастики та етимології 2003. К., 2003. С. 181–188.*

2004

– *Рецензія на: І. Фаріон. Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником). Львів: Літопис, 2001. 371 с.*

2. **Антон Різнер.** *Що означає твоє прізвище? // Поступ. № 29(1338). 6 лютого 2004. С. 12.*

– *Рецензія на: Ірина Фаріон. Правопис – корсет мови?. Український правопис як культурно-політичний вибір. Львів: Свічадо, 2004. 115 с.*

3. **Оксана Микитюк.** *Московський сарафан на українськму тілі // Аудиторія. Ч. 18. 11–17 червня 2004. С. 11.*

4. **Свідник Д. О.** *Небайдужий правопис // Поступ. № 148 (1457). 3–4 липня 2004. С. 13.*

2007

– *Рецензії на:* Ірина Фаріон. Мова – краса і сила: Суспільно-креативна роль української мови в XI – середині XIX ст. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту Львівська політехніка, 2007. 167 с.

5. **Лариса Масенко.** *Твір особистості.* Ірина Фаріон // Урок української. 2007. № 7–8. С. 51–52 (також: Слово Просвіти. Ч. 22 (399). 31 травня – 6 червня 2007. С. 10).

6. **Добосевич Уляна.** *Чинник творення нації і держави* // Дивослово. 2007. № 10. – С. 61.

7. **Микитюк Оксана.** *У всі часи було дві мови: одна – мова серця, друга – розуму* // Українська мова. 2007. № 4. С. 134–136

2010

– *Рецензії на:* Ірина Фаріон. «Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей)»: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009. 328 с. + компакт-диск.

8. **Ірина Магрицька.** На новий путівець шукай нові ноги // Дивослово. 2010. № 7. С. 35–37.

9. **Уляна Гавришків.** *Для усіх, хто хоче видужати: де грамотні люди – там біди не буде* // За вільну Україну. № 5. 11 лютого 2010. С. 10.

10. **Геннадій Вознюк.** *На сторожі рідного слова* // Аудиторія». Ч. 6 (2686). 4–17 березня 2010. С. 8.

– *Рецензія на:* *Афоризми та сентенції Юрія Ілленка. Криниця для спраглих* Автор ідеї, укладач та літературний редактор Ірина Фаріон. Співтворці укладання Людмила Ілленко, Пилип Ілленко, Андрій Ілленко. – Івано-Франківськ, 2010. 160 с.

11. **Баран Євген.** Конституція життя Юрія Ілленка. Про книжку *Афоризми та сентенції Юрія Ілленка. Криниця для спраглих* // Слово Просвіти. Ч. 49. 9–15 грудня 2010. С. 12.

2015

– *Рецензії на:* *Суспільний статус староукраїнської (руської) мови у XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива.* Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 656 с.

12. **Масенко Л.** *Нове дослідження з діахронної лінгвістики* // Українська мова. 2015. № 2. С. 153–157.

13. **Тимошик М.** *Про найцінніший скарб нації з позиції новітньої мовознавчої науки* // Дивослово. 2015. № 7–8. С. 70–72 (також: *Спільної «руської мови» ніколи не було* // Слово Просвіти. Ч. 21. 28 травня – 3 червня 2015 р. С. 6–7).

14. **Білоусенко П. І.** *Багатоаспектна, новаторська праця з історії української літературної мови* // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. 2015. № 2. С. 307–312.

4.5. Навчально-методичні праці

1992

163. *Програма з практичної стилістики української мови для студентів технічних спеціальностей*. Львів, ЛПП, 1992 (у співавторстві Г. Л. Вознюк, І. Й. Ощипко та ін.).

164. *Методичні вказівки та практичні завдання з фонетики української мови*. Львів: ЛПП, 1992 (у співавторстві Г. В. Наконечна та ін.).

165. *Методичні рекомендації для оформлення ділових паперів для слухачів курсу «Практична стилістика української мови»*. Львів: ЛПП, 1992 (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

1994

166. *Методичні вказівки та практичні завдання до теми «Морфологічні засоби стилістики. Словозміна іменників»*. Львів: Львівська політехніка, 1994 (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

1996

167. *Завдання для модульного контролю та самостійної роботи студентів*. Львів: Львівська політехніка, 1996. Ч. I (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

168. *Завдання для модульного контролю та самостійної роботи студентів*. Львів: Львівська політехніка 1996. Ч. II (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

169. *Завдання для стартового контролю з курсу «Ділова українська мова»*. Львів: Вид-во Держ. ун-ту «Львівська політехніка», 1996 (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

1998

170. *Сто диктантів. Методичні вказівки та конкурсні диктанти з української мови. Посібник для учнів випускних класів та абітурієнтів.* Львів, 1998. 43 с. (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

2000

171. *120 диктантів. Збірник диктантів та навчально-методичних завдань з української мови. Посібник для учнів 8–11 класів, слухачів підготовчих курсів та абітурієнтів.* Львів: БаК, 2000. 132 с. (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

172. *Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення ділових паперів. Посібник для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей.* Львів, 2000. 56 с. (у співавторстві Г. Л. Вознюк та ін.).

2004

173. *Збірник тестових завдань і методичних матеріалів з української мови: Посібник для слухачів підготовчих курсів та вступників до Львівської політехніки / укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Василюшин, І. Д. Фаріон та ін.* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. 340 с.

2009

174. *Збірник тестових завдань і методичних матеріалів з української літератури: Посібник для слухачів підготовчих курсів та вступників до Львівської політехніки / Укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Василюшин, І. Д. Фаріон та ін.* Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2009. 44 с.

2010

175. *Модульні тестові завдання з української мови (за професійним спрямуванням): Збірник тестів для студентів усіх базових напрямів і спеціальностей з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» / укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Василюшин, І. Д. Фаріон та ін.* Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. 72 с.

2011

176. *Збірник тестових завдань з української мови та літератури: Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників середніх шкіл і вступників до Національного універси-*

тету «Львівська політехніка» / укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Васишин, І. Д. Фаріон та ін. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. 420 с.

2013

177. *Збірник тестових завдань з української мови та літератури*: Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників середніх шкіл і вступників до Національного університету «Львівська політехніка» / укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Васишин, І. Д. Фаріон. 2-ге вид., допов. випр. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2013. 476 с.

2015

178. *Збірник тестових завдань з літератури*: Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання випускників середніх шкіл і вступників до Національного університету «Львівська політехніка» / укл.: Г. Л. Вознюк, І. П. Васишин, І. Д. Фаріон. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 186 с.

179. Микитюк О. Р., Фаріон І. Д. Електронний навчально-методичний комплекс «Сучасна українська мова. Ч. II» // <http://vns.lp.edu.ua/course/view.php?id=13289> (Е41–187–116/2016 від 20.05.2016 р.) (у співавторстві з О. Р. Микитюк)

2017

180. *Мовна норма: пошук істини*. Посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. 255 с.

4.6. Газетні та публіцистичні журнальні публікації

1995

181. *Про що свідчать наші прізвища?* // Львівський політехнік. 25 березня 1995. С. 17.

1999

182. *Передаймо нащадкам наш скарб – рідну мову (Роздуми над студентською виставкою плакатів і малюнків на тему)* // Поступ. № 28 (284). 1999. 16 лютого.

183. *Шевченкові весни* // Поступ. № 43. 10 березня. 1999. С. 1,6.
184. *Лад чи безлад у мовній будівлі?* // Поступ. № 123. 29 вересня 1999. С. 7.
185. *Що за державним десятиліттям?* // Поступ. № 143 (399). 27 жовтня 1999.
186. *Ми у мовному домі (нотатки з виставки)* // Вірую. Число 21. Грудень. 1999. С. 4 (також: ПіК (Політика і Культура). 21–27 січня 2000. № 2 (37). С. 50–51).

2000

187. *Ходіння українців до Рима* // Аудиторія. Ч. 31–32. 20 жовтня – 2 листопада 2000. С. 8; Ч. 33. 3–9 листопада 2000. С. 8 (також: Вірую. Ч. 13–14. Жовтень 2000. С. 5).
188. *Послання безхребетним та двоязичним...* Просвіта. № 15–17 (230–232). Листопад–грудень. С. 1.

2001

189. *Мова – категорія націєтворча* // Поступ. 18 травня 2001. № 75. С. 8.
190. *До джерел української писемності* // Поступ. № 171 (829). 9 листопада 2001. С. 8.
191. *Хто об'являється в «об'явах»?* // Аудиторія. Ч. 16. 25–31 травня 2001. С. 6–7.
192. *Щоб винести дивні перла* // Аудиторія. Ч. 17. 1–7 червня 2001. С. 7 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).
193. *Говорить стисло – більше скажете* // Аудиторія. Ч. 22. 6–12 липня 2001. С. 5 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).
194. *Мова багата на слова – людина на їхнє пізнання* // Аудиторія. Ч. 25. 14–20 вересня 2001. С. 7 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).
195. *Національний колорит фразеологізма* // Аудиторія. Ч. 27. 28 вересня – 4 жовтня 2001. С. 9; Ч. 5. 12–18 жовтня 2001 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).
196. *Свято, яке продовжує життя на цілу вічність* // Аудиторія. Ч. 33. 9–15 листопада 2001. С. 10.
197. *Оманливість омонімії* // Аудиторія. Ч. 33. 9–15 листопада 2001. С. 10; Ч. 35. 23–29 листопада 2001. С. 11 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

2002

198. *Альтернативи на свій захист не буває* // Просвіта. Число 2 (242). лютий 2002. С. 9 (також: Вісник НТШ. Весна 2002. Число 27. С. 38–39).

199. *У фортеці Шевченкової мови* // Просвіта. Число 2 (242). Лютий 2002. С. 4.

200. *Мова – категорія світоглядна* // Просвіта. Число 10 (250). Листопад 2002. С. 5

201. *Оманливість омонімії* // Аудиторія. Ч. 6. 15–21 лютого 2002. С. 9; Ч. 7.1–7 березня 2002. С. 9 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

202. *Конкурс, який триває усе життя* // Аудиторія. Ч. 8. 15–21 березня 2002. С. 5.

203. *Ну що б, здавалося, ці звуки?* // Аудиторія. Ч. 11. 5–11 квітня. С. 9; Ч. 13. 19–25 квітня 2002. С. 8 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

204. *Звуки – національні коди мови* // Аудиторія. Ч. 18. 7–13 червня 2002. С. 10 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

205. *Тризна на могилах предків. Лінгвістичні наслідки Переяславської ради 1654 року* // Аудиторія. Ч. 22. 5–11 липня 2002. С. 10–11; Ч. 23, 12–18 липня 2002. С. 10–11.

206. *За звуком сховано прасутність* // Аудиторія. Ч. 32. 25–31 жовтня 2002. С. 13; Ч. 34. 8–14 листопада 2002. С. 9; Ч. 36. 22–28 листопада 2002. С. 13

2003

207. *Мовна гармонія чи дискомфорт від правил?* // Аудиторія. Ч. 6. 7–13 березня 2003. С. 12; Ч. 10. 4–10 квітня 2003. С. 6; Ч. 14. 9–15 травня 2003. С. 7 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

208. *Словотвір як візитівка мови* // Аудиторія. Ч. 35. 21–27 листопада 2003. С. 11; Ч. 36. 28 листопада – 4 грудня 2003. С. 12; Ч. 39. 19–25 грудня 2003. С. 10 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

2004

209. *Мовна карта* // Поступ. № 216 (1525). 23–29 вересня 2004. С. 2 (також: Літературна Україна. № 38(5074). 30 вересня 2004. С. 4; Просвіта. Число 11 (274). Листопад 2004. С. 4, скорочений варіант).

210. *Політична двоєдушність чи доконане рабство?* // Поступ. № 183 (1492). 13 серпня 2004. С. 2 (також: Українська газета. 26 травня 2005. № 21. С. 2).

211. *Словотвір як візитівка мови* // Аудиторія. Ч. 14. 30 квітня – 6 травня 2004. С. 11; Ч. 4. 6–12 лютого. С. 12; Ч. 5. 13–19 лютого 2004. С. 10 (авторська рубрика «Кохаймося в слові»).

212. *Шевченко і рідна мова (як жилося Шевченкові у своїй мові)* // Українське слово. Ч. 39. 22–28 вересня 2004. С. 13; Ч. 40. 29 вересня – 5 жовтня 2004. С. 12.

213. *Від прізвища до власного коріння* // Просвіта. Число 2 (265). Лютий 2004. С. 3.

2005

214. *Єдина державна мова задля єдиної держави* // За Вільну Україну плюс. № 6. 3 лютого 2005. С. 4 (також: Аудиторія. 28 січня – 3 лютого 2005. Ч. 2 (2482). С. 10; *Задля єдності – єдина* // Урок української. 2005. № 3–4. С. 4–5).

215. *Відкритий лист Президентові України Вікторові Ющенку* // Львівська газета. № 64 (630). 11 квітня 2005. С. 4.

216. *Влада і українці: знову антагоністи?* // Аудиторія. Ч. 25. 15–21 вересня 2005. С. 9.

217. *Що «сльози там, де крові мало?»*. *Намальована мова – дзеркало суспільства* // Аудиторія. Ч. 17. 20–26 травня 2005. С. 12–13 (також «Намальована мова» // ЗВУ плюс. № 23. 2 червня 2005. С. 5).

218. *Мова як поле битви. 9 листопада – день української писемності та мови* // Аудиторія. Ч. 33. 10–16 листопада 2005. С. 10–11.

219. *Постколоніальний синдром* (про П. Порошенка на посаді секретаря РНОБ України) // Аудиторія. Ч. 7. 4–17 березня 2005. С. 4.

2006

220. *Намальована мова* // За Вільну Україну плюс. 2 червня 2006. С. 5 (також: Літературна Україна. 21 (5159). 8 червня 2006. С. 1).

221. *Українці та мовна політика* // Слово Просвіти Ч. 25 (350). 22–28 червня 2006. С. 1, 4.

222. *Дух, що тіло рве до бою* // Слово Просвіти Ч. 34 (359). 24–30 серпня 2006. С. 7 (також: Основи. Ukrainian-Canadian Magazin. № 01. 2006; Аудиторія. Ч. 23. 31 серпня – 6 вересня 2006. С. 8–9).

2007

223. *Мовний душ для влади* // Слово Просвіти. Ч. 34 /411/. 23–29 серпня 2007. С. 4 (також: Аудиторія. Ч. 33 (2593). 8–14 листопада 2007. С. 8–9; Ч. 34 (2594) 15–21 листопада 2007. С. 8–9).

2008

224. *Бесіди багато, а розуму мало, або про словесний пересит* // Слово Просвіти. /449/ 15–21 травня 2008. С. 6.

225. *Два робочих дні й... довгі роки виродження. Відкритий лист міністрові освіти Іванові Вакарчуку* // Суботня пошта. № 24 (675), 12–18 червня 2008 року. С. 11.

226. *Галицький деграданс у гуманітарній царині* // Слово Просвіти. /459/ 24–30 липня 2008. С. 3.

227. *Мова доби Речі Посполитої* // Українське слово. № 52. 24–30 грудня 2008. С. 12.

2009

228. *Мовна норма: знищення, пошук віднова* // Слово Просвіти. Ч. 3 (484). 22–28 січня 2009. С. 9; Ч. 6 (487). 12–18 лютого 2009. С. 8; Ч. 10 (491). 12–18 березня. С. 7; Ч. 17 (498). 30 квітня–6 травня 2009. С. 10.

229. *Руська (давньоукраїнська мова) мова в освітньо-видавничій сфері* // Українське слово. № 3. 21–27 січня 2009. С. 12.

230. *Мовно-національне відродження Східної України* // Українське слово. № 18. 6–12 травня 2009. С. 13.

231. *Правда з вершин і низин сучасної політики* // Слово Просвіти. Ч. 38 (519). 24–30 вересня 2009. С. 3 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 48. Жовтень 2009. С. 8).

232. *Степан Бандера – практик, теоретик, містик націоналістичного руху* // Слово Просвіти. Ч. 21. 28 травня – 3 червня 2009. С. 10; Ч. 22. 4–10 червня 2009. С. 5; Ч. 23. 11–17 червня 2009. С. 10 (також: Жива вода. Газета Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ. № 1 (180). Січень 2010. С. 6, 13).

233. *Свято українського духу. Нотатки з приводу відвідин батьківщини видатного мовознавця та громадського діяча Євгена Желехівського* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 45. Серпень–вересень 2009. С. 6.

234. *Спрага на істину та порив* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 50. Листопад 2009. С. 12.

2010

235. *Відкритий лист Президентові України Вікторові Януковичу* // Слово Просвіти. Ч. 2. 18–24 лютого 2010. С. 3 (також: Воля народу. № 10 (1977). 4 березня 2010. С. 6; Козацька рада. № 5 (29). березень 2010. С. 5; Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 5. Лютий (2), 2010. С. 2).

236. *Війна з Бандерою приречена* // Слово Просвіти. Ч. 15 (548), 15–21 квітня 2010. С. 1.

237. *Жити, коли все проти тебе, або Ілленко у моєму світі* // Слово Просвіти. Ч. 25 (558) 24–30 червня 2010. С. 6.

238. *Не дайте, щоб з Вас вороги зробили яничарів!* Відозва до освітян, студентів, школярів та їхніх батьків // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 63. Травень (2), 2010. С. 7.

239. *Акцент: «Без сили духу не буде держави»* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 55. Січень (2), 2010. С. 5.

240. *Незалежність* // Слово Просвіти. Ч. 34 (567). 26 серпня – 1 вересня 2010. С. 1.

241. *На чолі держави – колоніальна адміністрація, керована з Москви* // Універсум. № 9–10 (203–204), вересень–жовтень 2010. С. 18.

2011

242. *Шевченків концепт «слово» у рецепції Дмитра Донцова* // Слово Просвіти. Ч. 20 (605), 19–25 травня 2011. С. 6–7; Ч. 21 (606), 26 травня – 1 червня 2011. С. 6–7.

243. *Слово – меч духовний* // Слово Просвіти. Ч. 7 (592). 17–23 лютого 2011. С. 1, 3 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). № 86 (1), 3–9 березня 2011. С. 9.

244. *Замість післямови – коментар про головний камінь спотикання держави* // Слово Просвіти. № 7 (592). 17–23 лютого 2011. С. 3.

245. *Про політизацію слів і творення мітів* // Слово Просвіти. Ч. 20. 19–25 травня 2011. С. 3 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). 19–25 травня 2011. С. 2.

246. *Маркіян Шашкевич: замало знати – треба відчувати* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 21–27 липня 2011. С. 12

247. *Конституція Пилипа Орлика 1710 року: мовний контекст* // Слово Просвіти. Ч. 34. 25–31 серпня 2011. С. 11 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). 23–29 червня 2011. С. 9, скорочений варіант).

248. *Це не свідчить про силу влади – це відчить про її безсилля* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 1–7 вересня 2011. С. 1, 3.

2012

249. *Брати Ілленки – характеристики українського кіна* // Слово Просвіти. Ч. 7(644), 16–22 лютого 2012. С. 16 (також: Аудиторія. 1–14 березня 2012. С. 19).

250. *Рикошет пострілів у мову, або Про дурнів від «язика»* // Слово Просвіти. Ч. 22 (659), 31–6 червня 2012. С. 4.

251. *Мій виклик прийняли* // Літературна Україна. № 24 (5453). 14 червня 2012. С. 10.

2013

252. *До Одеси по «призначення України»* // Голос України. № 116 (5616), 22 червня 2013. С. 5.

253. *Хто читає – той понад часом* // Літературна Україна. № 29 (5508). 1 серпня 2013. С. 5

254. *Політика кризь товщу часу, або Пам'ять про Шевельова* // Літературна Україна. № 35 (5514), 12 вересня 2013. С. 3.

255. *«Я не вмію, не можу і не хочу жити без Донецька»* // Голос України. № 121 (5621). 4 липня 2013. С. 4.

2014

256. *Плата за любов до ката* // Літературна Україна. № 11 (5540). 13 березня 2014. С. 6.

257. *Хто проти мови Шевченка?* // Літературна Україна. № 12 (5541). 20 березня 2014. С. 11 (також: Слово Просвіти. Ч. 10 (906). 9–15 березня 2017. С. 1).

258. *Не принижуйте собою МОВИ!* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 6–12 березня 2014. С. 4.

2015

259. *Список мовних яничарів на чолі з президентом і прем'єр-міністром* // Слово Просвіти. Ч. 23, 11–17 червня 2015. С. 2.

260. *Франко: «В нашій хаті наша воля, А всім зайдом зась!»* // Слово Просвіти. Ч. 22, 4–10 червня 2015. С. 2.

261. *Дно мови у верхах влади і низах суспільства* // Слово Просвіти. Ч. 35, 3–9 вересня 2015 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 3–9 вересня 2015. С. 11, скорочений варіант).

262. *Без мови всі українські бажання збудовані на піску* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 3–9 грудня 2015. С. 11

263. *Павло Скоропадський: приречений впасти* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 30 квітня – 6 травня 2015. С. 11.

2016

264. *Мовосвіт композитора Миколи Лисенка* // Слово Просвіти. Ч. 3 (847). 21–27 січня 2016. С. 6–7; Ч. 4 (848). 28 січня – 3 лютого. С. 6–7; Ч. 6 (850). 11–17 лютого 2016. С. 6–7.

265. *Мовний рубікон з поляками: Люблінська унія* // Слово Просвіти. 24 (867). 11–17 серпня 2016. С. 10–11.

266. *Траєкторія мовної колонізації України наприкінці XVI – упродовж XVII ст.* // Слово Просвіти. Ч. 35 (879). 1–7 вересня 2016. С. 8–7.

267. *Між смертю і безсмертям* // Слово Просвіти. Ч. 7 (851). 18–24 лютого 2016. С. 3.

268. *Про мовно-освітню війну* // Слово Просвіти. Ч. 21 (865). 26 травня – 1 червня 2016. С. 7.

269. *Як Петлюра вбивав Болбочана...* // Слово Просвіти. Ч. 24 (867). 16–22 червня 2016. С. 10–11.

270. *Мовний лібералізм в освіті: українська стоп!!!* // Слово Просвіти. Ч. 42 (886). 20–26 жовтня 2016. С. 2 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 380. 20–26 жовтня 2016. С. 7).

271. *В своїй хаті своя й правда* // Аудиторія. Ч. 11(2931). 14–20 квітня 2016. С. 9.

2017

272. *Зливання національного складника освіти в післямайданний час* / Слово Просвіти. Ч. 3 (899). 19–25 січня 2017. С. 1–2.

273. *Конституційний Суд: думи над мовою* // Слово Просвіти. Ч. 4 (900). 26 січня – 1 лютого 2017. С. 1 (також: *Думи над мовою: чому Конституційний Суд досі не оголосив рішення щодо путінського закону* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 26 січня – 1 лютого 2017. С. 7).

274. *Порівняльна таблиця мовно-освітнього розділу у мовних законопроектах № 5556, № 5669, № 5670* // Слово Просвіти. Ч. 6. 9–15 лютого 2017. С. 3.

275. *Закон про смерть державного статусу української мови № 5670* // Слово Просвіти. Ч. 12. 13–29 березня 2017. С. 7.

276. *Московізація+англійзація. Українці! Ви де?* // Слово Просвіти. Ч. 17. 27 квітня – 3 травня 2017. С. 3.

277. *Чому потрібна графа «національність» або Як ми реєстрували нашу Еву-україночку* // Слово Просвіти. Ч. 20. 18–24 травня 2017. С. 4.

278. *Чому і досі пишемо по-сталінському?* (З нагоди 90-ліття правописної конференції у Харкові) // Слово Просвіти. Ч. 23. 8–14 червня 2017. С. 5.

279. *Плагіят – ремесло «інтелектуальних» підляків* // РІА Львів (3) березень 2017. С. 16–17.

280. *Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття «с рускім міром»* // Слово Просвіти. Ч. 28. 1–19 липня 2017 (також: Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 20–26 липня 2017. С. 8).

281. *Москвофільство Львова: історія* // Слово Просвіти. Ч. 47 (943), 23–29 листопада 2017. С. 6, 10.

282. *Москвофільство Львова: сучасність* // Слово Просвіти. Ч. 49, 7–13 грудня 2017. С. 6–7.

2018

283. *Відкритий лист міністрові освіти т. Л. Гриневич. Про денационалізацію освіти та науки* // Слово Просвіти. Ч. 11. 15–21 березня 2018. С. 2.

284. *Спалахи про Івана Миколайчука від Марії: народитися – полюбити – померти* // Слово Просвіти. Ч. 11. 15–21 березня 2018. С. 12

285. *Іван Мазепа (20.03.1639–21.09.1709): предтеча народної української мови* // Слово Просвіти. Ч. 14. 5–11 квітня 2018 року. С. 6–7.

286. *Не латинізація, а декомунізація правопису* // Слово Просвіти. Ч. 16. 19–25 квітня 2018, с. 6; ВО «Свобода», 19–25 квітня 2018. С. 8.

287. *Війна там, де нема української мови* // Літературна Україна. № 19 (5752). 17 травня 2018. С. 6.

288. *Дискримінація українців в «антидискримінаційній експертизі» підручників від міносвіти і науки* // Слово Просвіти. Ч. 27. 5–11 липня 2018. С. 3.

289. *Відкритий лист президентові Міжнародної асоціації українців (МАУ) М. Мозера та голові оргкомітету МАУ С. Пирожкову* // Слово Просвіти. Ч. 29. 19–25 липня 2018. С. 3.

290. *Відповідь на відповідь від М. Мозера щодо російської мови як робочої мови Міжнародного конгресу українців* // Слово Просвіти. Ч. 29. 19–25 липня 2018. С. 3.

291. *Двоголове дитя компромісу: Правопис 20–30-х років у політичних персонах* // Слово Просвіти. Ч. 35. 30 серпня – 5 вересня 2018. С. 1–2.

292. *Проект правопису 2018 – дитя компромісу: і нашим, і нашим* // Слово Просвіти. Ч. 36. 6–12 вересня 2018. С. 4–5.

293. *Яків Головацький: «Відки такий наглий упадок?»* // Слово Просвіти. Ч. 48. 29 листопада – 5 грудня 2018. С. 12–13.

294. *Мовна основа «Просвіти»* // Аудиторія. Ч. 6, 1–14 березня 2018. С. 10–11; Ч. 7, 15–21 березня 2018. С. 14–15; Ч. 8, 22–28 березня 2018. С. 12–13; Ч. 9, 29 березня – 4 квітня 2018. С. 14–15; Ч. 10. 5–18 квітня 2018. С. 13.

295. *При світлі Шевченка* // Слово Просвіти. Ч. 39. 27 вересня – 3 жовтня 2018. С. 3.

§ 5. Літературне редакторство, укладання, редагування, передмови

2000

1. Цветан Тодоров. *Обличчям до екстремі* / Переклад з французької Я. Салиги. Редактор *Ірина Фаріон*. Львів: Літопис, 2000. 414 с.

2003

2. Ришард Капусцінський. *Імперія* / Переклад Н. Антонюк. Редактор *Ірина Фаріон*. Львів: Літопис, 2003. 344 с.

2004

3. Люе Ерленд. *Наївний. Супер* / Переклад з норвезької Ірина Сабор. Редактор *Ірина Фаріон*. Львів: Літопис, 2004. 231 с.

2010

4. *Жити, коли все проти тебе // Афоризми та сентенції Юрія Ілленка. Криниця для спраглих* / Автор ідеї, укладач та літературний редактор *Ірина Фаріон*. Співтворці укладання Людмила Ілленко, Пилип Ілленко, Андрій Ілленко. Івано-Франківськ, 2010. 160 с.

2016, 2017

5. Петро Билина. *Війна кличе. Стань переможцем! Нотатки на полях російсько-української війни*. Частина перша: повість / Редактор і автор передмови *Ірина Фаріон*. Тернопіль: Джура, 2016. 151 с. С. 5–8; К.: Український пріоритет, 2017. 168 с. С. 5–8.

2018

7. Валерій Маснюк. *Вузлики на пам'ять // Ірина Фаріон. Про культуру мови: дошкульно, весело, повчально* (передмова) // Валерій Маснюк. *Вузлики на пам'ять*. Черкаси: Вид-во Ю. А. Чабаненко, 2018. С. 4–13.

§ 6. Хронологічний показник блогів

2013

1. Про мову як політичний рубікон. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/516e9c63ccb58/>, 17.04. 13
2. Чи буде суд над судьями? Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51711ab3f0d7f/>, 19.04. 13
3. На пораду до Холодного Яру. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5173e4496996a/>, 21.04. 13
4. Закони вмирають, а історична правда ніколи (про зміни до програми з історії України для ЗНО). Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/517a3256028f9/>, 26.04. 13
5. Христове воскресіння – послання нашим душам. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51853b38bb60a/>, 04.05.13
6. Подорож у Закерзоння як дорога до етнічного «я». Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51897d0bab050/>, 08.05.13
7. Чому перемога для нас ніколи не стане перемогою. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/518ab1d78ef19/>, 08.05.13
8. Правда і незалежність як антиколоніальний дискурс історії, або про їхню «перемогу» та нашу свободу. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5192975362058/>, 14.05.13
9. Про гуманітаристику як простір вирішальної боротьби. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/519482aa9e14e/>, 16.05.13
10. Про дикунів з блискучим намистом влади. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5198c224b7f5d/>, 19.05.13
11. З нагоди Дня Героїв: сталь кується у вогні, нація у боротьбі. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51a142ba587ff/>, 26.05.13
12. Про мовний мінус, що породжує плюс. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51ae4dfa02901/>, 04.06.13
13. До Одеси по призначення України. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51bf490147a86/>, 17.06.13
14. Про повернення до Донецька. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51cfe535b025a/>, 30.06.13

15. Хто читає – той понад часом. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51e918f908aa8/>, 19.07.13
16. Як біснувались у Херсоні найманці, а соняхи всіміхалися мені... Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/51f05a5884ef4/>, 25.07.13
17. Незалежність. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5217ce2be1382/>, 24.08.13
18. Політика кризь товщу часу, або пам'ять про Шевельова. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/522af1ca9fca4/>, 07.09.13
19. Денаціоналізація та омосковлення освіти. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/523adcc171286/>, 19.09.13
20. Боягузи, брехуни і виродки – на вихід!!! Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5245d6362d0b1/>, 27.09.13
21. Матеріялізація Дмитра Донцова у Львові. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52509b420389c/>, 06.10.13
22. Відкритий батьківський урок дітям. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/525654751f9e5/>, 10.10.13
23. Незнищенне покоління. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/525ce42f082d9/>, 15.10.13
24. Апогей освітянської темряви. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5268201f9fca2/>, 23.10.13
25. Про чоловіків-поразок, або Дари донійські. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/526980af04454/>, 24.10.13
26. Дорога до Шевченка. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/526da012d05fb/>, 28.10.13
27. Подихайте киснем... Мо' поможе. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5284c21183f53/>, 14.11.13
28. Мовне піке здичавілого ректора. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/528a997007ee9/>, 19.11.13
29. Коли їхня смерть стає нашим життям. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/528f9b5c1bd2a/>, 22.11.13
30. Дякую Януковичу за солідарність української нації. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/529cecf936521/>, 02.12.13
31. Це не Сизифові барикади – це точка неповернення. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52a97e8c3596b/>, 12.12.13
32. Про три парадокси нашої історії. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52ada63a27ea6/>, 15.12.13

33. Економіка – це всього лиш грошовий вияв політики і культури. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52b254e523c41/>, 19.12.13

34. Про помсту первинного за вторинне. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52c0c5c948247/>, 30.12.13

35. Ліліпути у війні з Бандерою. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52c2d4474536f/>, 31.12.13

2014

36. Смолоскипні уродини Степана Бандери. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52c52e47ac970/>, 02.01.2014

37. Передріздвяні візії Бога та Душі від Степана Бандери. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52c6939669972/>, 03.01.2014

38. Журитиметесь, але журба Ваша у радість обернеться. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52cef29537c91/>, 06.01.2014

39. З нагоди іменин: національна ідея від Степана Бандери. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52cef29537c91/>, 09.01.2014

40. Хто перешкоджає мирній революції – робить її насильницькою. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52de844f5d230/>, 21.02.2014

41. Собором і чорта поборем. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52dfbd519ddef/>, 22.02.2014

42. Його розстріляли у Шевченкові слова. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52e44cb450b07/>, 26.02.2014

43. Ми – не народ-солома. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52e44cb450b07/>, 01.02.2014

44. Національні виміри нашого повстання. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/52ff910eb5c2b/>, 15.02.2014

45. Не принижуйте собою Мови. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/530e83d77f132/>, 27.03.2014

46. Плата за любов до ката. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53153ce114623/>, 04.03.2014

47. Хто проти мови Шевченка? Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/531768392e345/>, 05.03.2014

48. Шевченкові імперативи. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/531768392e345/>, 09.03.2014
49. Несподіваний лист... Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5320e071b8ef7/>, 13.03.2014
50. Трагікомедія по-московському. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/532856557780e/>, 18.03.2014
51. Україна під окупаційними режимами: історичні реалії та постколоніальний синдром. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/533ec78c8d3c5/>, 04.04.2014
52. Єдина країна – Єдина страна – Єдина Росія. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53501fa3920ae/>, 17.04.2014
53. Христос Воскрес! Воїстину Воскрес! Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/535400b394f8c/>, 20.04.2014
54. Шантаж язиком. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53590550004a0/>, 24.04.2014
55. Мир – це виграна війна. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53729381056ac/>, 14.05.2014
56. Питання мови – це питання влади та ідентичності. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53752fca68c8c/>, 16.05.2014
57. Героям, що вбивають ворогів. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/537ef6952084b/>, 23.05.2014
58. Про книгу, що визволяє: Петро Тимошенко. «Студії над мовою Тараса Шевченка. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/538c77ee32695/>, 02.06.2014
59. Про синдром совка в освіті. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/538c77ee32695/>, 06.06.2014
60. Коли слова мають ціну. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53b0787c21400/>, 29.06.2014
61. Наука не для неуків: відгомін парламентських слухань про законодавче забезпечення науки. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53b53b9d30a18/>, 03.07.2014
62. Від Валуєвського циркуляру (18 липня) до «статусу спеціальної для російської мови». Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53c826a61373a/>, 17.07.2014
63. Поранені в тіло, непрострілені в душу. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53e0f060df140/>, 05.08.2014

64. Пізнай себе – і буде з тебе (або про графу національність). Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53ec980d4f0c0/>, 14.08.2014

65. Дорога, Україно! Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/53f1096998c58/>, 23.08.2014

66. Війна як робота. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/541459f85e7cc/>, 13.09.2014

67. Війна язиком. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5421d8543d7fa/>, 23.09.2014

68. Гниль небезпечніша за падаль. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54286cb22458d/>, 28.09.2014

69. Ніколи не капітулювати! Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54306bab0fcf9/>, 05.10.2014

70. Про кудого німця узлуватого. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/543a35e77e20a/>, 12.10.2014

71. Це не заржавілі бронетранспортери – це ржа свідомости. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/544aaba17b8cc/>, 24.10.2014

72. Мовна осінь. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/544ff2e73b7a2/>, 28.10.2014

73. Печаль наша в радість обернеться. Можливо. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/545f512ee5365/>, 09.11.2014

74. Самі собі чужі. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/547af1ba83c4f/>, 30.11.2014

75. Бандера і війна з Москвою. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54a41d2aef6c5/>, 31.12.2014

2015

76. У день Різдва Христового про духовну незалежність. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54abfea157dcb/>, 06.01.15

77. Євген Маланюк: Наша ціль – духовна суверенність. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54bd84dfd09c9/>, 20.01.15

78. Від чортополоху до пустоц(к)віту у нашій освіті. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54c16ff4d9470/>, 22.01.15

79. Мовна шизофренія від псевдоукраїнської влади. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54e7ad4b148c1/>, 20.02.15

80. Що святкуємо – на те і перетворюємось. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/54fc42d259da0/>, 8.03.15

81. Вільгельм Габсбург: ідеалістична постава української політики. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5512e0c2bcacc/>, 25.03.15
82. ВО «Свобода» як завше випередила час. Браво. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5526652b5884a/>, 9.04.15
83. Його слово було повне влади». Христос воскрес! Воїстину воскрес! Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/55299b8debfef/>, 12.04.15
84. Павло Скоропадський: приречений впасти. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5542620fceb60/>, 30.04.15
85. Про їхню «победу» та нашу свободу. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/554c571d196ff/>, 08.05.13
86. Історія не вчить. Історія карає. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5552f16f0ce61/>, 13.05.15
87. Ти, брате, любиш Русь за те, що гарно вбрана. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/555e24659d3e7/>, 21.05.15
88. Сила мови: дух, зброя, інтелект. Режим доступу: http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/page_3/, 27.05.15
89. Франко: «В нашій хаті наша воля, А всім зайдам зась!» Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5567269579748/>, 28.05.15
90. Список мовних яничарів на чолі з президентом. Режим доступу: http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/page_3/, 05.06.15
91. Список мовних яничарів від Яценюка. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/55741651a3e1b/>, 07.06.15
92. Своєрідність мовних яничарів від Садового. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5577f870c0158/>, 10.06.15
93. Убий Путіна мовою. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/559199cedb1ba/>, 29.06.15
94. Росія – це вид країни, що виробляє людське нещастя. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/559ee4948a93e/>, 10.07.15
95. Дно мови у верхах влади і низах суспільства. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/55dcb9751943e/>, 25.08.15
96. Чому я йду депутатом до Львівської облради? Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/560cfc9b5c294/>, 1.10.15
97. Про перемогу поразки. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/561971ae40375/>, 10.10.15
98. Сила мертвих. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/561ca3aa63938/>, 13.10.15

99. Смерть обернулася життям. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/562011cb42932/>, 15.10.15

100 «Мовний» суд по-порошенківському, себто пижити по-новому. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5626a2930701e/>, 20.10.15

101. Москвофільство у Львові – це Самопоміч і Садовий. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/563fd54b6dd6f/>, 09.11.15.

102. Олександр Потєбня в контексті соціолінгвістики. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/565c37c8975e8/>, 30.11.15

103. Наука й неукі. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56609d77b1a2a/>, 03.12.15.

2016

104. Мовосвіт композитора Миколи Лисенка. Частина I. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56953f3e1a9b2/>, 12.01.16

105. Мовосвіт композитора Миколи Лисенка. Частина II. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/569cf1e00f63e/>, 18.01.16

106. Робімо те, що війна вимагає. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/569f6242b4f0f/>, 20.01.16

107. Мова – кордони нації, вісь держави. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56c97e7103059/>, 21.02.16

108. Між смертю і безсмертям. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56c59caed6e90/>, 18.02.16

109. Про проект «Від книги до мети». Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56f900dac79e2/>, 28.03.16

110. Нескорений! Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56dac6c1135e4/>, 05.03.16

111. Я на сторожі коло їх поставлю слово. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/56e022aaa4bb1/>, 09.03.16

112. Про полярні звістки. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57076d5b659a9/>, 08.04.16

113. Про мовно-освітню війну. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/573d8185b77bf/>, 19.05.16

114. Як Петлюра вбивав Болбочана. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57587d50b3a4e/>, 08.06.16.

115. Чого ми їхали до Іспанії. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/576ba86a5afd5/>, 23.06.16

116. Мовний рубікон з поляками: Люблинська унія 1569 року. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57a1189a82214/>, 03.08.16

117. Траєкторія мовної полонізації України наприкінці XVI – упродовж XVII ст. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57ac422204424/>, 11.08.16

118. Імена та прізвища як національні ідентифікатори. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57af1f56d25b9/>, 13.08.16

119. Блага вість про українську мову міжнародну. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57bae53418573/>, 22.08.16

120. Пам'яті Мирослава Мисли. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57f504ad3845f/>, 5.10.16

121. Мовний лібералізм в освіті: українська стоп!!! Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/57ffd4b501a8b/>, 13.10.16

2017

122. Олександр Олесь: «Нагло ворони знялися, буйним сміхом залилися...». Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/586bc78eaea56/>, 3.01.17.

123. Зливання національного складника освіти у післямайданний час. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/587def865db52/>, 17.01.17

124. Конституційний Суд: думи над мовою. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/588278974d931/>, 20.01.17

125. Мова: законотворчість і плагіят. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/588b6155917d8/>, 27.01.2017

126. З нагоди уродин видатного фізика і перекладача Івана Пулюя (2.02.1845–31.01.1918). Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5891e87cc12a6/>, 1.02.17

127. Небезпечно!!! Про ліберально-мовні обгортки «мовного» законопроектів № 5670. Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5898675c527b9/>, 6.02.17

128. Нескорений! Режим доступу:

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58bd0b80749c5/>, 6.03.17

129. Шевченків концепт «слово» в рецепції Дмитра Донцова. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58c26d6a53ccf/>, 10.03.17

130. «Перли» від розпіяреного анти-мовного закону 5670, що насправді утверджує двомовність. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58c52cef70430/>, 12.03.17

131. Закон про смерть державного статусу української мови № 5670. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58cbde7346aa2/>, 17.03.17

132. Плагіят – ремесло «інтелектуальних» підляків. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58d16da19d749/>, 21.03.17

133. Про мову з законі Про освіту: між вивченням та навчанням мов нацменшин. Режим доступу: [доступу: http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58d437d4bd562/](http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58d437d4bd562/), 23.03.17

134. Про три міфи мовного законопроекту 5670. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58d90d537afe3/>, 27.03.17

135. Мінкульт проти мови. Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58e8bd4355b6e/>, 8.04.17

136. Світлого Великодня! Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58f260f317f55/>, 15.04.17

137. Московізація+англізація. Українці! Ви де? Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/58f7bdc74b11d/>, 19.04.17

138. Чому потрібна графа національності, або Як ми реєстрували нашу Еву-україночку? Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/590b87cf285cb/>, 4.05.17.

139. Чому і досі пишемо по-сталінському? (З нагоди 90-ліття правописної конференції у Харкові). Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59284b53ce09b/>, 26.05.17

140. Укрсурж чи укрінгліш (про тест на ЗНО з укрмови). Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59298b1f356ac/>, 27.05.17

141. Про «благонамерених малоросов» під номером 5670 (або про відкрите звернення «юдиних малоросів» ухвалити мовний закон). Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/594a3a6d5de85/>, 21.06.17

142. Про ім'я Ева та навколо нього. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59551e186fc4f/>, 29.06.17

143. Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття «с рускім міром». Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5960d59ab8152/>, 8.07.2017

144. Костомаров у битві з Валуєвим: мова чи язик? Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/596fae3a0c5e3/>, 17.07.17

145. Закон «Про освіту»: і війна, і ганьба, і капітуляція. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59af2f556fd0/>, 06.09.17

146. Пойменно про мовно-освітніх юд, або Хто такі гібриди. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59b6f870c1063/>, 11.09.17

147. Студенти Могилянки проти англоманії та чужинства. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59b74e05baac5/>, 12.09.17

148. Іван Виговський (правління 1657–1659): етномовні виміри. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/59bea83013a9e/>, 17.09.17

149. Москвофільство Львова: історія. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a09b7650238d/>, 13.11.17

150. Москвофільство Львова: сучасність. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a0e202f893f8/>, 17.11.17

151. Зацікавився Гордон, хто ця пані Фаріон. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a180e1fba949/>, 24.11.17

152. Про війну львівських судів з українською мовою. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a410ec7e053f/>, 25.12.17

2018

153. Від уродин Бандери і до Різдва. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a5028e40c162/>, 6.01.18

154. Про мову для гібридів: «на вимогу» чи «прийнятну для сторін». Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a8ba660df572/>, 20.02.18 <http://dontsov-nic.com.ua/pro-movu-dlya-hibrydiv-na-vymohu-chy-priyvatnu-dlya-storin-5670d/>, 18.02.18.

155. Відкритий лист міністрові освіти т. Л. Гриневич. Про денациалізацію освіти та науки. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5a9478ac25e51/>, 26.02.18 <http://dontsov-nic.com.ua/vidkrytyj-lyst-ministrovi-osvity-t-l-hrynevych-pro-splanovanu-anhlijzatsiyu-ta-moskovizatsiyu-osvity-ta-nauky/>; 26.02.18

156. Спалахи про Івана Миколайчука від Марії: народитися – полюбити – померти. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5aa3c670b7420/>, 10.03.18. <http://dontsov-nic.com.ua/spalahy-pro-ivana-mykolajchuka-vid-mariji-narodytsya-polyubyty-pomerty/>, 11.03.18.

157. 364 роки від дня Переяславського зашморгу 27 березня 1654 року. Режим доступу: <http://dontsov-nic.com.ua/364-roky-vid-dnya-pereyaslavskoho-zashmorhu-27-bereznja-1654-roku/>, 27.03.18

158. Не латинізація, а декомунізація правопису. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5ac75c7400ba5/>, 06.04.18 <http://dontsov-nic.com.ua/ne-latynizatsiya-a-dekomunizatsiya-pravopysu/>, 8.04.18

159. Мова освіти – це мова влади. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b01c1b774b81/>, 20.05.18.

160. Дискримінація українців в «антидискримінаційній експертизі» підручників від Міносвіти і науки. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b3b304d50bf2/>, 3.07.18; <http://dontsov-nic.com.ua/dyskryminatsiya-ukrajintiv-v-antydyskryminatsijnij-ekspertyzpidruchnykiv-vid-minosvity-i-nauky/>, 3.07.18

161. Відкритий лист президентові Міжнародної асоціації українців (МАУ) М. Мозеру та голові оргкомітету конгресу МАУ С. Пирожкову. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b49b44bcf798/>, 14.07.18; <http://dontsov-nic.com.ua/vidkrytyj-lyst-prezydentovi-mizhnarodnoji-asotsiyatsiji-ukrajinstiv-mau-m-mozeru-ta-holovi-orhkomitetu-konhresu-mau-s-pyrozhkovu/>, 14.07.18.

162. Відповідь на відповідь М. Мозера щодо російської мови як робочої мови Міжнародного конгресу українців. Режим доступу: <http://dontsov-nic.com.ua/vidpovid-na-vidpovid-vid-m-mozera-schodo-rosijskoji-movy-yak-robochoji-movy-mizhnarodnoho-konhresu-ukrajinstiv/>, 16.07.18

163. Відкритий лист міністрові ВС України А. Авакову. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b5320b6921cc/>, 21.07.18

164. Проект правопису 2018 – дитя компромісу: і вашим, і нашим. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b8c59e9296a4/>, 3.09.18 <http://dontsov-nic.com.ua/projekt-pravopysu-2018-dytya-kompromisu-i-vashym-i-nashym/>, 28.08.18

165. Правопис 20–30-х рр. XX ст. у політичних персонах. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5b90339de8dde/>, 5.09.18 <http://dontsov-nic.com.ua/pravopys-20-30-h-rr-hh-st-u-politychnyh-personah/>, 28.08.18

166. Про маніфест мовного малоросійства 5670д. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5bbf9b1abcf9d/>, 11.10.18

167. Акт продажу Української православної церкви 1686 року. Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5be1f8f7beaee/>, 6.11.18.

168. Яків Головацький: «Відки такий наглий упадок?». Режим доступу: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/farion/5c05b5c6c61df/>, 04.12.18; <http://dontsov-nic.com.ua/yakiv-holovats-kyy-vidky-taky-nahlyy-upadok-i-franko/>, 03.12.18.

§ 7. Культурологічні проєкти

7.1. Мовно-політичні плакати

1. *Мова – твого життя основа*. Збірник мовних плакатів. Львів: Вид-во Львівська політехніка, 2001 (17 плакатів).

2. *Я на сторожі коло їх поставлю слово*. Набір листівок-плакатів з брошурою-вкладкою «*Я на сторожі коло їх поставлю слово*». С. 3–15 / Автор і керівник проєкту *Ірина Фаріон*. Роботи студентів інституту архітектури Національного університету «Львівська політехніка» (26 робіт) та Львівського державного коледжу декоративно-ужиткового мистецтва ім. І. Труша (2 роботи). Львів: Вид-во Львівська політехніка, 2002.

3. *Українська мова – краса і сила*. Роботи студентів інституту архітектури Національного університету «Львівська політехніка». Автор проєкту *Ірина Фаріон*. Львів, 2007 (20 плакатів).

4. *Слово – меч духовний* // Добірка мовних плакатів з брошурою-вкладкою «*Слово – меч духовний*» (с. 3–9), «*Шевченків концепт «слово» у рецепції Дмитра Донцова*» (с. 10–32) / Автор ідеї та організатор *Ірина Фаріон*. Автори робіт – студенти Національного університету «Львівська політехніка» (36 робіт) та Львівського державного коледжу декоративно-ужиткового мистецтва ім. І. Труша (3 роботи). Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012.

5. *Мотиватори для вивчення української мови*. Режим доступу // https://kampot.org.ua/traducii_ta_zvuchai/zvuchai/1215-motivatori-dlya-vivchennya-ukrayinskoyi-movi.html, 02.02.2019.

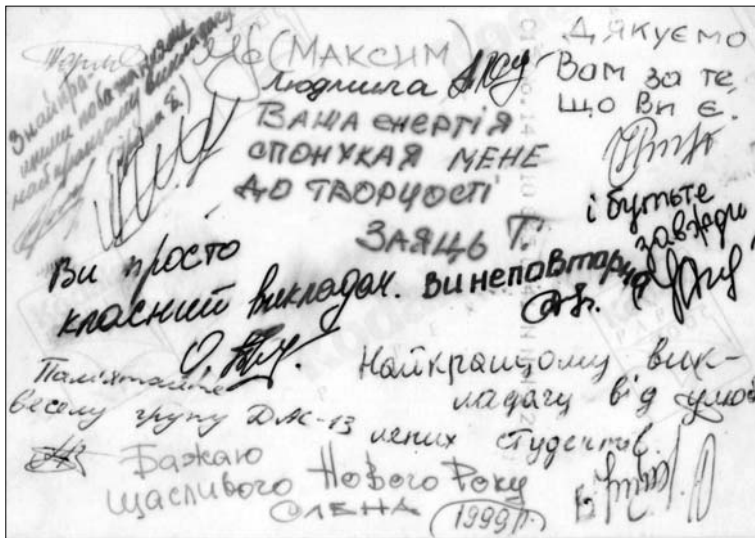
Зі студентами-архітекторами Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 1999 р.

Під час виставки «Мова – твого життя основа», 2002 р.

Після виставки «Мова – твого життя основа»
зі студентом-дизайнером Андрієм Левицьким, Львів, 2002 р.

Пам'ятка від студентів-архітекторів, Львів, 1999 р.

Основне про проєкт мовно-політичних плакатів «Мова – твого життя основа»:

1998

Фігель Оксана. *На сторожі мови стали студії* // Аудиторія. Ч. 43. 4–10 грудня 1998. С. 18.

2000

Фігель Оксана. *Новітні будителі духу* // Аудиторія. Ч. 35–36. 1–7 грудня 2000. С. 17.

Плакати Андрія Віхастого та Людмили Крохмалюк // Політика і культура. 18–24 лютого 2000. С. 47.

2001

Огієнко Степан. *«Не існує мов поганих. Є лише погані язики...»* // Високий замок. 9 листопада 2001. С. 5.

Мартин Ірина. *Кинь курити суржик* // Аудиторія. Ч. 36. 30 листопада – 6 грудня 2001. С. 11.

2003

Я на сторожі коло їх поставлю слово... (титильна сторінка) // Просвіта. Число 1 (252). Січень 2003.

Кіндратович Любов. *Молитва сатані, що розкладає душі* // Аудиторія. Ч. 10. 4–10 квітня 2003. С. 14–15.

2004

Мазур Богдан. *Розпалювання національної ворожнечі? Захисників української мови переслідують навіть у Львові* // Львівська газета. 9 лютого 2004.

Зельман Катерина. *Опозиція проти цькування депутатів* // Поступ. № 31. 9 лютого 2004.

Юрочко Богдан. *Студентів звинувачують у шовінізмі* // Львівська газета. 10 лютого 2004.

Куфрик Богдан. *Боронити мову стає небезпечно* // Експрес. 10–11 лютого 2004.

Зоринська Олександра. *Малюнок – не горобець... За любов до української мови доценту світить 5 років* // Аргумент-газета. 11 лютого 2004.

Паранчак Мирослав. *Російськомовних ніхто не принижував* // За вільну Україну. 14 лютого 2004.

Баландюк Максим. *Російському братству не сподобався плакат* // Молода Галичина. 17 лютого 2004.

Юрочко Богдан. *Непорозуміння чи провокація. Російське молодіжне братство заговорило. Українці опонують* // Львівська газета. 17 лютого 2004.

Піліщук Оля. *Міжетнічна ворожнеча чи захист рідної мови?* // Експрес. 17 лютого 2004.

Кухар Тарас. *Росіян у Львові не ображали. У справі студентських листівок поставлено крапку* // Рагуша. Ч. 12. 12–19 лютого 2004.

Юзьо Обсерватор. *Львівські обсервації* // Поступ. № 40 (1349). 19–25 лютого 2004.

М. П. *На захист рідної мови* // Поступ. 23 лютого 2004.

Заява-протест представників української інтелігенції та громадських організацій Львівщини // Аудиторія. Ч. 6. 20–26 лютого 2004. С. 8–9; Ч. 7. 27 лютого – 4 березня 2004. С. 9; Ч. 8. 5–18 березня 2004. С. 9.

Короненко Світлана. *Громада здатна змінити владу. Як у Львові борються з українською мовою* // Літературна Україна. 8 квітня 2004. С. 2.

2005

Ганна Пищула. *Українська мова – краса і сила!* // Аудиторія. Ч. 15–21 грудня 2005. С. 1, 7.

2006

Ганна Пищула. *Мова – життя нашого основа* // Аудиторія. Ч. 34–35. 16–29 листопада 2006. С. 11

2007

Мова – краса і сила. Автор ідеї Ірина Фаріон // Дивослово. № 8. 2007. Зворот титульної сторінки.

7.2. Академічний майстер-клас «Від книги до мети»*

2012

Про рух національної свідомости по вертикалі, або Про завершення першого сезону проєкту «Від книги до мети» // Від книги до мети. Авторський проєкт Ірини Фаріон. Львів, 2012. 24 с.

2013

Хто читає, той понад часом // Від книги до мети. Автор ідеї, організатор проєкту Ірина Фаріон. II Випуск. Львів, 2013. 44 с.

2014

Закони вмирають – книги ніколи // Від книги до мети. Автор ідеї, організатор проєкту Ірина Фаріон. III Випуск. Львів, 2014. 20 с.

2016

Книга – розмова крізь віки: діалог з досвідом, монолог з собою // Від книги до мети. Автор ідеї, організатор проєкту Ірина Фаріон. IV Випуск. Львів, 2016. 18 с.

2018

Ми є тим, що читаємо // Від книги до мети. Автор ідеї, організатор проєкту Ірина Фаріон. V–VI Випуск. Львів, 2018. 44 с.

* Режим доступу: <http://www.vid-knyhy-do-mety.info/>

Директор Інституту
української мови НАН
України Павло Грищенко

Презентація від Павла
Грищенка
«Пересопницького
Євангелія»

7.3. Телепроект на парламентському каналі «Рада» «Велич особистости» (2013–2019)

Велич особистости: усі студії:

Ukrainian greatness personality: all editions.

1. 156 відеостудій станом на квітень 2019 року. Режим доступу: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4ICMZOQLZJmDubN47F6134ZdNxSApl-> (у препозиції постаті зазначено дату етеру)

2. Youtube-канал Iryna Farion: Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCUtg_aYdO07kkVRvVOUcFg

1. 20.12.13. **Юрій Шевельов** – 17.12.1908–12.04.2002

https://youtu.be/01uLz4x_eR0

2. 22.02.14. **Павло Чубинський** – 27.01.1839–29.01.1884

<https://youtu.be/a25s0Lpybq0>

3. 06.03.14. **Тарас Шевченко** – 09.03.1814–10.03.1861

https://youtu.be/tqxAcJC_6eM

4. 13.03.14. **Августин Волошин** – 17.03.1874–19.07.1945

<https://youtu.be/0U8rIEovpK8>

5. 19.03.14. **Михайло Грушевський** – 29.09.1866–25.11.1934

https://youtu.be/MEIE7B_C83I

6. 26.03.14. **Василь Липківський** – 7. 09.1864–27.11.1937

<https://youtu.be/OWm9UGL4UDI>

7. 28.03.14. **Іван Мазепа** – 20.03.1639–21.09.1709

<https://youtu.be/CsebkZWvR5A>

8. 09.04.14. **Микола Міхновський** – 31.03.1873–03.05.1924

<https://youtu.be/nFI8W3aUgjA>

9. 16.04.14. **Степан Бандера** – 01.01.1909–15.10.1959

https://youtu.be/dXiqEnk_rmU

10. 17.04.14. **Іван Виговський** – бл. 1608–27.03.1664

<https://youtu.be/yZCT7aDZgng>

11. 30.04.14. **Джеймс Мейс** – 18.02.1952–03.05.2004

<https://youtu.be/LMGvKoA3ttI>

12. 18.05.14. **Євген Коновалець** – 14.06.1891–23.05.1938

<https://youtu.be/TmYmpMFQTr8>

13. 29.05.14. **Симон Петлюра** – 22.05.1879–25.05.1926

<https://youtu.be/e2WLSdHSRRg>

З телеведучою програми
«Велич особистости»
Наталею Андросчук

Директор видавництва Львівської політехніки
Іван Паров'як у проєкті «Від книги до мети».
Презентація монографії Ірини Фаріон
«Суспільний статус староукраїнської мови
в XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна
дійсність, мовна перспектива». Львів: Вид-во
Львівської політехніки, 2015.

- 14.** 18.06.14. **Олег Ольжич** – 08.07.1907–10.06.1944
<https://youtu.be/3bj4LH4uEPk>
- 15.** 22.06.14. **Микола Хвильовий** – 13.12.1893–13.05.1933
<https://youtu.be/vElmNQ1tcVo>
- 16.** 29.06.14. **Агатангел Кримський** – 15.01.1871–25.01.1942
https://youtu.be/0yTl63UXP_M
- 17.** 01.07.14. **Акт проголошення української держави** – 30.06.1941
https://youtu.be/JurnzslT_VA
- 18.** 27.07.14. **Андрей Шептицький** – 29.07.1865–01.11.1944
<https://youtu.be/XHfLk0GEU0I>
- 19.** 03.08.14. **Олена Пчілка** – 17.07.1849–04.10.1930
<https://youtu.be/КНОаСкllbLg>
- 20.** 10.08.14. **Леся Українка** – 25.02.1871–01.08.1913
<https://youtu.be/k-6fnOeClw0>
- 21.** 17.08.14. **Петро Дорошенко** – 1627–19.11.1698
<https://www.youtube.com/watch?v=TjMp2M2TQPI>
- 22.** 02.09.14. **Йосип Сліпий** – 17.02.1892–07.09.1984
<https://youtu.be/2gPNov-Gjk4>
- 23.** 2014 р. **Дмитро Донцов** – 29.08.1883–30.03.1973
<https://youtu.be/W8VNA2Q4hZg>
- 24.** 2014. **Олександр Довженко** – 29.08(10.09) 1894–25.11.1956
<https://youtu.be/kV7TUr2inzk>
- 25.** 2014. **Петро Конашевич-Сагайдачний** – 1582–10.04 (20.04)1622
<https://youtu.be/7Iw4bWme2h4>
- 26.** 2014. **Михайло Коцюбинський** – 05.09 (17.09) 1864–12.04 (25.04) 1913
https://youtu.be/dS_srz4lgJo
- 27.** 2014. **Іван Світличний** – 20.09.1929–25.10.1992
<https://youtu.be/VjQoPSPzQHМ>
- 28.** 2014. **Памфіл Юркевич** – 16(28).02.1826–4.10.1874
<https://youtu.be/fh07RSYMfHY>
- 29.** 2014. **Юрій Щербак** – 12.10.1934
<https://youtu.be/7hg76KstDl0>
- 30.** 2014. **Андрій Мельник** – 12.12.1890–1.11.1964
<https://youtu.be/a0GZ3lib4uU>
- 31.** 28.10.14. **Остап Вишня** – 1(13)11.1889–28.09.1956
https://youtu.be/N8Kli_s7Es4

- 32.** 23.11.14. **Юрій Литвин** – 26.11.1934–5.09.1984
<https://youtu.be/cofCQBY6vf4>
- 33.** 30.11.14. **Григорій Чупринка** – 27.11.1879–28. 08.1921
<https://youtu.be/quC7G1GiBnY>
- 34.** 7.12.14. **Григорій Сковорода** – 3.12.1722–29.10.1794
<https://youtu.be/Y5t30SdLtIE>
- 35.** 14.12.14. **Петро Калнишевський** – липень 1691–1.11.1803
<https://youtu.be/DgOf9g3Zo8M>
- 36.** 21.12.14. **Василь Симоненко** – 8.01.1935–13.12. 1963
https://youtu.be/Dun1lYVt_Uk
- 37.** 28.12.14. **Павло Полуботок** – 1660–29.12.1724
<https://youtu.be/09E2b59yc6o>
- 38.** 11.01.15. **Василь Стус** – 6.01.1938–4.09.1985
<https://youtu.be/l-ubwKFB06g>
- 39.** 18.01.15. **Ярослав Стецько** – 19.01.1912–5.07.1986
<https://youtu.be/VrJy-3pbcsU>
- 40.** 25.01.15. **Евген Маланюк** – 20.01.1897–16.02.1986
<https://youtu.be/3Nj-V9uR2ck>
- 41.** 01.02.15. **Герої Крут** – 29 січня 1918
<https://youtu.be/WoQ7lxMqMxw>
- 42.** 08.02.15. **Пантелеймон Куліш** – 14.02.1897–7.08.1819
<https://youtu.be/hW3TqYniaTk>
- 43.** 15.02.15. **Олена Теліга** – 8(21).07.1906–21.02.1942.
<https://youtu.be/4Qr2kWLqzF0>
- 44.** 22.02.15. **Іван Липа** – 24.02.1865–13.11.1923, син Юрій Липа –
5.05.1900–20.08.1944
<https://youtu.be/w8Li5oCtIzY>
- 45.** 01.03.15. **Роман Шухевич** – 30.06.1907–5.03.1950
<https://youtu.be/rLgYDQ55JyM>
- 46.** 08.03.15. **Тарас Шевченко** – 1814–1861
<https://youtu.be/rq0iVlqIpUk>
- 47.** 22.03.15. **Ольга Кобилянська** – 27.11.1863–21.03.1942
<https://youtu.be/yiBB7EAuuOw>
- 48.** 29.03.15. **Іван Огієнко** – 2(14).01.1882–29.03.1972
<https://youtu.be/G-xn9rtzVRs>
- 49.** 5.04.15. **Михайло Вербицький** – 4.03.1865–7.12.1870
<https://youtu.be/ZPeAB8xNstE>
- 50.** 12.04.15. **Вільгельм Габсбург** – 10.02.1895–18.08.1948

<https://youtu.be/xsXe9qjCt60>

51. 19.04.15. **Улас Самчук** – 20.02.1905–9.07.1987

<https://youtu.be/BI0kV10Trn0>

52. 26.04.15. **Пилип Орлик** – 11.10.1672–24.05.1742

<https://youtu.be/3f79хекEjLs>

53. 3.05.15. **Ірина Фаріон**

<https://youtu.be/MwG3T-3KxII>

54. 10.05.15. **Павло Скоропадський** – 3.05.1873–26.04.1945

<https://youtu.be/8wjK5FRhqxE>

55. 17.05.15. **Софія Окуневська** – 12.05.1865–24.02.1926

<https://youtu.be/GQ6HwB0WNxQ>

56. 31.05.15. **Іван Франко** – 27.08.1856–28.05.1916

<https://youtu.be/nMMRuf7-gq8>

57. 07.06.15. **Наталя Кобринська** – 8.06. 1855–21.01.1920

<https://youtu.be/b3hRpiuDnXU>

58. 14.06.15. **Юрій Ілленко** – 9.05.1936–15.06.2010

<https://youtu.be/rIDfhsV8UtM>

59. 21.06.15. **Тодось Осьмачка** – 4(16).05.1895–7.09.1962

<https://youtu.be/NWhbiN4BXN0>

60. 28.06.15. **Маркіян Шашкевич** – 6.11.1811–7.06.1843

<https://youtu.be/Jd9W6szpuKw>

61. 12.07.15. **Княгиня Ольга** – 889–24.07.969

<https://youtu.be/pXGiilMEjRM>

62. 26.07.15. **Князь Володимир** – 956–15.07.1015

<https://youtu.be/33WGmxROhYM>

63. 16.08.15. **Богдан Хмельницький** – 27.12.(6.01)1595–27.07.(6.08)1657

<https://youtu.be/d9vRw19tA-s>

64. 23.08.15. **Ганна Барвінок** – 5.05 (23.04)–6.07.1919

<https://youtu.be/GYzeYIW-19Y>

65. 30.08.15. **Дмитро Яворницький** – 6.11.1855–5.08.1940

<https://youtu.be/rCungFtSXo4>

66. 6.09.15. **Олександр Кониський** – 6(18).08.1836–29.11. (12.12)

1900.

<https://youtu.be/14NeauMua14>

67. 27.09.15. **Іван Котляревський** – 9.09.1769–10.11.1838

<https://youtu.be/bo1dpKNRgII>

68. 4.10.15. **Михайло Драгоманов** – 6(18).09.1841–20.06.(2.07)1895

<https://youtu.be/ul36UBJwVDs>

69. 11.10.15. **Борис Грінченко** – 27.11. (9.12) 1863–23.04 (6.05)1910
https://youtu.be/f7Nw1Qa_K0Q
70. 01.11.15. **Король Данило** – 1201–1264
https://youtu.be/y_iTGIA7ZL8
71. 08.11.15. **Марія Заньковецька** – 23.07.(4.08) 1854–4.10.1934
<https://youtu.be/LvyKy1Si-1M>
72. 15.11.15. **Дмитро Бортнянський** – 28.10.1751–10.10.1825
<https://youtu.be/Zd192lwdS44>
73. 22.11.15. **Олександр Потебня** – 10 (22).09.1835–29.11 (11.12) 1891
https://youtu.be/uNYf-_MBwXE
74. 20.12.15. **Микола Лисенко** – 10 (22).03.1842–24.10. (6.11)1912
<https://youtu.be/KJP41GU9DnA>
75. 27.12.15. **Михайло Максимович** – 3 (15)09.1804–10 (22)11.1873
<https://youtu.be/H11mxLaYMNs>
76. 03.01.16. **Іван Нечуй-Левицький** – 13 (25)11. 1838–2 (15).04. 1918
https://youtu.be/REureZQGc_w
77. 10.01.16. **Соломія Крушельницька** – 23.09.1872–16.11.1952
<https://youtu.be/tySCDs6eGF0>
78. 17.01.16. **Кирило Розумовський** – 18.(29)03.1728–9.(21)01.1803
<https://youtu.be/IQtfGWzsqtA>
79. 7.02.16. **Микола Леонтович** – 1(13)12.1877–23.01.1921
<https://youtu.be/1AtUJg7o9P0>
80. 14.02.16. **Іван Пулюй** – 02.02. 1845–31.01.1918
<https://youtu.be/r4vdkzaNnw4>
81. 21.02.16. **ДЕНЬ МОВИ**
<https://youtu.be/WNYcyd31jko>
82. 28.02.16. **Леся Українка** – 25.02.1871–1.08.1913
<https://youtu.be/i-xtLLMd5pU>
83. 6.03.16. **Мелетій Смотрицький** – 1577–27.12.1633
<https://youtu.be/oPgEttRRSUQ>
84. 27.03.16. **Микола Міхновський** – 31.03.1873–3.05.1924
<https://youtu.be/r7cNzAHqTz4>
85. 03.04.16. **Кармелюк (Карман)** – 10.03.1787–22.10.1835
<https://youtu.be/SK-ocbEVHIs>
86. 10.04.16. **Хведір Вовк** – 17.03.1847–29.06.1918
<https://youtu.be/7wKoiZ4xRXU>

- 87.** 17.04.16. **Павло Житецький** – 4.01.1837–18.03.1911
<https://youtu.be/Re5Lh7f-qg8>
- 88.** 22.05.16. **Софія Русова** – 18.02.1856–5.02.1940
<https://youtu.be/VIPYTx7D7Sg>
- 89.** 5.06.16. **Євген Петрушевич** – 03.06.1863–29.06.1940
<https://youtu.be/5mVmLJkXjpI>
- 90.** 12.06.16. **В'ячеслав Липинський** – 5.04.1882–14.06.1931
<https://youtu.be/mLqvUaf2n2Q>
- 91.** 19.06.16. **Петро Болбочан** – 5.10.1883–28.06.1919
<https://youtu.be/qdNIP9iI6Co>
- 92.** 7.08.16. **Іван Миколайчук** – 15.06.1941–3.08.1987
<https://youtu.be/kqF7MBxSsOQ>
- 93.** 14.08.16. **Борис Антоненко-Давидович** – 5.08.1899–8.05.1984
<https://youtu.be/KfbCBR4R4ig>
- 94.** 21.08.16. **Юрій Липа** – 5.05.1900–20.08.1944
<https://youtu.be/45yYLZQDKR8>
- 95.** 4.09.16. **Іван Вагилевич** – 2.09.1811–10.06.1866
<https://youtu.be/ISv6z8YRElc>
- 96.** 9.10.16. **Михайло Слабошпицький** – 28.07.1946
<https://youtu.be/-21Qv3q2Aro>
- 97.** 16.10.16. **Степан Бандера** – 1.01.1909–15.10.1959
<https://youtu.be/6iHF9jCOdX8>
- 98.** 23.10.16. **Марко Кропивницький** – 10.05.1840–8.04.1910
<https://youtu.be/bXZRx2893uc>
- 99.** 30.10.16. **Максим Березовський** – 27.10.1745–24.03.1777
<https://youtu.be/ovUNf8oe7JQ>
- 100.** 06.11.16. **Михайло Грушевський** – 29.09.1866–25.11.1934
<https://youtu.be/GhN8UIwPzlo>
- 101.** 4.12.16. **Олександр Олесь** – 5.12.1878–22.07.1944
<https://youtu.be/1jLXUTwSPPw>
- 102.** 11.12.16. **Юрій Тютюнник** – 20.04.1891–20.10.1930
<https://youtu.be/Tt6nJxXkGnc>
- 103.** 18.12.16. **Микола Вороний** – 6.12.1871–7.06.1838
<https://youtu.be/K9evXO3OLf0>
- 104.** 25.12.16. **Петро Могила** – 10.01.1597–11.01.1647
<https://youtu.be/yXTYoN22iIU>
- 105.** 5.02.17. **Валер'ян Підмогильний** – 2.02.1901–3.11.1937
https://youtu.be/R0Eo_jsqN-0

- 106.** 12.02.17. **Ярослав Мудрий** – 983–987–17–20.02.1054
<https://youtu.be/uC1j-VWcR6k>
- 107.** 19.03.17. **Дніпрова Чайка (Березіна)** – 1.11.1861–13.03.1927
<https://youtu.be/aC71ootV1kY>
- 108.** 26.03.17. **Максим Рильський** – 19.03.1895–24.07.1964
<https://youtu.be/fxcxERU7M6c>
- 109.** 1.04.17. **Микола Сціборський** – 28.03.1898–30.08.1941
<https://youtu.be/pVMwlGVOWbQ>
- 110.** 9.04.17. **Микола Гоголь** – 1.04.1809–4.03.1852
<https://youtu.be/Rroak8uHwzI>
- 111.** 21.05.17. **Микола Костомаров** – 16.05.1817–19.04.1885
<https://youtu.be/7BqaYqc1zKA>
- 112.** 4.06.17. **Андрій Чайківський** – 15.05.1857–2.06.1935
<https://youtu.be/xgVesPJrLhY>
- 113.** 11.06.17. **Наталя Лівіцька–Холодна** – 15.06.1902–28.04.2005
<https://youtu.be/kH0pel5ph1M>
- 114.** 18.06.17. **Максим Залізник і Іван Гонта, Коліївщина**
<https://youtu.be/jNGfWOTLv4c>
- 115.** 23.07.17. **Валуєвський циркуляр 18.07.1863**
<https://youtu.be/Nn6PBS147gM>
- 116.** 30.07.17. **Степан Ленкавський** – 6.07.1904–30.10.1977
<https://youtu.be/jsbJdvZrlQQ>
- 117.** 6.08.17. **Богдан Лепкий** – 9.11.1872–21.07.1941
<https://youtu.be/rlwvGHhNO3g>
- 118.** 13.08.17. **Августин Волошин** – 17.03.1874–11.07.1945
<https://youtu.be/ALETOY2ajhw>
- 119.** 20.08.17. **Петро Яцик** – 7.07.1921–1.11.2001
<https://youtu.be/FJYEcU9UFhE>
- 120.** 12.11.17. **Осип Бодянський** – 12. або 15. 11.1808–18.09.1877
<https://youtu.be/STJXfI0H9A4>
- 121.** 19.11.17. **УНІЯ: 1054, 1596, 1686**
https://youtu.be/_RHzCAtgQWQ
- 122.** 26.11.17. **Лесь Курбас** – 25.02.1887–3.11.1937
<https://youtu.be/m4r3fhvltlg>
- 123.** 3.12.17. **Артем Ведель** – пр. 28.04.1767–14.07.1808
<https://youtu.be/8GRoFkTViNk>

- 124.** 10.12.17. **Сергій Єфремов** – 18.10.1876–10.03.1939
<https://youtu.be/13tkKqMY7ro>
- 125.** 17.12.17. **Микола Куліш** – 18.12.1892–3.11.1937
<https://youtu.be/Qvfw3-l9gew>
- 126.** 24.12.17. **Яків Головацький** – 17.10.1814–13.05.1888
<https://youtu.be/UCsaXHbqeTw>
- 127.** 7.01.18. **Степан Руданський** – 6.01.1834–3.05.1873
<https://youtu.be/yFRXuPagb90>
- 128.** 14.01.18. **Дмитро Вітовський** – 8.11.1887–2.08.1919
<https://youtu.be/NBnnG17f108>
- 129.** 25.02.18. **Рідна Мова 2018**
<https://youtu.be/kNbEFZHAhXQ>
- 130.** 4.03.18. **Євген Чикаленко** – 9(21).12.1861–20.06.1929
<https://youtu.be/GyUA6WyEsrU>
- 131.** 11.03.18. **Володимир Антонович** – 18(30).01.1834–8(21).03.1908
<https://youtu.be/NOoiI7DzUt8>
- 132.** 18.03.18. **Володимир Самійленко** – 22.01(3.02).1864–12.08.1925
<https://youtu.be/5AyaB0s3ZY>
- 133.** 25.03.18. **Володимир Сосюра** – 25.12.1897 (6.01.1898–8.01.1965)
<https://youtu.be/TyDt7vYntn4>
- 134.** 8.04.18. **Володимир Смиренко** – 7(19).03.1835–17.12.1915
<https://youtu.be/hnQFgEFd77k>
- 135.** 22.04.18. **Володимир Івасюк** – 4.03.1949–24.04.1979
<https://youtu.be/8qxFriaiHY4>
- 136.** 20.05.18. **Володимир Всеволодович Мономах** – 1053–19.05.1125
<https://youtu.be/jJ3hYub088A>
- 137.** 27.05.2018. **Повстання у таборі Кенгір** – 16.05–26.06.1954
<https://youtu.be/rgMyiVOEy6Y>
- 138.** 3.06.2018. **Василь Стефаник** – 14.05.1871–7.12.1936
<https://youtu.be/GDY9vjxx9s>
- 139.** 17.06.2018. **Про Івана Миколайчука з Марією Миколайчук**
<https://youtu.be/vgfztzbH3Qs>
- 140.** 15.07.18. **Володимир Винниченко** – 16.(28).07.1880–6.03.1951
<https://youtu.be/PLkUcov3Qgg>

- 141.** 22.07.18. **Володимир Вернадський** – 28.02.(12.03).1863–6.01.1945
<https://youtu.be/Prs4ygFmKxU>
- 142.** 26.08.18. **Лонгин Цегельський** – 29.08.1875–13.12.1950
<https://youtu.be/w849pf2gPw0>
- 143.** 11.11.18. **Іван Боберський** – 14.08.1873–17.08.1947
<https://youtu.be/NXH6jhvbNoY>
- 144.** 18.11.18. **Іван Багряний** – 2.10.1906–25.08.1963
https://youtu.be/59T1_KjpgRQ
- 145.** 25.11.18. **Василь Німчук** – 6.07.1933–26.11.2017
<https://www.youtube.com/watch?v=AsYH1CvBjL8>
- 146.** 9.12.18. **Дивізія Галичина** – 28.04.1943–8.05.1945
https://www.youtube.com/watch?v=Q_T4kaGeRpI
- 147.** 16.12.18. **Памво Беринда** – бл. 1550–70–23.07.1632
<https://www.youtube.com/watch?v=9PdpIz4tCwM>
- 148.** 23.12.18. **Батуринська трагедія (1708)**
<https://www.youtube.com/watch?v=9Qqcctin6k&index=6&list=PL4I-CMZOQlZJmDubN47F6l34ZdNxSApl-&t=2s>
- 149.** 6.01.19. **Михайло Старицький** – 2 (14).12.1840–14 (27).04.1904
https://www.youtube.com/watch?v=1IRrWUlw_C8&index=3&list=PL4I-CMZOQlZJmDubN47F6l34ZdNxSApl-&t=0s
- 150.** 13.01.19. **Людмила Старицька-Черняхівська** – 17(29).08.1868–1941
<https://www.youtube.com/watch?v=cGWFid46JsE&index=2&list=PL4I-CMZOQlZJmDubN47F6l34ZdNxSApl-&t=0s>
- 151.** 3.02.19. **Степан Томашівський** 9.01.1875–21.12.1930
https://www.youtube.com/watch?v=5W_xoP_sKZY&t=630s
- 152.** 10.02.19. **Григорій Квітка-Онов'яненко** 18(29).11.1778–8(20).08.1843
<https://www.youtube.com/watch?v=57A83u9NDrM>
- 153.** 17.02.19. **Ольга Басараб** – 1.09.1889– 13.02.1924
<https://www.youtube.com/watch?v=Ua8tHg8nqSo>
- 154.** 24.02.19. **90-ліття Організації Українських Націоналістів**
<https://www.youtube.com/watch?v=rhewwhWO3Rw&t=1367s>
- 155.** 17.03.19. **Арсеній Мацієвич** – 1697–28.02.(10.03)1772
<https://www.youtube.com/watch?v=6sluDFqzd58>
- 156.** 24.03.19 **Іван Труш** – 18.01.1869–21.03.1941
<https://www.youtube.com/watch?v=x7jQRV09da4>

§ 8. Основні інтерв'ю з Іриною Фаріон

8.1. Інтерв'ю в друкованих виданнях

2003

1. *Моїм союзником є Україна* // Аудиторія. Ч. 18. 6–12 червня 2003. С. 13 (розмовляла Катерина Гречин).

2004

2. *Наші проблеми з мовою – це насправді проблеми з науковцями, які її описують* // Ярослав. № 1. Листопад 2004. С. 5 (розмовляли Галина Огородник, Олена Синчак).

3. *Людина, що завдяки мові змінює світ* // Українське слово. Ч. 20. 12–18 травня 2004. С. 12 (розмовляв Микола Гвоздь).

2005

4. *Слова як свідки правди: чому Шевченко не називав північних сусідів росіянами?* // Галичина. 22 вересня 2005 року. С. 12 (розмовляв Богдан Вівчар).

5. *Рідна мова: тут немає дрібниць* // Вечірній Київ. 9 листопада 2005. С. 5 (розмовляла Людмила Таран).

6. *Коханий подарував їй собаку...* // Аудиторія. Ч. 4. 11–17 лютого 2005. С. 10 (розмовляла Тетяна Метик).

7. *Мені подобається, як мова володіє мною, бо я люблю мати справу з сильними* // Контракт. № 23. 2005. С. 45.

8. *Мова – це валюта, що котується чи не котується на світовому ринку* // Україна молода. 2 листопада 2005. С. 9 (розмовляв Тарас Марусик).

9. *Поza мовою світ не існує* // Новий шлях. Канада. 17 листопада 2005. С. 10 (розмовляв Тарас Марусик).

2006

10. *Мова створила нашу державу* // Поступ. 10 квітня 2006. № 76 (1978). С. 10 (розмовляв Ілько Лемко).

11. *Мова – краса і сила* // Аудиторія. Ч. 33. 9–15 листопада 2006. С. 9–11. (розмовляла Ярослава Величко).

2007

12. *Треба діяти рішуче* // Аудиторія. Ч. 4. 15–21 лютого 2007. С. 6.

13. *Ми не суєта* // Аудиторія. 1–14 березня 2007 року. С. 11.

14. *Багато трагічних подій нашої історії спричинені страшним консерватизмом українців* // Вічні Чернівці. № 46 (110). 15 листопада 2007. С. 5. (розмовляли Марина Мартинюк, Сергій Зарайський).

15. *Маємо формувати україноцентричне мислення українцям, або монолог людини, яка носить життя в собі* // Українське слово. № 8. 21–27 лютого 2007 (також: Універсум. № 3–4 (161–162), березень–квітень 2007. С. 33–36; у книзі: Діалоги тривають. Книга інтерв'ю. Том другий. Львів: Каменяр, 2009. С. 414–421, розмовляв Богдан Залізник).

16. *Багато трагічних подій нашої історії спричинені страшним консерватизмом українців* // Вечірні Чернівці. № 46 (110), 15 листопада 2007. С. 5.

2009

17. *З Червоноградом мене пов'язують навіть не ниточки* // Червоноградський рекламно-інформаційний вісник. 19 листопада 2009. 3 (719). С. 1, 5 (розмовляв Василь Танкевич).

18. *Продукт «лабораторії» європейського мислення: думки та враження авторів і перших читачів «Екстракту 150»* // День. 18 вересня 2009. № 166. С. 7 (розмовляла Тетяна Козирєва).

19. *В Україні тебе посадив Господь. Підкопали грядку батьки – і ти віти розкинув. А там мусиш посадити себе сам* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Червень 2009. № 41. С. 5. (розмовляла Галина Миць).

20. *Сильною жінкою бути нескладно. Це – нормально* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Травень 2009. № 38. С. 7 (розмовляла Галина Миць).

21. *Найтяжчий хрест – бути мігрантом* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Січень 2009. № 32. С. 5 (розмовляла Галина Миць).

22. *Це книжка про те, як звільнитися від радянської мови...* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Грудень 2009. № 53. С. 6 (розмовляла Наталя Дмитрук).

23. *Світова практика визнає верховенство мовних прав нації над мовними правами особи* // Українське слово. 9–15 грудня 2009. № 49.

С. 12, 16 (також: Жива вода. № 12. Грудень 2009. С. 4, 10 (Розмовляв Олег Баган).

2010

24. *Вінниччина – це чарівна красуня, яку потрібно розбудити легким дотиком* // 33-й канал. 13 січня 2010. № 3. С. 3 (розмовляв Андрій Човновий).

25. *Найбільший потенціал кожної мови – її носії* // Дивослово. 2010. № 2. С. 49–51 (Розмовляв Олег Баган).

26. *Мені кров зідити свою чи що?* // Україна молода. № 042. 05.03.2010. (розмовляла Мар'яна П'єцух).

27. *Граматичі підкоряються навіть імператори: скандал із виступом Ірини Фаріон у дитсадку виявився бурєю у склянці води* // Rіa Львів. № 5 (104). Лютий–березень 2010. С. 12–13.

28. *Або нова якість національного життя, або зона. Третього шляху нема* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 64. Червень (1). 2010. С. 4.

29. *Що більше вони будуть їхати бульдозером, то швидше викре- шуть із нації новий вогонь* // Волинь-нова (розмовляла Тамара Трофим- чук).

30. *Наш постріл у цю владу – це постріл бюлетенем* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». № 71. Вересень (2), 2010. С. 7 (розмовляв Святослав Хоменко).

2011

31. *Ніколи не чула від своєї мами, що вона кликала мого тата «Діма»* // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 11–17 серпня 2011. С. 4–5 (розмовляв Олександр Чамара для видання «Полеміка»).

32. *Коли розлучалася, не мала образи на чоловіка...* // Країна. № 43(96). 11 листопада 2011. С. 40–41.

2012

33. *Самотня вовчиця. Ірина Фаріон – про любов і ненависть* // ЗІК. № 5. 9 лютого 2012. С. 15 (розмовляла Ірина Залецька).

34. *Кожен є таким, як уміє любити* // RIA Львів. № 24(123). Березень 2012. С. 12–13 (розмовляла Ірина Запотічна).

35. *Усе не так просто* // Експрес. 22–29 березня 2012. С. 4 (розмовляв Тарас Вархоляк).

36. *Я не подарую комуністам того, що мене вчили радянської історії, а не української* // Країна. № 15 (118). 19 квітня 2012. С. 28–31 (розмовляла Леся Межва).

37. *Ворог ніколи не згине, «як роса на сонці»* // Еженедельник 2000. № 23 (609). 8.VI. 2012 (розмовляв Євген Гуцул).

38. *Про мову як творення людини, нації, держави* // RIA Львів. № 28 (127), липень–серпень. С. 14–15 (розмовляла Ірина Запотічна-Ванчосович).

39. *Життя навчає у природи та літніх людей* // Життя. Народний тижневик. № 38 (455), 2012. С. 2 (розмовляла Оксана Герасим).

40. *Академічні майстер-класи: «Від книги до мети»* // Газета по-львівськи. № 26 (185). 12 вересня 2012. С. 9 (розмовляла Софія Войтанович).

41. *Яке майбутнє очікує наших дітей? Що ми можемо їм запропонувати?* // RIA Львів. № 27 (126), червень 2012. С. 22.

42. *Людина – не те, що вона їсть, а те, що вона думає* // Дуже смачно. № 10(59). 2012. С. 1–2 (розмовляла Оксана Герасим).

43. *«Вже купила сукню...»* // Життя і жінка. № 8. Грудень 2012. С. 4–7. (Розмовляла Галина Ярема).

44. *Переможемо тоді, коли переможемо в собі слабкість, присто-суванство і негативізм* // Універсум. № 11–12 (229–230). Листопад–грудень 2012. С. 31–34 (розмовляв Олег Романчук).

45. *Українці уражені бацилою терплячості. Показати їм приклад радикальної поведінки мають депутати* // Газета по-українськи. № 191 (1538). 21 грудня 2012. С. 13 (розмовляла Леся Межва, Ірина Зджанська).

46. *Чому над нами «звислося» таке, як Янукович? Тому, що ми так змаліли* // Високий замок. № 242 (4866). 25 грудня 2012. С. 6 (записав Іван Фаріон).

2013

47. *Даруйте, але для мене християнство вдягнено в українську вишиванку* // Інформаційно-просвітницький тижневик «Чорна гора». 16(741) п'ятниця 19 квітня 2013. С. 3, 5.

48. *Ми – зі світу свободи* // Літературна Україна. № 27 (5506). 18 липня 2013. С. 12 (розмовляв Тарас Марусик).

49. *Гуманітаристика як простір вирішальної боротьби* // Українське слово. № 13. 27 березня–2 квітня 2013. С. 3 (розмовляв Петро Мацан).

50. *Ким мене тільки не називали – «стікачем», повією...* // Високий замок. 21–27 листопада 2013. С. 5 (розмовляв Василь Фіялкович).

51. *Тими документами, які створили щодо мого «членства», нехай обклеять собі клозети...* // Високий замок. 15–17 листопада 2013. С. 5 (записав Іван Фаріон).

52. *Коли казала доньці, щоб не йшла у політику, вона мені відповіла: «А хто буде боротися?»* // Життя і жінка. № 11 (19). Листопад 2013. С. 2–14 (Розмовляла Галина Ярема).

2014

53. *Що, Тягнибока мали в труні привезти, щоби наш рейтинг підняти?* // Газета по-українськи. № 82 (1733). 21 жовтня 2014. С. 10 (розмовляла Леся Межва).

54. *Ми не знаємо, де в організмі розміщена совість. Але вона десь ние* // Країна. № 3 (206). 23 січня 2014. С. 38–42 (текст: Леся Межва, Євген Борісов).

55. *«Свобода» була єдиною силою, що відстоювала українськість у цьому парламенті* // Газета по-українськи. № 83 (1734). 24 жовтня 2014. С. 11 (розмовляла Леся Межва).

2017

56. *Якщо переді мною лайно, то чого маю його називати мармурлядою* // Високий замок. 18–24 травня 2017. С. 8–9 (розмовляла Наталя Балюк).

2018

57. *Еліта – це спроможність нації відтворити собі провід* // Літературна Україна. № 23 (5756). 14 червня 2018. С. 4 (розмовляв Богдан Залізник).

58. *Особливості національного гумору* // І CAN. Зима 2018. С. 38.

8.2. Інтерв'ю в електронних виданнях

2010

Друге нашестя галичан на Київ відбудеться на наступних виборах до парламенту // Aratta-ukraine.com. Режим доступу: http://www.aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=1723, 24.09.10 (розмовляв Святослав Хоменко).

2011

Треба вміти прийняти любов як капітуляцію – це найкраща поразка в світі // УНІАН. Режим доступу: <https://www.unian.ua/politics/468055-irina-farion-treba-vmiti-priyuyati-lyubov-yak-kapitulyatsiyu-tse-naykrascha-porazka-v-sviti.html>, 5.03.11 (розмовляла Марія Міщенко).

2012

Люмпени Сходу України ніколи не стануть українцями // Vlasti.net. Режим доступу: http://vlasti.net/news/129063_5.06.12 (розмовляв Олександр Войтович).

Ми будемо «заражати» суспільство цінностями Бандери // Galinfo.com.ua. Режим доступу: https://galinfo.com.ua/articles/iryna_farion_my_budemo_zarazhaty_suspilstvo_tsinnostyamy_bandery_121538.html, 12.11.12 (розмовляла Анна Новик).

Те, що жінок зараз у парламенті менше, ніж чоловіків, це проблема жінок і комплекс чоловіків // Вголос. Режим доступу: https://vgoles.com.ua/articles/iryna-farion-te-shho-zhinok-zaraz-u-parlamenti-menshe-nizh-cholovikiv-tse-problema-zhinok-i-kompleks-cholovikiv_106919.html_5.12.12

2013

Нас ніхто не стріляє за цю правду. То чому ми не маємо її ширити? // Тижневик ЕХО. Режим доступу: https://exo.in.ua/news/24897_18.11.13 (розмовляли Володимир Паршевлук, Роза Туманова).

Якщо ти не знаєш рідної мови, ти не людина взагалі // Главред.

Режим доступу: <https://glavred.info/politics/244543-irina-farion-yakshcho-ti-ne-znayesh-ridnoji-movi-ti-ne-lyudina-vzagali.html>, 1.03.13

Російська – це мова окупації мого краю // Інтерв'ю з України. Режим доступу: <https://rozmova.wordpress.com/2013/03/07/farion-rosijska-tse-mova-okupatsii/>, 7.03.13 (розмовляла Олена Яхно).

Ранкова кава з Іриною Фаріон // Zaholovok.com.ua. Режим доступу: <https://zaholovok.com.ua/rankova-kava-z-irinoyu-farion>, 5.06.13 (розмовляла Ганна Твердохліб).

«Свобода» не наймалася виганяти «титишок» з Ради // galinfo. Режим доступу: www.galinfo.com.ua, 18.01.13.

2014

Мова гармат лишається найкращою мовою з Росією // Obozrevatel. Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/ukr/interview/73024->

irina-farion-mova-garmat-lishaetsya-najkraschij-movoyu-z-rossiej.
htm?obozrevatellang=uk_14.08.14 (розмовляла Тетяна Заровна).

2016

Сделав Порошенко президентом, украинцы сами себя загнали в глухой угол // Фраза.юа. Режим доступу: <https://frazua.com/interview/246311-irina-farion-sdelav-poroshenko-prezidentom-ukraintsy-sami-sebja-zagnali-v-gluhoj-ugol->, 6.06.16 (розмовляла Олена Коваленко).

Політика зробила мене скептиком // Інтерв'ю з України. Режим доступу: <https://rozмова.wordpress.com/2016/10/17/iryna-farion/>, 6.10.16 (розмовляла Сніжана Семенчук).

У Конституційному Суді ми задемонстрували, що мова – перший і останній bastion захисту держави // Infa.ua. Режим доступу: <https://www.infa.ua/iry-na-farion-u-konsty-tutsijnomu-sudi-my-zademonstruvaly-shhomo-va-pershy-j-i-ostannij-bastion-zahy-stu-derzhavy/#>, 15.12.16 (розмовляв Ян Борецький).

У нас спілкування залегає на рівні «тіна», «кароче», «вабице», – Ірина Фаріон // Житомир.today. Режим доступу: http://zhitomir.today/news/interview/u_nas_spilkuvannya_zavisaie_na_rivni_tipa_karochie_vabshchie_irina_farionid12355.html?fb_comment_id=820888368036732_822184524573783, 31.01.16 (розмовляла Катерина Подакіна).

2017

«Агентка» Фаріон відповіла Гордону: результати детектора брехні // https://vgoles.com.ua/news/agentka-farion-vidpovila-gordonu-rezultaty-detektora-brehni_292124.html, 27.11.17 (розмовляла Яна Федюра)

2018

Вони реально посягають на мій рай, тому я змушена повернутися в пекло // Гречка. Режим доступу: <https://gre4ka.info/interv-iu/48898-iryna-farion-vony-realno-posiahaiut-na-mii-rai-tomu-ia-zmushena-povernutysia-v-peklo>, 3.12.18 (розмовляла Валерія Жовтун)

Ірина Фаріон у Кропивницькому: Нація, яка живе чужими пріоритетами – закриває шлях для своїх дітей // Без купюр. Режим доступу: <http://www.kypur.net/iryna-farion-u-kropyvnytskomu-natsiya-yaka-zhyve-chuzhymu-priorytetamy-zakryvaye-shlyah-dlya-svoyih-ditej/>, 21.11.18 (розмовляла Олена Горобець)

8.3. Відеоінтерв'ю Ірини Фаріон

2011

Державний статус української мови // ТРК «Інтер». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=T77HtOWmr3k>, 31.03.11.

2012

Ірина Фаріон про премію імені Степана Бандери // Телеканал ЗІК. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fwhFekk0NV8>, 24.01.12.

Прямим текстом. Бліц. Гість – Ірина Фаріон // Телеканал ЗІК. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=nGXid1fGbXg>, 21.02.12.

Ірина Фаріон проти Михайла Погребинського // ТРК «Інтер». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=nyO8R8SVReQ>, 14.07.12.

Ірина Фаріон – у програмі «Сьогодні. Про головне» // Телеканал ТВі. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=bSaMs_ttKVs, 11.09.12.

Ірина Фаріон і Вадим Колесніченко на рингу // ТРК «Інтер». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PHOgTRno3oI>, 29.09.12.

2013

Актуальне інтерв'ю. Ірина Фаріон // Телерадіокомпанія «Нове Телебачення Краю». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=n5weaqr5adw>, 3.09.13.

Історії кохання: кохання Ірини Фаріон // Телеканал 1+1. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=YpNKcEG29-w>, 5.03.13.

Ірина Фаріон в гостях у Павла Шеремета // Телеканал ТВі. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=NE_C68gUSI4, 14.03.13.

Ірина Фаріон у програмі «Персона» // 24 канал. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=YuVSyk-uxgg>, 21.06.13.

Ірина Фаріон – «Код Українки» // ТРК «Інтер». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=PSYf1rP4Nds>, 3.11.13.

Точка зору: Ірина Фаріон // Телекомпанія М-студіо. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=GZX0SD4V9LU>, 29.05.13.

2014

Ірина Фарион показала свою квартиру // Телеканал 1+1. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Evs5wi5CSi0>, 19.09.14.

Ірина Фарион про себе // Телеканал «112 Україна». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=mJA8E5P2uMk>, 25.09.14.

Актуальне інтерв'ю. Ірина Фарион: моя хата скраю // Телерадіокомпанія «Нове Телебачення Краю». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=HYuLj7GPom8>, 13.06.14.

Ірина Фарион – Ідеологічний Фронт // ТРК «Львів». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=D-zAJYcSBnY>, 3.07.14.

Ірина Фарион. Топ Тема. Люстрація // Львів ТБ. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=QuuPIGxrxKw>, 21.08.14

«Я-яблуня» Відверте інтерв'ю Ірини Фарион // Телебачення Торонто з Майклом Щуром. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=sSLSiHVeI5k>, 5.11.14.

Актуальне інтерв'ю. Ірина Фарион // Телерадіокомпанія «Нове Телебачення Краю». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=4oPHlmWos0A>, 28.04.14.

2015

Ірина Фарион про староукраїнську мову: Топ тема // Перший Західний. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Rwhih2rID5A>, 14.05.15.

2016

Політична студія. Ірина Фарион // Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EfFk4UnpDZk>, 22.12.16.

Пряма мова. Гість у студії Ірина Фарион // ТРК Ритм. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=_FrPNwmyVYk, 1.03.16.

Вечірні Зустрічі. Ірина Фарион // Телеканал UA: Житомир. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=5FSEPaG5TLM>, 24.05.16.

2017

Новий закон «Про освіту»: які загрози він несе для України // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=yS8cZdMf42c>, 6.09.17.

Про важливе. Ірина Фарион // Телеканал ІНТБ. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=OvJsNYamkq0>, 27.11.17.

Ірина Фаріон про конфлікт із Дмитром Гордоном // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=sFMRWqwt2N4>, 28.11.17.

В Україні триває радянізація шкільної освіти. Ірина Фаріон про реформи від Міносвіти // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=13K-UG1kqNA>, 12.05.17.

Ірина Фаріон про мову, виховання, освіту, націю, силу та правду // ТРК «Львів». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=urwQPVpcGKo>, 24.05.17.

2018

Фаріон: Московська церква – це підрозділ ФСБ! // Телеканал «ЧП. INFO». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=4spKhyBLDKY>, 19.01.18.

Хто ж розповість про Тараса Шевченка цікавіше, ніж Ірина Фаріон? // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=RT9AC0guk74&t=5s>, 10.03.18

Несподівана Ірина Фаріон // 5 канал. З Яніною Соколовою. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=-zvMS-2cbiQ>, 21.07.18.

Ірина Фаріон про проєкт нового українського правопису 2018 // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fwmn6xoliF4>, 22.08.18.

«Д» – це для дурнів, – Ірина Фаріон про мовний законопроект 5670-д // UA. Волинь. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=IVFSAfzd-cw>, 21.12.18.

Відповіді Ірини Фаріон на питання глядачів // Телеканал ЗІК. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=efr5y7G4Vus>, 10.04.18.

Ірина Фаріон про церкву, освіту, мову // Передача «Протилежний погляд», Луцьк. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ILrYSQFFILc&t=156s>, квітень

Ірина Фаріон про мову та «гендерну дискримінацію» // Телеканал «Чернівці». Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EZshvWnXT6o>, 2.07.18

11 хвилин з Іриною Фаріон // Телевесвіт. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=kPohu7iyvis>, 24.09.18.

Ірина Фаріон розповіла, які загрози приховує закон про мову // НТА. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=reSUCIxf6o4>, 4.10.18.

Відсутність національної свідомості провокує біду і в політиці, і в економіці, – Ірина Фаріон // Портал БукІнфо. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=iZDJ98dpwS4&t=34s>, 20.10.18.

2019

Актуальне у 2019. Інтерв'ю з Іриною Фаріон // Портал Золочів. Нет. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=1YzFSnaVJTE>, 12.01.19

§ 9. Дописи в друкованій пресі про Ірину Фаріон

2004

Лідія Лозинська. *Скидаємо чужий одяг // За вільну Україну.* 10 червня 2004. С. 13.

Світлана Короненко. *Туга за правописом // Літературна Україна.* 29 квітня 2004. С. 3.

Христина Бурштинська. *З вірою і любов'ю до рідної землі // Аудиторія.* Ч. 16. 21–27 травня 2004. С. 9.

Людмила Таран. *Стосується кожного // Вечірній Київ.* 19 травня 2004. С. 10.

Юзьо Обсерватор. *Львівські обсервації (підзаголовок: Рука Москви над нашим правосуддям) // ART-Поступ.* № 40 (1349). 19–25 лютого 2004 р. С. IV.

2007

Мисак Марія. *Література, яка чисить наші душі // Аудиторія.* Ч. 34. 15–21 листопада 2007. С. 6.

Вівчар Богдан. *Першим було слово... // Галичина.* № 179–180. 29 листопада – 5 грудня 2007. С. 19.

2008

Ганна Пишула. *Що чуже – то наше, що наше – нам же і чуже // Аудиторія.* Ч. 10. 20 березня – 2 квітня 2008. С. 10–11.

2009

Наталя Дмитрук. *Це книжка про те, як звільнитися від радянської мови // Всеукраїнське об'єднання «Свобода».* Грудень 2009. С. 6

Наталія Павлишин. *Треба боротися із кризою мозку // Аудиторія.* Ч. 6. 26 лютого – 4 березня 2009. С. 10.

Хроніка мовних подій від депутата Ірини Фаріон // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Лютий–березень 2009. С. 5.

2010

Онищенко Надія. *Слово – це фортеця, в якій живе народ* // Ніжинський вісник. 20 лютого 2010. С. 3.

Уляна Гавришків. *Для всіх, хто хоче видужати* // За вільну Україну. № 5. 11 лютого 2010. С. 10.

«Оленко, не будь Альоною або їдь до Москви» // Експрес. 25 лютого – 4 березня 2010. С. 4.

Галина Терещук. *Політикам – зась до дитячих садочків* // Львівська газета. № 8 (553). 25 лютого 2010.

Мовна інквізиція у дитячому садку. Як Ірина Фаріон встидала малюків за «москальські» імена // Леополіс. № 9 (182). 25 лютого 2010. С. 1–2.

Сюзанна Бобкова. *«Мама – форма не наша». Вона їх навчить, як «Свободу» і мову любити* // Високий замок. № 36 (4168). 23 лютого 2010. С. 1, 3.

2011

Творча робітня Ірини Фаріон // Аудиторія. – Ч. 33 (2793). – 8–14 листопада. 2011. С. 9. Думки занотувала **Катерина Гречин**.

2012

Ольга Савальська. *Книжкові посили від Ірини Фаріон* // Просвіта. Жовтень, 2012. С. 4.

Анатолій Стріляний. *Театр Фаріон* // Коментарі. 19 (309) 11 травня 2012. С. 31.

Ірина Фаріон 25 // Фокус. 100 самых влиятельных женщин Украины. Рейтинг. № 48 (310). 30.11.2012. С. 42.

Катерина Гречин. *Творча робітня Ірини Фаріон* // Аудиторія. Ч. 33 (2793). 8–14 листопада 2012. С. 9.

2013

Анна Даниленко. *А Сталін у полоні. Фаріон презентувала свою монографію в Одесі на тлі вуличних бійок* // Україна молода. 18 червня 2013. С. 4.

Ірина Фаріон 31 // Фокус. 100 самых влиятельных женщин Украины. Рейтинг. № 47 (359). 22.11.2013. С. 44.

Що роблять депутати у парламенті? // RIA Львів. № 38 (137) серпень–вересень 2013. С. 10.

Смейтесь перед людьми! // Публичные люди. № 4 (113). 2013.

Христина Бурштинська та ін. *Її посада дуже проста – Ірина Фаріон* // Аудиторія. Ч. 37 (2837). 5–11 грудня 2013. С. 12.

Іван Фаріон. *Націоналістку зобов'язали заплатити комуністу 22 тисячі гривень* // Високий замок. 26 вересня – 2 жовтня 2013. С. 5

Ірина Гамрищак. *Товарищ Фаріон* // Львівська газета. 47 (748). 21 листопада 2013. С. 1, 9.

Ірина Фаріон здобула премію – за несхитну позицію в житті та пропаганду українського слова // Свобода. 20–26 червня 2013. С. 2.

2014

Ірина Фаріон 59 // Фокус. 100 самых влиятельных женщин Украины. Рейтинг. № 46 (408). 14.11.2014. С. 71.

2016

Як у КС розглядають закон Ківалова–Колесніченка // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 22–28 грудня 2016. С. 7.

2017

Ірина Фаріон пройшла детектор брехні // Всеукраїнське об'єднання «Свобода». 30 листопада – 6 грудня 2017. С. 7.

2018

Зубков Микола. *«Побіда буде там, де правда!»* // Аудиторія. Ч. 28 (2988). 28 вересня – 4 жовтня 2018. С. 14.

Слабошпицький Михайло. *Для подальшої демонізації Фаріон і знищення Загорія?* // Слово Просвіти. Ч. 45. 8–14 листопада 2018. С. 3.

§ 10. Ірина Фаріон очима словника

*Дмитро Пилипчук,
поет, публіцист, науковий та літературний редактор,
член НСПУ, заслужений працівник культури України,
відмінник освіти України*

(Поради самодіяльного лексикографа фанам Ірини Фаріон)

Нині фани Березині нашої мови ІРИНИ ФАРІОН по цілому світі святкують день її народин.

«Які слова ЇЇ сьогодні сказати?» – мізкують її родичі, друзі, побратими, фани й потенційні прихильники. «Як же їм допомогти?» – подумав я.

Згадав, що є в мене словник означень до одного словопоняття (якого – не признаЮсь, нехай люди вгадаЮть!). За якусь годину вибрав понад сотню можливих епітетів до поняття «Ірина Фаріон» (і це тільки на перші чотири літери абетки! можна уявити, яким би став цей список, якби я дійшов до літери Я!!!). Отже, любі фани, напружтесь і запам'ятайте епітети до Ірини Фаріон:

абсолютна // авторитетна // активна // анархічна // апогейна // апофеозна // аристократична // артистична // багата // багатогранна // багатодумна // багатостраждальна // багаточінна // бадьориста // байронічна // барокОва // безберЕга // безбоязна // безкомпромісна // безкорислива // безкрАя // безмІрна // безоглЯдна // безсмертна // безстрашна // бентежна // беручка // бистромудра // бистропливна // білоквітна // благА // благодатна // благородна // благословенна // блондиниста // боговтішна // богоподібна // богорівна // божественна // болучо-ніжна // бунтівлива // бурхлива // бурштинова // ваблИва // вдячна // велелюбна // велемудра // великодушна // величенна // велична // верліберна // веснЯна // взаємна // видатна // вимоглива // вИмріяна

// винозОра (прозірлива) // виняткова // висока // високоінтелектуальна // високовчена // високодумна // високодуховна // високодушна // високозоряна // високомОвна // високоморальна // високорозумна // високохМАрна // високоштильна // витончена // вишукана // вища // відважна // відверта // відв'язана [цілком вільна] // відкрита // відповідальна // відрадісна // відчайдушна // вільна // вільнодумна // вІрна // вірУтна [справжня] // вогнева // вогнегрІзна // вогниста // войовнича // впевнена // вродлива // всеМІрна (І. Франко) // всемогутня // всемудра // всепереможна // всесильна // всеворяща // втіхобожа // вулканна // вчена // гармонійна // гартована // гаряча // геніальна // геретична [єретична] // героїчна // герцогинеподібна // гідна // гіперболічна // гіркуча // глибинна // гнана // гнівлива // гожа // горда // гороїжлива // гострозора // гранітна // граційна // грІзна // грОзяна // гуманна // гураганна...

Не забудьте, пані і панОве, що українська мова має безліч варіантів її імені:

Іринонька, Іриночка, Іринка, Іра, Іронька, Ірочка, Іруня, Іруненька, Ірунечка, Ірунька, Іруся, Ірусенька, Ірусечка, Іруська, Ірця, Іринонька, Яринонька, Яриночка, Яринка, Ярися, Яруся, Ярина, Ірчик, Іриска, Іринчик, Ірунчик...

А коли Вам і цього буде замало, – згадайте словники міфологічних імен і оспіваних поетами красунь:

Аврора // Артеміда // Астарта // Афіна // Афродіта // Беатріче // Венера // Галатея // Герміона // Дана // Дану // Дафна // Девана // Діва (не плутати з Дівою Марією) // Єлена Прекрасна // Жанна д'Арк // Жива // Ізіда // Ізолда Білорука // Ікштар // Іціанолотль // Калліопа // Клеопатра // Лада // Лакшмі // Лаура // Леля // Нефертіті // Нут [в Дв. Єгипті – матір богів, що народжує зорі. – Д. П.] // Рамбха // Раті // Ума // Харита // Шакунтала // Шаммурамат // Шочікецаль ...

Разом із вами, дорогі фани Ірини Фаріон, кричу у відкритому етері:

ВІТАЄМО І ЛЮБИМО!

29.04.2019, Київ

§ 11. Алфавітний показник

11.1. Алфавітний показник друкованих видань

- Акцент: «Без сили духу не буде держави», 2010
Альтернативи на свій захист не буває, 2002
Англомовний наступ в українській дійсності, 1999, 2000
Антропоніміяна система Підкарпатської Львівщини кін. XVIII–XIX ст., 1997
Антропонімія як об'єкт лексикографічних досліджень, 1997
- Бароко крізь призму проти реформи, 2012
Без мови всі українські бажання збудовані на піску, 2015
Бесіди багато, а розуму мало, або про словесний пересит, 2008
Брати Ілленки – характерники українського кіна, 2012
- В своїй хаті своя й правда, 2016
Василь Німчук – людина джерело, 2018
Від прізвища до власного коріння, 2004
Від руського язика до української мови: до проблеми історії лінгво-номена «українська мова», 2014
Відкритий лист президентові Міжнародної асоціації українців (МАУ) М. Мозеру та голові оргкомітету МАУ С. Пирожкову, 2018
Відкритий лист Президентові України Вікторові Юшенку, 2005
Відкритий лист Президентові України Вікторові Януковичу, 2010
Відкритий лист міністрові освіти т. Л. Гриневич. Про денационалізацію освіти та науки, 2018
Відображення діалектних явищ у структурі прізвищ, 1997
Відповідь на відповідь від М. Мозера щодо російської мови як робочої мови Міжнародного конгресу українців, 2018
Війна з Бандерою приречена, 2010
Війна там, де нема української мови, 2018
Влада і українці: знову антагоністи?, 2005
Вслухайтесь у звуки крізь віки, 2007
- Галицький деграданс у гуманітарній царині, 2008
Говорить стисло – більше скажете, 2001

Граматична практика Івана Пулюя: діяхронно-синхронний аспект, 2017
Гуманітаристика – простір вирішальної боротьби, 2018
«Густинський літопис» – джерело мовної свідомості українців першої половини XVII ст., 2012

Два робочих дні й... довгі роки виродження. Відкритий лист міністро-ві освіти Іванові Вакарчуку, 2008

Двоголове дитя компромісу: Правопис 20–30-х років у політичних персонах, 2018

Деякі зауваги до словотвору антропонімічних термінів, 1996

Джерела та основи творення ономастичної термінології, 1993

Дискримінація українців в «антидискримінаційній експертизі» підруч-ників від міновісти і науки, 2018

Дискурсивні слова у зіставному вивченні іноземних мов, 2008

Діяхронна соціолінгвістика: історія терміна та галузі мовознавства, 2014

Дно мови у верхах влади і низах суспільства, 2015

До джерел діяхронної соціолінгвістики: світовий досвід та україн-ська проблематика, 2017

До джерел імен українців, 2000

До джерел української писемності, 2001

До історії наукової мови у роздумах Івана Пулюя, 2016

До історії термінів «роский», «рѳссійский» та «словенороский язык» (на матеріалі українських пам'яток XVI–XVII ст.), 2010

До Одеси по «призначення України», 2013

До питання генези українського антропонімного форманта -енк-о (у співавторстві з М. Л. Худашем), 1998

До проблеми мовного престижу, 2004

До проблеми функціонально-семантичного статусу фінального форман-та -а в апелятивній та антропонімійній лексиці, 1997

Доля мови-завойовниці (або про мову як про засіб спотворення світу), 2005

Думи над мовою: чому Конституційний Суд досі не оголосив рішен-ня щодо путінського закону, 2017

Дух, що тіло рве до бою, 2006

Духово-моральні максими XVI–XVII століття від Дмитра Донцова, 2010, 2012

Еволюція лінгвонімів «язык – мова», 2008

Епізод вічної внутрішньої війни: як Петлора вбивав Болбочана, 2017

Етнічно-національна ідентичність – основний вимір буття (лемки – етнічна група в мозаїці українства), 2008

Етномовна карта Галичини у складі Польського Королівства: протистояння і утвердження українців, 2013

Єдина державна мова задля єдиної держави, 2005

Жити, коли все проти тебе, передмова, 2010

Жити, коли все проти тебе, або Ілленко у моему світі, 2010

Життя у мові: Миколі Зубкову – 60, 2009

За звуком сховано присутність, 2002

Задля єдності – єдина, 2005

Закон про смерть державного статусу української мови № 5670, 2017

Замах на життя, 2005

Замість післямови – коментар про головний камінь спотикання держави, 2011

Звуки – національні коди мови, 2002

Зливання національного складника освіти в післямайданний час, 2017

Іван Мазепа (20.03.1639–21.09.1709): предтеча народної української мови, 2018

Іван Огієнко як дослідник історії писемності та старослов'янської мови 1992

Ідентифікаційна функція антропоніма як складник його онтологічної природи, 2004

Ідіостиль Івана Пулюя крізь призму динаміки мовної норми (за листами мислителя), 2017

Інтерферентний аспект словотворчих засобів культури мовлення, 2003

Історико-політичне тло взаємин Православної Церкви і руської (української) мови впродовж XVII ст., 2012

Історико-психологічний аспект нашого правопису, 2001

Історія становлення метатермінів мова – мовлення, 2009

Історія української мови в діяхронному соціолінгвістичному аспекті (на матеріалі наукового дискурсу XIX – першої чверті XX ст.), 2017

Когнітивний аспект метатерміна язык (на діяхронному матеріалі української мови), 2010

Комунікаційний та ономастичний простір Маркіяна Шашкевича як чинник націєтворення, 2007

- Конкурс, який триває усе життя, 2002
Конституційний Суд: думи над мовою, 2017
Конституція Пилипа Орлика 1710 року крізь призму її базових термінів, 2011
Конституція Пилипа Орлика 1710 року: мовний контекст, 2011
Концепт «письмо» як ключ до мовної свідомости українців у XIV–XVIII століттях, 2010
Кореляція суспільного статусу староукраїнської мови та мовно-етнічної (національної) свідомости у XIV–XVII ст., 2015
Костомаров у битві з Валуєвим: мова чи язык?, 2017
Креативна функція антропонімійної лексики, 2001
Креативно-суспільна роль української (руської) мови у другій половині XVI – першій половині XVII ст. Державно-адміністративна та освітньо-видавнича сфери, 2007
- Лад чи безлад у мовній будівлі?, 1999
Лексико-семантична інтерференція української та англійської мов, 1993
Листи Івана Пулюя як джерело історії перекладу Біблії, 2016
Лінгвістичний феномен Маркіяна Шашкевича, 2007
Лінгвістичні наслідки Переяславської (з)ради, 2003
Лінгвонім мова в контексті позамовних чинників, 2009
Лінгвономен «проста мова» як знак нового часу, 2010
Лінгвономен українська мова як етнонаціональна ідентифікація українців (на матеріалі текстів XIV–XX ст.), 2015
Лінгвономени мова – язык у Франковому дискурсі: діяхронний аспект, 2010
Лінгвофілософія Іпатія Потія, 2012
Літературна мовотворчість отця Маркіяна Шашкевича, 2007
Людину видно по словах, бика по рогах, а депутата... (суржикові нотатки з сесій Львівської обласної ради), 2006
Львівське москвофільство на тлі інформаційного штилю, 2018
- Маркіян Шашкевич: замало знати – треба відчувати, 2011
Мелетій Смотрицький крізь призму статусу руської та слов'янської мов, 2013
Метафоризація і метонімізація як спосіб виникнення прізвищ, 1998
Методологія дослідження суспільного статусу руської (української) мови в діяхронії (XIV–XVII ст.), 2014
Ми у мовному домі (нотатки з виставки), 1999, 2000
Між смертю і безсмертям, 2016
Мій будівничий (спогади про Т. І. Комаринця), 1999

Мій виклик прийняли, 2012
Місце простої руської мови у мовній концепції Івана Вишенського, 2010
Місце руської (української) мови у біблійній концепції мовно-комунікаційного простору (X–XVII ст.), 2013
Мова багата на слова – людина на їхнє пізнання, 2001
Мова – категорія націєтворча, 2001
Мова – категорія світоглядна, 2002
Мова – краса і сила. Суспільно-креативна роль української мови в XI – середині XIX ст., 2007, 2009, 2010, 2011
Мова – це сила (або суспільно-креативна роль української мови в XI – середині XIX ст.), 2009
Мова врятує нас і державу, 2002
Мова доби Речі Посполитої, 2008
Мова як дім, де ми – з Шевченком, 2003
Мова як засіб національного самоусвідомлення, 1994
Мова як засіб спотворення світу, 2006
Мова як національно-духовий феномен, 2001, 2002, 2003
Мова як поле битви. 9 листопада – день української писемности та мови, 2005
Мова як спосіб життя, 2009
Мова як творення суспільства, 2004
Мовна гармонія чи дискомфорт від правил?, 2003
Мовна ієрархія в Україні крізь призму освітньої і ділової сфери (друга половина XVI – перша половина XVII століть), 2007
Мовна карта, 2004
Мовна норма: знищення, пошук віднова, 2009, 2010, 2012, 2014
Мовна норма: знищення, пошук, віднова (газета), 2009
Мовна норма: пошук істини. Посібник, 2017
Мовна основа «Просвіти», 2018
Мовний душ для влади, 2007
Мовний закон 5670д – маніфест малоросійства, 2018
Мовний лібералізм в освіті: українська стоп!!!, 2016
Мовний портрет Івана Пулюя (за листами мислителя), 2017
Мовний рубікон з поляками: Люблинська унія, 2016
Мовно-національне відродження Східної України, 2009
Мовно-освітні пріоритети в діячності: Львівське братство наприкінці XVI – поч. XVII ст., 2018
Мовно-політичний світогляд Івана Пулюя, 2016
Мовосвіт композитора Миколи Лисенка (газета), 2016
Мовосвіт композитора Миколи Лисенка крізь призму його лексики, 2016

Москвофільство Галичини: до історії проблеми, 2018
Москвофільство Львова: історія, 2017
Москвофільство Львова: сучасність, 2017
Московізація+англійзація. Українці! Ви де?, 2017
Мотиваційно-номінаційний принцип в антропонімійній лексиці (на матеріалі ПН кін. XVIII – XIX ст.), 1999

На чолі держави – колоніяльна адміністрація, керована з Москви, 2010
Навчаючи, не лише вчимося, а й зростаємо духом, 2011
Намальована мова, 2006
Науково-методичні засади викладання української мови в технічних закладах, 1998

Націєтвірна функція мови в рецепції Івана Франка та Івана Пулюя, 2016
Націоналізм. Поняття анахронічне чи футуристичне?, 2006
Національне й універсальне в антропонімії, 2001
Національний колорит фразеологізма, 2001
Не дайте, щоб з Вас вороги зробили яничарів!, 2010
Не латинізація, а декомунізація правопису, 2018
Не принижуйте собою МОВИ!, 2014
Незалежність, 2010
Нові підходи у дослідженні історії статусу української мови (XIV–XVII ст.), 2013
Ну що б, здавалося, ці звуки?, 2002
Ну що б, здавалося, ці букви... (роздуми над Калинцевими звукосимволами), 2005, 2006

Олександр Потебня у контексті соціолінгвістики, 2015, 2016
Оманливість омонімії, 2001, 2002
Ономастичні дослідження у Львівському університеті, 1998
Освітньо-культурний дискурс руської (української) мови в XIV–XVII ст., 2012
Основні принципи історичного лексикографування ПН, 1999
Отець Маркіян Шашкевич – український мовотворець, 2007, 2011

Павло Скоропадський: приречений впасти, 2015
Пам'яті : Михайло Лукич Худаш (20 грудня 1925 – 11 травня 2011), 2011
Пам'яті учителя: Павло Павлович Чучка, 2017
Патронімно-посесивні прізвищеві назви українців кін. XVIII – поч. XIX ст., 1996
Передаймо нащадкам наш скарб – рідну мову, 1999

- Передмова, 2016, 2017
- Периферійні субстантивні лінгвономени метатерміна мова: діалект, наріччя, річ, бесіда, 2012
- Плагіат – ремесло «інтелектуальних» підляків, 2017
- Плата за любов до ката, 2014
- Позамовні чинники і статус руської (української) мови у складі Великого князівства Литовського, 2014
- Політика кризь товщу часу, або Пам'ять про Шевельова, 2013
- Політична двоєдушність чи доконане рабство?, 2004, 2005
- Порівняльна таблиця мовно-освітнього розділу у мовних законопроектах № 5556, № 5669, № 5670, 2017
- Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття «с рускім міром», 2017
- Послання безхребетним та двоязичним..., 2000
- Постколоніальний синдром, 2005
- Поступ у польській антропоніміці, 2000
- Пошук українського слова в офіційно-діловому тексті, 2001
- Правда з вершин і низин сучасної політики, 2009
- Правопис – корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вимір, 2004, 2005 (2006, 2008, 2009, 2010)
- Правопис: форма чи сутність мови?, 2002
- Правописні норми у 20–30-ті роки ХХ ст. кризь призму політичних персон, 2018
- Принципи лексикографування історичного антропонімійного матеріалу, 1999
- При світлі Шевченка, 2018
- Прізвищеві назви українців кінця ХVІІІ – початку ХІХ ст., утворені морфологічним способом словотвору, 1995
- Про детермінованість мовно-суспільних взаємин у світовому контексті, 2009
- Про культуру мови: дошкульно, весело, повчально (передмова), 2018
- Про математику історії мови: фонетико-морфологічний зріз, 2018
- Про мовний мінус, що породжує плюс, 2013
- Про мовно-освітню війну, 2016
- Про мову за професійним спрямуванням, 2007
- Про політизацію слів і творення мітів, 2011
- Про що свідчать наші прізвища?, 1995
- Проблема україномовного престижу в історичному розрізі, 2007
- Проблеми онтологічної природи антропоніма, 2003
- Проект «Закону про мови» – право на деградацію, дегенерацію і яничарство, 2010

Проект правопису 2018 – дитя компромісу: і вашим, і нашим, 2018
Психолінгвістичні засади процесу навчання, 1999

Рецепція поняття культури української (руської) мови в діячності, 2012
Рикошет пострілів у мову, або Про дурнів від «язика», 2012

Розмисли Юрія Шевельова про історію статусу української мови у давню та середньо-українську добу, 2011

Руська (давньоукраїнська мова) мова в освітньо-видавничій сфері, 2009

Руська (українська) мова на перехресті двох уній: Люблинської (1565) та Берестейської (1596), 2013

Руська (українська) мова у духовному дискурсі XIV–XVII ст.: рецепція та реальність, 2013

Руська мова в рецепції західноруської духовної еліти останньої чв. XVII ст., 2015

Руська (українська) мова і право у другій половині XVII ст., 2010

Руськомовні виміри лінгвофілософії Петра Могили (1596–1647), 2012

Саме згодних називатися горщиками в піч і ставлять, 2002

Свято українського духу. Нотатки з приводу відвідин батьківщини видатного мовознавця та громадського діяча Євгена Желехівського, 2009

Свято, яке продовжує життя на цілу вічність, 2001

Семантика основ прізвищевих назв як джерело активізації пасивної лексики, 1993

Символіка українських звуків, 2008

«Синопис» І. Гізеля крізь призму лінгвістичних уявлень українців другої половини XVII століття, 2012

Слова як свідки правди. Лінгвістична експертиза етнонімів «жиди» «москаль» у контексті мітингової промови, 2004

Словники XX століття крізь призму лінгвоциду, 2008

Слово – меч духовний, 2011

Словотвір як візитівка мови, 2003, 2004

Словотвірні норми в контексті національно-культурних орієнтацій, 2003

Словотвірні норми в контексті національно-культурних орієнтацій, 2006

Словотвірно-семантична структура прізвищ з формантами -ай, -ей, -ій, 1994

Соціальна зумовленість атрибутивів руський (-а), простий (-а) з мета-терміном мова (язик): діячності аспект, 2010

Соціолінгвістичний контекст статусу руської (української) мови у правових документах (кінець XVI – перша половина XVII ст.), 2017

Спалахи про Івана Миколайчука від Марії: народитися – полюбити – померти, 2018

Список мовних яничарів на чолі з президентом і прем'єр-міністром, 2015

Способи і засоби ідентифікації особи (за матеріалами Францисканської та Йосифінської метрик терену Наддністрянщини кінця XVIII ст. – початку XX ст., 1996

Спрага на істину та порив, 2009

Станіслав Оріховський Роксоланин: мовно-етнічний портрет доби Відродження, 2009

Староукраїнська (руська) мова – фокус соціолінгвальних взаємин у XVII ст., 2015

Статус руської (української) мови крізь призму правових документів XIV– XVII ст., 2012, 2013

Степан Бандера – практик, теоретик, містик націоналістичного руху (газети), 2009

Степан Бандера – практик, теоретик, містик націоналістичного руху, 2009, 2013

Структурні типи прізвищевих назв, 1997

Структурно-семантичне навантаження антропонімів у фольклорному жанрі казки, 1996

Структурно-семантичні типи трансантропонімізованих прізвищевих назв (за Йосифінською та Францисканською метриками XVIII ст. – поч. XX ст. терену Верхньої Наддністрянщини), 1997

Структурно-функціональні особливості форманта -он в особових іменах та прізвищевих назвах українців, 1994

Суспільний статус староукраїнської мови в XIV–XVII століттях: мовна свідомість, мовна дійсність, мовна перспектива, 2015, 2018

Суспільний статус української мови в добу Литовського князівства і Речі Посполитої, 2006

Таїна рідного слова, 1997

Термін «руська мова» в контексті історії мови, 2009

Термін «слов'янська мова» як вияв мовної свідомості (кінець XVI – перша чверть XVII ст.), 2011

Травмовані мовою, 2007

Траєкторія мовної колонізації України наприкінці XVI – упродовж XVII ст., 2016

У пошуках себе, 2003

- У фортеці Шевченкової мови, 2002
- Українська історіографія XVII ст.: руськомовна рецепція та мовна компетенція, 2014
- Українська мова як суспільно-креативна сила (XI – середина XIX століття), 2007, 2008
- Українська мова як засіб ідентифікації українців у постколоніальній Україні, 2006
- Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини кін. XVIII – поч. XIX ст. (з етимологічним словником), 2001
- Українці та мовна політика, 2006
- Франко: «В нашій хаті наша воля, А всім зайдам зась!»), 2015
- Франкова візія історії української мови (XI–XVIII ст.), 2006
- Франкова візія суспільного статусу руської мови в Галичині (кінець XVIII – початок XIX століття), 2007
- Ходіння українців до Рима, 2000
- «Хроніка з літописців стародавніх» Феодосія Софоновича як дзеркало мовної свідомості XVII століття, 2010
- Хто об'являється в «об'явах»? , 2001
- Хто проти мови Шевченка?, 2014, 2017
- Хто читає – той понад часом, 2013
- Це не свідчить про силу влади – це свідчить про її безсилля, 2011
- Чи є мова товаром?, 2003, 2004
- Чому і досі пишемо по-сталінському?, 2017
- Чому потрібна графа «національність», або Як ми реєстрували нашу Еву-україночку, 2017
- Шевченків концепт «слово» у рецепції Дмитра Донцова, 2011
- Шевченко і рідна мова (як жилося Шевченкові у своїй мові), 2004
- Шевченкові весни, 1999
- Що за державним десятиліттям?, 1999
- «Що сльози там, де крові мало?», 2005
- Щоб винести дивнії перла, 2001
- Ювілей як сходження до вершин (з нагоди вісімдесятиліття від дня народження відомого українського мовознавця Михайла Лукича Худаша), 2005

Я на сторожі коло їх поставлю Слово, 2014
«Я не вмію, не можу і не хочу жити без Донецька», 2013
Як еволюціонували українські прізвища (на матеріалі українського
красного письменства XI–XVIII ст.), 1997
Як Петлюра вбивав Болбочана..., 2016
Яків Головацький: «Відки такий наглий упадок?», 2018

Antroponymic Space as the Mirror of the Culture of the Society (Ontological
and Identification), 2003

Scientific interpretation of rutenian language (XIV–XVII c.), simple
(rutenian) language historical liguonomen, 2014

11.2. Алфавітний показник блогів

364 роки від дня Переяславського зашморгу 27 березня 1654 року,
27.03.18

Акт продажу Української православної церкви 1686 року, 6.11.18.
Апогей освітянської темряви, 23.10.13

Бандера і війна з Москвою, 31.12.14
Блага вість про українську мову міжнародну, 22.08.16
Боягузи, брехуни і виродки – на вихід!!!, 27.09.13
Від Валувеського циркуляру (18 липня), до «статусу спеціальної» для
російської мови.17.07.14

Від уродин Бандери і до Різдва, 6.01.18
Від чортополоху до пустоц(к)віту у нашій освіті, 22.01.15
Відкритий батьківський урок дітям, 10.10.2013
Відкритий лист міністрові ВС України А. Авакову, 21.07.18
Відкритий лист міністрові освіти т. Л. Гриневич. Про денационаліза-
цію освіти та науки, 26.02.18, 26.02.18
Відкритий лист президентові Міжнародної асоціації українців (МАУ)
М. Мозеру та голові оргкомітету конгресу МАУ С. Пирожкову, 14.07.18,
14.07.18.

Відповідь на відповідь М. Мозера щодо російської мови як робочої
мови Міжнародного конгресу українців, 16.07.18

Війна язиком, 23.09.14
Війна як робота, 13.09.14
Вільгельм Габсбург: ідеалістична постава української політики, 25.03.15
ВО «Свобода» як завше випередила час. Браво, 9.04.15

Героям, що вбивають ворогів, 23.05.14
Гниль небезпечніша за паdale, 28.09.14

Денаціоналізація та омосковлення освіти, 19.09.13
Дискримінація українців в «антидискримінаційній експертизі» підручників від Міносвіти і науки, 3.07.18, 3.07.18
Дно мови у верхах влади і низах суспільства, 25.08.15
До Одеси по призначення України, 17.06.13
Дорога до Шевченка, 28.10.13
Дорога Україно!, 23.08.14
Дякую Януковичу за солідарність української нації, 02.12.13

Евген Маланюк: Наша ціль – духовна суверенність, 20.01.15
Економіка – це всього лиш грошовий вияв політики і культури, 19.12.13

Єдина країна – Єдина страна – Єдина Росія, 17.04.14

Журитиметься, але журба Ваша у радість обернеться, 06.01.14

З нагоди Дня Героїв: сталь кується у вогні, нація у боротьбі, 26.05.13
З нагоди іменин: національна ідея від Степана Бандери, 09.01.14
З нагоди уродин видатного фізика і перекладача Івана Пулюя (2.02.1845–31.01.1918), 1.02.17
Закон «Про освіту»: і війна, і ганьба, і капітуляція, 06.09.17
Закон про смерть державного статусу української мови № 5670, 17.03.17
Закони вмирають, а історична правда ніколи (про зміни до програми з історії України для ЗНО), 26.04.13
Зацікавився Гордон, хто ця пані Фаріон, 24.11.17
Зливання національного складника освіти у післямайданний час, 17.01.17

Його розстріляли у Шевченкові слова, 26.02.14
Його слово було повне влади». Христос воскрес! Воїстину воскрес!, 12.04.15

Іван Виговський (правління 1657–1659): етномовні виміри, 17.09.17
Імена та прізвища як національні ідентифікатори, 13.08.16
Історія не вчить. Історія карає, 13.05.15

Коли їхня смерть стає нашим життям, 22.11.13
Коли слова мають ціну, 29.06.14
Конституційний Суд: думи над мовою, 20.01.17
Костомаров у битві з Валуєвим: мова чи язик?, 17.07.17

Ліліпути у війні з Бандерою, 31.12.13

Матеріалізація Дмитра Донцова у Львові, 06.10.13

Ми – не народ-солома, 01.02.14

Мир – це виграна війна, 14.05.14

Між смертю і безсмертям, 18.02.16

Мінкульт проти мови, 8.04.17

Мова – кордони нації, вісь держави, 21.02.16

Мова освіти – це мова влади, 20.05.18.

Мова: законотворчість і плагіят, 27.01.17

Мовна осінь, 28.10.14

Мовна шизофренія від псевдоукраїнської влади, 20.02.15

Мовне піке здичавілого ректора, 19.11.13

Мовний лібералізм в освіті: українська стоп!!!, 13.10.16

Мовний рубікон із поляками: Люблинська унія 1569 року, 03.08.16

Мовний» суд по-порошенківському, себто пижити по-новому, 20.10.15,
3.01.17.

Мовосвіт композитора Миколи Лисенка. Частина I, 12.01.16

Мовосвіт композитора Миколи Лисенка. Частина II, 18.01.16

Москвофільство Львова: історія, 13.11.17

Москвофільство Львова: сучасність, 17.11.17

Москвофільство у Львові – це Самопоміч і Садовий, 09.11.15.

Московізація+англіїзація. Українці! Ви де?, 19.04.17

На пораду до Холодного Яру, 21.04.13

Наука й неуки, 03.12.15.

Наука не для неуків: відгомін парламентських слухань про законодав-
че забезпечення науки, 03.07.14

Національні виміри нашого повстання, 15.02.14

Не латинізація, а декомунізація правопису, 06.04.18, 8.04.18

Не принижуйте собою Мови, 27.03.14

Небезпечно!!! Про ліберально-мовні обгортки «мовного» законопроєкту № 5670, 6.02.17

Незалежність, 24.08.13

Незнищенне покоління, 15.10.13

Нескорений!, 05.03.16

Нескорений!, 6.03.17

Несподіваний лист, 13.03.14

Ніколи не капітулювати!, 05.10.14

Олександр Олесь: «Нагло ворони знялися, буйним сміхом залилися...»,
Олександр Потебня в контексті соціолінгвістики, 30.11.15

Павло Скоропадський: приречений впасти, 30.04.15

Пам'яті Мирослава Мисли, 5.10.16

Передріздвяні візії Бога та Душі від Степана Бандери, 03.01.14

«Перли» від розп'яреного антимовного закону 5670, що насправді
утверджує двомовність, 12.03.17

Печаль наша в радість обернеться. Можливо, 09.11.14

Питання мови – це питання влади та ідентичности, 16.05.14

Пізнай себе – і буде з тебе (або про графу національність), 14.08.14

Плагіят – ремесло «інтелектуальних» підляків, 21.03.17

Плата за любов до ката, 04.03.14

Подихайте киснем... Мо' допоможе, 14.11.13

Подорож у Закерзоння як дорога до етнічного «я», 08.05.13

Пойменно про мовно-освітніх юд, або Хто такі гібриди, 11.09.17

Політика крізь товщу часу, або Пам'ять про Шевельова, 07.09.13

Поранені в тіло, непрострілені в душу, 05.08.14

Порошенко і українська мова: 10 кроків злиття «с рускім міром», 8.07.17

Правда і незалежність як антиколоніальний дискурс історії, або Про
їхню «победу» та нашу свободу, 14.05.13

Правопис 20–30-х рр. ХХ ст. у політичних персонах, 5.09.18, 28.08.18

Про «благонамерених малоросов» під номером 5670 (або про відкрит-
те звернення «юдиних малоросів» ухвалити мовний закон). 21.06.17

Про війну львівських судів з українською мовою, 25.12.17

Про гуманітаристику як простір вирішальної боротьби, 16.05.13

Про дикунів з блискучим намистом влади, 19.05.13

Про ім'я Ева та навколо нього, 29.06.17

Про їхню «победу» та нашу свободу, 08.05.13

Про книгу, що визволяє: Петро Тимошенко. «Студії над мовою Тара-
са Шевченка», 02.06.14

Про кучого німця узлуватого, 12.10.14
Про маніфест мовного малоросійства 5670д, 11.10.18
Про мовний мінус, що породжує плюс, 04.06.13
Про мовно-освітню війну, 19.05.16
Про мову для гібридів: «на вимогу» чи «прийнятну для сторін» 20.02.18,
18.02.18.

Про мову в законі «Про освіту»: між вивченням та навчанням мов
нацменшин, 23.03.17

Про мову як політичний рубікон, 17.04.13
Про перемогу поразки, 10.10.15
Про повернення до Донецька, 30.06.13
Про полярні звістки, 08.04.16
Про помсту первинного за вторинне, 30.12.13
Про проєкт «Від книги до мети», 28.03.16
Про синдром совка в освіті, 06.06.14
Про три міфи мовного законопроекту 5670, 27.03.17
Про три парадокси нашої історії, 15.12.13
Про чоловіків-поразок, або Дари донійські, 24.10.13
Проєкт правопису 2018 – дитя компромісу: і вашим, і нашим, 3.09.18,
28. 08.18

Робімо те, що війна вимагає, 20.01.16

Росія – це вид країни, що виробляє людське нещастя, 10.07.15

Самі собі чужі, 30.11. 14

Світлого Великодня!, 15.04.17

Своєрідність мовних яничарів від Садового, 10.06.15

Сила мертвих, 13.10.15

Сила мови: дух, зброя, інтелект, 27.05.15

Смерть обернулася життям, 15.10.15

Смолоскипні уродини Степана Бандери. 02.01.14

Собором і чорта поборем, 22.02.14

Спалахи про Івана Миколайчука від Марії: народитися – полюбити –
померти 10.03.18, 11.03.18.

Список мовних яничарів від Яценюка, 07.06.15

Список мовних яничарів на чолі з президентом, 05.06.15

Студенти Могилянки проти англоманії та чужинства, 12.09.17

Ти, брате, любиш Русь за те, що гарно вбрана, 21.05.15

Трагікомедія по-московському, 18.03.14

Траекторія мовної полонізації України наприкінці XVI – упродовж XVII ст., 11.08.16

У день Різдва Христового про духовну незалежність, 06.01.15

Убий Путіна мовою, 29.06.15

Україна під окупаційними режимами: історичні реалії та постколоніальний синдром, 04.04.14

Укрсурж чи укрінгліш (про тест на ЗНО з укромови), 27.05.17

Франко: «В нашій хаті наша воля, А всім зайдам зась!», 28.05.15

Христове воскресіння – послання нашим душам, 04.05.13

Христос Воскрес! Воїстину Воскрес!, 20.04. 14

Хто перешкоджає мирній революції – робить її насильницькою, 21.02.14

Хто проти мови Шевченка?, 05.03.14

Хто читає – той понад часом, 19.07.13

Це не Сизифові барикади – це точка неповернення, 12.12. 13

Це не заржавлі бронетранспортери – це ржа свідомости, 24.10.14

Чи буде суд над судьями?, 19.04.13

Чого ми їхали до Іспанії, 23.06.16

Чому і досі пишемо по-сталінському? (З нагоди 90-ліття правописної конференції у Харкові), 26.05.17

Чому перемога для нас ніколи не стане перемогою, 08.05.13

Чому потрібна графа національності, або Як ми реєстрували Еву-україночку? 4.05.17.

Чому я йду депутатом до Львівської облради?, 1.10.15

Шантаж язиком, 24.04.14

Шевченків концепт «слово» в рецепції Дмитра Донцова, 10.03.17

Шевченкові імперативи, 09.03.14

Що святкуємо – на те і перетворюємось, 8.03.15

Я на сторожі коло їх поставлю слово, 09.03.16

Як біснувались у Херсоні найманці, а соняхи всміхалися мені..., 25.07.13

Як Петлюра вбивав Болбочана, 08.06.16.

Яків Головацький: «Відки такий наглий упадок?». 04.12.18.

§ 12. Іменний показник

- Аваков А., 111
Андрощук Наталя, 41, 120
Антоненко-Давидович Борис, 125
Антонович Володимир, 127
Антонюк Н., 100
Арбагов К., 33
- Баган О., 79, 131
Багрянний Іван, 128
Баландюк Максим, 116
Балюк Наталя, 133
Бандера Степан, 19, 20, 23, 26, 35, 69,
94, 95, 103, 105, 110, 119, 125,
136
Басараб Ольга, 128
Баран Євген, 87
Барвінок Ганна, 123
Бацевич Ф. С., 77
Бенедикт, 18
Березовський Максим, 125
Беринда Памво, 128
Билина Петро, 100
Білоус Марія, 29
Білоусенко Петро Іванович, 86, 88
Боберський Іван, 128
Бобкова Сюзанна, 141
Бодяньський Осип, 126
Бойко Т., 83
Болбочан Петро, 83, 97, 107, 125
Бондарчук О., 64
Борецький Ян, 135
Борісов Євген, 133
Бортнянський Дмитро, 124
Бунчук Б. І., 77, 80, 85
Бураго Д., 74, 77, 79
- Бурштинська Христина, 45, 140, 142
- Вагилевич Іван, 125
Вакарчук Іван, 94
Валуєв, 83, 104, 109, 126
Вархоляк Тарас, 131
Василишин І. П., 89, 90
Ведель Артем, 127
Величко Ярослава, 130
Вербицький Михайло, 122
Вернадський Володимир, 27, 128
Виговський Іван, 20, 110, 119
Винниченко Володимир, 127
Вишенський Іван, 78
Вишня Остап, 121
Вівчар Богдан, 129, 140
Вітовський Дмитро, 127
Віхастий Андрій, 46
Вовк Хведір, 124
Возний Теодозій, 29
Вознюк Геннадій, 45, 65, 87, 88, 89, 90
Войтанович Софія, 132
Войтович Олександр, 134
Володимир князь, 123
Волошин Августин, 20, 119, 126
Вороний Микола, 25, 125
Воронич Г. В., 78, 83
Воропай Олекса, 19
- Габсбург Вільгельм, 106, 122
Гавришків Уляна, 87, 141
Галайко Б., 83
Галицький Данило, 82
Гамрищак Ірина, 142
Гвоздь Микола, 129

- Герасим Оксана, 132
 Герус Оксана, 36
 Герус Володимир, 46
 Гирич І., 78
 Гізель І., 79
 Гірник Олекса, 23, 34, 67
 Гнатюк Михайло, 29, 30
 Гоголь Микола, 10, 27, 126
 Голик Марія, 46
 Головацький Яків, 98, 111, 127
 Гонта Іван, 126
 Гордон, 32, 110, 135, 138
 Горобець Олена, 135
 Гречин Катерина, 129, 141
 Гриневич Л., 22, 98, 110
 Гринчишин Д., 84
 Гриценко Павло, 63, 64, 118
 Грінченко Б., 23, 38, 67, 124
 Грушевський Михайло, 66, 119, 125
 Гумницька Анастасія Йосипівна, 27
 Гуцул Євген, 132
- Даниленко Анна, 141
 Данило король, 124
 Демська–Кульчицька Оріся, 85
 Демський Мар'ян, 77
 Дідик Софія, 29
 Дзюба, 19
 Дмитрук Наталя, 130, 140
 Дніпрова Чайка (Березіна), 126
 Добосевич Уляна, 87
 Довженко Олександр, 121
 Донцов Дмитро, 20, 79, 95, 102, 108, 112, 121
 Дончик В., 79
 Дорошенко Петро, 121
 Драгоманов М. П., 82, 123
 Дуцjak Ігор, 81
- Ева, 30, 37, 67, 109
- Єфименко І. В. 86
 Єфремов Сергій, 127
- Желехівський Євген, 94
 Житецький Павло, 125
 Жовтун Валерія, 135
- Забужко Оксана, 31
 Загнітко А. П., 83
 Загорій, 142
 Залецька Ірина, 131
 Залізник Богдан, 130, 133
 Залізник Максим, 126
 Заньковецька Марія, 124
 Запотічна Ірина, 131
 Запотічна-Ванчосович Ірина, 132
 Зарайський Сергій, 130
 Заровна Тетяна, 135
 Захлюпана Ніна, 29
 Зджанська Ірина, 132
 Зельман Катерина, 115
 Зеновій Терлак, 29
 Зоринська Олександра, 115
 Зубков Микола, 77, 81, 85, 142
 Зубчевський О., 39
- Іванишин П., 78, 79
 Іваночко К., 77
 Іваночко Надія Миколаївна, 27
 Івасюк Володимир, 127
 Ілленко Андрій, 87, 100
 Ілленко (Єфименко) Людмила, 19, 87, 100
 Ілленко Пилип, 87, 100
 Ілленко Юрій, 19, 87, 95, 100, 123
 Ільїн Володимир, 29
 Ісіченко Ігор, 85
- Калашник Володимир Семенович, 79
 Калинець, 74
 Калнишевський Петро, 122

Капелюшний А., 84
Капусцінський Ришард, 100
Каразін В. Н., 79
Кармелюк (Карман), 124
Квітка-Онов'яненко Григорій, 128
Ківалов С., 21, 22, 39, 142
Кіндратович Любов, 115
Кобилянська Ольга, 122
Кобринська Наталя, 123
Ковалевська Т. Ю., 82
Коваленко Олена, 135
Козирєва Тетяна, 130
Колесніченко В., 21, 22, 38, 39, 136, 142
Комаринець Теофіль, 29, 31, 32, 43, 44, 72
Конашевич-Сагайдачний Петро, 121
Кониський Олександр, 123
Коновалець Євген, 20, 119
Короненко Світлана, 116, 140
Костомаров Микола, 83, 109, 126
Котляревський Іван, 123
Коцюбинський Михайло, 121
Кошулинський Руслан, 64
Кримський Агатагел, 20, 121
Кропивницький Марко, 125
Крохмалюк Людмила, 115
Крохмальна Ольга, 50
Крушельницька Соломія, 124
Кубайчук Віктор, 85
Куліш Микола, 127
Куліш Пантелеймон, 122
Купчинський Олег, с. 74
Курбас Лесь, 126
Курочка М., 34
Куфрик Богдан, 115
Кухар Тарас, 116
Куцин О., 42

Ларіна Тетяна, 79
Лемко Ілько, 129

Ленкавський Степан, 126
Леонтович Микола, 124
Леся Українка, 20, 27, 66, 75, 80, 81, 82, 83, 121, 124
Лимичі, 12
Лепкий Богдан, 126
Липа Іван, 122
Липа Юрій, 122, 125
Липинський В'ячеслав, 119, 125
Липківський Василь, 119
Лисенко Микола, 70, 82, 97, 107, 124
Лисенко ПП, 82
Литвин Юрій, 122
Лівицька-Холодна Наталя, 126
Лозинська Лідія, 140
Лукін Костянтин, 46
Лює Ерленд, 100

М.П., 116
Магльований А. В., 82
Магрицька Ірина, 87
Мазепа Іван, 20, 98, 119
Мазур Богдан, 115
Максимович Михайло, 124
Маланюк Євген, 105, 122
Марія, бабуся, 25
Мартин Ірина, 115
Мартинюк Марина, 130
Марусик Тарас, 129, 132
Масенко Лариса, 84, 85, 87
Маснюк Валерій, 100
Матвієнков С., 39
Мацан Петро, 132
Мацієвич Арсеній, 128
Мацюк Галина, 85
Межва Леся, 132, 133
Мейс Джеймс, 119
Мельник Андрій, 121
Метик Тетяна, 129
Микитюк Оксана, 16, 76, 85, 86, 87, 90
Микитюк Марта, 51

- Миколайчук Іван, 20, 98, 110, 125, 127
Миколайчук Марія, 98, 110, 117
Мисак Марія, 140
Мисла Мирослав, 108
Михайло син, 26
Миць Галина, 130
Міхновський Микола, 20, 119, 124
Міщенко Марія, 134
Могила Петро, 79, 125
Мозер М., 98, 111
Мойсієнко В. М., 81
Мономах Володимир Всеволодович,
127
Мудрий Ярослав, 126
- Наконечна Г. В., 88
Нестор Печерський, 81
Нечуй-Левицький Іван, 124
Нитченко Д., 23, 38, 67
Німчук В. В., 32, 42, 67, 73, 83, 84, 128
Новик Анна, 134
- Огієнко Іван, 7, 9, 23, 42, 67, 70, 76,
122
Огієнко Степан, 115
Огородник Галина, 129
Окуневська Софія, 123
Олена Пчілка, 12, 20, 23, 40, 41, 121
Олесь Олександр, 108, 125
Ольга княгиня, 123
Ольжич Олег, 20, 121
Онищенко Надія, 141
Оріховський Станіслав Роксоланин,
77
Орлик Пилип, 20, 78, 95, 123
Особа Василь, 30, 37
Остапик Іван, 29
Осьмачка Тодось, 123
Ощипко І. Й., 88
- Павлишин Наталія, 140
- Панькевич О., 35
Панько Таміла, 29
Паранчак Мирослав, 115
Параскевія бабуся, 26
Паровяк Іван, 120
Паршевлюк Володимир, 134
Петлюра Симон, 83, 107, 119
Петренко П., 40
Петрушевич Євген, 125
Пецух Юля, 33, 47
П'єцух М., 131
Пирожков С., 98, 111, 145, 155
Пищула Ганна, 116, 140
Підмогильний Валер'ян, 125
Піліщук Оля, 116
Піньковська Лідія, 46
Погребинський М., 136
Подакіна Катерина, 135
Полуботок Павло, 122
Полюга Левко, 78
Попова І. С., 83
Поповський А. М., 79
Порошенко П., 93, 98, 109, 135, 151,
158
Потебня Олександр, 20, 82, 107, 124
Потій Іпатій, 80
Пулюй Іван, 9, 14, 19, 37, 70, 82, 83,
108, 124
Пуряєва Н. В., 83
Путін, 30, 106
Пушкін, 33
- Радевич-Винницький Я., 78
Рафальський О. О., 82
Рибалко К., 78
Рибалко Олександр, 78
Рильський Максим, 126
Різнер Антон, 86
Розумовський Кирило, 124
Романчук Олег, 132
Руданський Степан, 127

Русова Софія, 125

Сабадош І. В., 77

Сабій І., 64

Сабор Ірина, 100

Савальська Ольга, 141

Садовий, 106, 107

Салига Я., 100

Самійленко Володимир, 127

Самчук Улас, 123

Свідник Д. О., 86

Свістунов О., 33

Світличний Іван, 121

Семенчук Сніжана, 135

Семчишин Остап, 29, 36

Семчишин Софія, Софійка, 16, 17, 19,
25, 28, 30, 37, 66

Сербенська О., 84

Сизиф, 102, 160

Симиренко Володимир, 127

Симоненко Василь, 122

Синчак Олена, 129

Сиротюк Юрій, 41, 83

Сковорода Григорій, 122

Скоропадський Павло, 96, 106, 123

Скоць Андрій, 29

Слабошпицький Михайло, 12, 125,
142

Сліпець Марія, 28

Сліпий Йосип, 121

Смотрицький Мелетій, 80, 124

Соколова Яніна, 138

Солдатенко В., 22

Сосюра Володимир, 127

Софонович Феодосій, 78

Ставицька Л. О., 77

Старицька-Черняхівська Людмила,
128

Старицький Михайло, 128

Степан, дідусь, 26

Стефаник Василь, 79, 127

Стецюк П., 64

Стецько Ярослав, 20, 122

Стрільняний Анатолій, 141

Стус Василь, 16, 20, 23, 32, 83, 122

Сціборський Микола, 126

Табачник Д., 40

Тавпаш Андрій, 12

Танкевич Василь, 130

Таран Людмила, 129, 140

Твердохліб Ганна, 134

Теліга Олена, 122

Терещук Галина, 141

Терлак З., 29, 84

Тимошенко Петро, 104

Тимошик Микола, 5, 88

Тодоров Цветан, 100

Томашівський Степан, 128

Трофимчук Тамара, 131

Труш І., 33, 112, 128

Туманова Роза, 134

Турчинов О., 21

Тютюнник Юрій, 125

Тягнибок Олег, 34, 35, 64

Фаріон (Сліпець) Ярослава
Степанівна, Славця, 16, 26,
28

Фаріон Дмитро Іванович, 25

Фаріон Іван, 133

Фаріон Ігор, 25

Федик Ольга, 85

Федюра Яна, 135

Федькович Ю., 79

Філон Микола, 79

Філяк Зеновій Миколайович, 27

Фітель Оксана, 115

Фіялкович Василь, 133

Франко Іван, 14, 17, 20, 29, 32, 66, 71,
75, 76, 78, 80, 82, 83, 85, 96,
106, 123

- Хвильовий Микола, 121
Хмельницький Богдан, 123
Хоменко Святослав, 131, 133
Христос, 101, 104, 105, 106
Худаш Михайло Лукич, 30, 66, 72,
75, 79
- Царалунга Інна Богданівна, 86
Цегельський Лонгин, 128
Цілуйко І., 72
- Чабаненко Ю. А., 100
Чайківський Андрій, 126
Чаленко, 30
Чамара Олександр, 131
Чепіга Інна Петрівна, 78
Черіба Роман, 46
Чернега П. М., 82
Чикаленко Євген, 127
Човновий Андрій, 131
Чоп'як В. В., 82
Чубинський Павло, 20, 119
Чупринка Григорій, 122
Чучка Павло Павлович, 82
- Шарій, 30
Шаркань Василь, 84
Шашкевич Маркіян, 9, 13, 18, 69, 75,
76, 95, 123
Шевельов Юрій, 79, 96, 119
Шевченко Тарас Григорович, 20, 80,
81, 84, 91, 92, 93, 96, 99, 102,
103, 104, 108, 112, 119, 122, 138
- Шеляженко Ю., 30
Шептицький Андрей, 20, 121
Шеремета Павло, 136
Шишкін В., 64
Шухевич Роман, 122
- Щербак Юрій, 121
- Юркевич Памфіл, 121
Юрочко Богдан, 115, 116
Юзьо Обсерватор, 116, 140
Ющенко Віктор, 93
- Явний Микола, 46
Яворницький Дмитро, 123
Янків І., 64
Янукович В., 22, 35, 60, 61, 94, 102,
132
Ярема Галина, 132, 133
Яхно Олена, 134
Яценюк А., 40, 106
Яцик Петро, 12, 23, 41, 65, 126
- Arkhanhelska Alla, 69
Curie-Sklodovska Maria, 80
KosmedaT., 81
SzulowskaWanda, 84
Wolnicz–Pawlowska Ewa, 84

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

**ФАРІОН
ІРИНА ДМИТРІВНА**

Бібліографічний показник

Упорядники:

*Оксана Микитюк, Лілія Харчук,
Ірина Ментинська*

Коректор Анна Весній

*Технічний редактор Лілія Саламін
Комп'ютерне верстання Геннадія Кундельського
Художник-дизайнер Анна Христонько*

Здано у видавництво 22.02.2019. Підписано до друку 11.04.2019.
Формат 60×84 1/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 9,76. Обл.-вид. арк. 7,9.
Наклад 500 прим. Зам. 190202.

Видавець і виготівник: Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4459 від 27.12.2012 р.

вул. Ф. Колесси, 4, Львів, 79013
тел. +380 32 2582146, факс +380 32 2582136
vlp.com.ua, ел. пошта: vnr@vlp.com.ua

Фаріон Ірина Дмитрівна: Біобібліографічний показник: /
Ф 24 Упор. О. Микитюк, Л. Харчук, І. Ментинська. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 168 с.

ISBN 978-966-941-319-2

У виданні висвітлено життєвий, науковий та громадсько-політичний шлях відомого мовознавця та політика, доктора філологічних наук, професора Ірини Фаріон. У вступних статтях М. Тимошика, М. Слабошпицького та О. Микитюк розкрито вагомі здобутки автора в науковій і політичній царині та роль Ірини Фаріон в суспільно-політичних процесах країни і науково-педагогічній діяльності. Біобібліографія містить повний перелік наукових та основних публіцистичних праць авторки, її культурологічних і просвітницьких проектів, блогів та інтерв'ю.

Для мовознавців, істориків, культурологів та широкого кола читачів.

УДК 01.929